CADRAN POLITIC

Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele R. S. România, vineri, 25 noiembrie, a avut loc şedinţa comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat şi Guvernului R.S. România.

În cadrul şedinţei a fost examinată situaţia din Europa creată de evenimentele grave din ultimele zile, care au deschis calea intensificării înarmărilor nucleare, a sporirii primejdiei unui război atomic şi s-au analizat măsurile ce trebuie întreprinse pentru a se asigura oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acţiune, retragerea şi distrugerea celor existente, pentru înlăturarea pericolului unei catastrofe nucleare, pentru întărirea păcii şi securităţii pe continent.

Comitetul Politic Executiv, Consiliul de Stat şi Guvernul român au reafirmat hotărîrea P.C.R., a României socialiste, a întregului nostru popor de a face totul, împreună cu celelalte popoare şi state europene, pentru a se pune capăt cursei tot mai amenințătoare a înarmărilor, pentru a se renunţa la amplasarea noilor rachete, pentru retragerea şi distrugerea celor existente, pentru reluarea neîntîrziată a negocierilor sovieto-americane în problema rachetelor cu rază medie de acţiune, pentru a se ajunge la un acord corespunzător în această privinţă, pentru apărarea bunului cel mai de preţ al tuturor oamenilor de pe Pămînt — pacea —, pentru edificarea unei lumi mai drepte şi mai bune care să asigure securitatea, independenţa şi dezvoltarea liberă a fiecărei naţiuni.

Comitetul Politic Executiv, Consiliul de Stat şi Guvernul R.S. România au adoptat în acest sens o declaraţie.

România socialistă, prin glasul celui mai devotat fiu al poporului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului şi preşedintele republicii, se pronunţă ferm pentru oprirea tuturor lucrărilor de amplasare a rachetelor americane în Europa; să fie depozitate rachetele aduse în Marea Britanie şi R.F.G. şi să fie menţinute în stocuri. Să fie oprită aducerea de noi rachete americane pe teritoriul unor state vest-europene. U.R.S.S. să revină, se spune în declaraţie, asupra măsurilor prezentate în declaraţia secretarului general al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., să înceteze orice lucrări de pregătire a amplasării de rachete cu rază medie de acţiune pe teritoriul R.D.G. şi R.S. Cehoslovace; S.U.A. şi U.R.S.S. să reia tratativele de la Geneva pentru a se ajunge la un acord general care să ducă la oprirea amplasării de noi rachete în Europa şi la retragerea şi distrugerea celor existente.

Ţara noastră adresează un apel conducătorilor Uniunii Sovietice şi S.U.A., organelor de conducere din cele două state, de a pune mai presus de orice interesele omenirii, salvarea vieţii popoarelor şi de a acţiona pentru a se ajunge la un acord care să împiedice instalarea de noi rachete, concomitent cu reducerea şi distrugerea celor existente. Republica Socialistă România, poporul român se angajează să nu precupeţească nici un efort de a participa la toate acţiunile de apărare şi consolidare a păcii şi securităţii pe continent şi în întreaga lume, pentru oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la dezarmare şi în primul rînd la dezarmarea nucleară.

În continuare, Comitetul Politic Executiv, Consiliul de Stat şi Guvernul Republicii Socialiste România au examinat şi aprobat un program de măsuri pentru asigurarea producţiei de energie electrică şi reducerea consumului de combustibil şi energie.

Despre aceste măsuri, de o deosebită stringenţă şi importanţă pentru economia naţională, despre contribuţia pe care este chemată s-o aducă şi tînăra generaţie, pionierii şi elevii, în economisirea energiei şi a combustibilului, relatăm pe larg în pagina 5 a revistei noastre.

SUB SOARELE SOCIALISMULUI, COPIII OMAGIAZĂ UNIREA

Aniversarea, la 1 Decembrie, a 65 de ani de la făurirea statului naţional unitar român, moment cu profunde semnificaţii în conştiinţa întregii noastre naţiuni, este sărbătorită în aceste zile şi de purtătorii cravatelor roşii cu tricolor din întreaga ţară.

Vineri, 25 noiembrie, pe platoul din faţa Monumentului eroilor patriei din Capitală, peste 7 000 de pionieri şi elevi au venit să aducă un vibrant omagiu marelui act istoric de la 1 Decembrie 1918 printr-un amplu spectacol-evocare: **„Sub soarele socialismului, copiii omagiază Unirea"**, organizat de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor. Şi cu acest prilej, copiii au dat expresie dragostei şi recunoştinţei lor fierbinţi faţă de Partidul Comunist Român, faţă de secretarul său general, preşedintele republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu, pentru grija părintească cu care sînt înconjuraţi, pentru minunatele condiţii de viaţă şi învăţătură asigurate.

La spectacolul-evocare au luat parte reprezentanţi ai Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, Consiliului Naţional al Femeilor, activişti de partid şi de stat.

Orele 12. Trompetele răsună prelung, trimiţîndu-şi ecoul pînă departe, anunţînd începerea ceremonialului pionieresc. Cei prezenţi trăiesc clipe solemne. În acordurile Imnului de Stat al Republicii Socialiste România, drapelul patriei este înălţat pe catargul din faţa monumentului. După desfăşurarea ceremonialului pionieresc a luat cuvîntul tovarăşa Poliana Cristescu, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

Lungi coloane pionereşti trec prin faţa monumentului în pas de paradă. Acordurile solemne ale Imnului Eroilor însoţesc grupurile de pionieri şi şoimi care, în semn de profundă recunoştinţă faţă de cei ce au luptat şi s-au jertfit pentru realizarea idealului scump al Unirii, depun la monument jerbe şi flori.

(Continuare în pag. 4-5)

Decembrie – înaltă sărbătoare
Întreg cuprinsul țării luminează
Ca soarele ce urcă în amiază
Pe bolta patriei nemuritoare.

Din trei columne ale României,
Unite într-un singur tricolor
Într-un trecut și-un mare viitor,
Aduc omagiul dragostei copiii.

Copii născuți în anii de lumină
Pe care tovarășul Ceaușescu ni-i veghează
Purtăm Unirea-n inimi, scumpă rază
Mereu mai tînără și mai deplină!

Aici, în țara muncii și-a-nfrățirii,
Pe drum de glorii înflorind cu drag,
Cinstim pe cel ce ne-a chemat sub steag
Și ne-a clădit o vîrstă a fericirii.

Înalta Dumneavoastră dăruire
Pentru destinele acestui neam
Ne e supremul vieții ideal –
Înalt simbol în muncă și iubire.

Tovarășă Elena Ceaușescu,
În ani de glorii și lumină
Nestinsa grijă vă simțim –
Să creștem, tînără grădină,
Ai țării vrednici fii să fim.

Iubiți conducători, noi, cu mîndrie,
Acum, în luminoasa zi, jurăm
Unirea, sfînt tezaur, să purtăm
Spre viitorul comunist al României.

Jurăm să creștem demni de moștenirea
Acestei scumpe patrii de eroi,
Și, fără-a șovăi, să fim și noi
De seama celor ce au clădit Unirea.

SUB SOARELE SOCIALISMULUI, COPIII OMAGIAZĂ UNIREA

(Urmare din pag. 2)

...Liniștea este străpunsă de sunetele tulnicelor. Este semnalul de începere a spectacolului-evocare. Copii, părinți, profesori veniți să participe la manifestarea ce se desfășoară la monument urmăresc cu emoție cîntecele, dansurile și poeziile interpretate de numeroase formații artistice pionierești laureate ale Festivalului Național „Cîntarea României". Grupuri de fete și băieți își fac apariția pe platou în frumoase costume populare din Muntenia, Moldova și Transilvania. Glasul recitatorilor răsună pînă departe. Sînt evocate importante pagini ale istoriei noastre, permanența idealului unității în conștiința neamului, amploarea și tăria luptei duse de poporul român de-a lungul veacurilor pentru Unire.

La un moment dat, grupuri de pionieri în salopete albastre, prin dansul lor tematic, ne fac să retrăim luminoase pagini înscrise cu litere de aur în istoria poporului nostru – făurirea Partidului Comunist Român, stegarul luptei pentru înfăptuirea nobilelor aspirații și idealuri ale poporului nostru, de egalitate și dreptate socială, de unitate, libertate și independență națională, precum și momente din lupta revoluționară neînfricată a tovarășului Nicolae Ceaușescu încă din anii fragedei tinereți: **„Noi știm că încă de la vîrsta noastră/ Tînăr revoluționar, cutezător/ A înfruntat istoria cea aspră/ Gîndind de-atunci al țării viitor.// Știm bine că-n a luptelor viitoare/ Din cei mai fragezi și mai tineri ani/ S-a avîntat purtînd în piept speranța/ Poporului de muncitori și de țărani."**

În scene de amplă rezonanță patriotică, este prezentată luminoasa epocă a marilor realizări ale construcției socialiste din țara noastră, marile succese obținute sub conducerea partidului în toate domeniile vieții social-economice, cu deosebire în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al P.C.R. Pe platou vin copii care poartă stemele tuturor județelor țării, formînd conturul unei imense hărți a patriei, în mijlocul căreia se înalță portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu. Versul înaripat al copiilor exprimă sentimentele lor de dragoste și recunoștință față de partid, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu **„Copii născuți în cea mai mîndră țară/ Născuți în cele mai frumoase vremi/ Cu gîndul însorit omagiem/ Epoca Ceaușescu, temerarară.// Prieten și îndrumător, părinte/ Al tinereții noastre-n zbor de vis/ Tovarășului Nicolae Ceaușescu, vers fierbinte/ Îi închinăm prin fapta noastră scris."**

În numele milioanelor de copii ai țării, toți cei prezenți la spectacolul-evocare se angajează să muncească și să se pregătească cu dăruire pentru a înălța patria pe culmi tot mai înfloritoare: **„Jurăm să creștem demni de măreția/ Acestor ani de glorie, jurăm/ Spre noi victorii țara s-o-nălțăm/ Și pururi cu credință să urmăm/ Partidul, Ceaușescu, România."** Aceste emoționante cuvinte, simbol al unității întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, sînt repetate ca un ecou într-un singur glas de toți cei aflați pe platoul din fața monumentului, cei prezenți intonează cunoscutul cîntec patriotic „Partidul, Ceaușescu, România".

Expresie a hotărîrii ferme a celor mai tinere vlăstare ale țării – români, maghiari, germani și de alte naționalități – de a munci și învăța pentru a deveni cetățeni de nădejde ai patriei, spectacolul-evocare s-a încheiat într-o atmosferă entuziastă, de profundă vibrație patriotică, în care participanții s-au prins, simbolic, într-o mare Horă a Unirii.

VENIȚI LA ALBA IULIA !

Veniți la Alba Iulia și veți vedea
Unirea cea mare, căci pentru ea
S-au scris balade, cîntece și poezii.
Unire, slăvită-n veci să fii!

Veniți la Alba Iulia și veți asculta,
Cîntece cîntate în toată țara mea,
Ce prin sînge a cucerit dreptatea,
Izbînda, puterea și egalitatea.

Dacă vrei să vezi Unirea cea mare,
Norodul îmbrăcat în hainele de sărbătoare,
Vino cu mine peste munți, sub albastrul ce
La Alba Iulia nemuritoare,

Diana Câmpan, Alba Iulia cl. a VI-a,

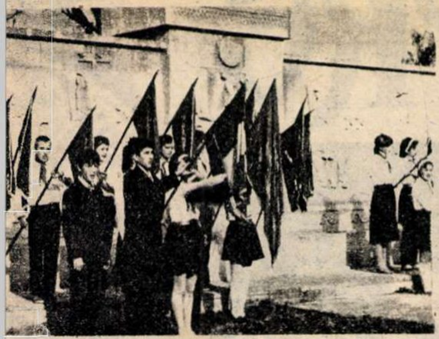

Peste 3 000 de pionieri din BUZĂU şi comunele VERNEŞTI, BERCA, MĂGURA, CIUTA, PIRSCOV ş.a. au omagiat marea Unire de la 1 Decembrie 1918 la Monumentul „Fîntîna lui Mihai Viteazul".

Secvenţa pe care v-o prezentăm ne-a fost trimisă de fotoreporterii subredacţiei pioniereşti „Tot înainte" din Buzău.

„IN UNITATE NI-I TĂRIA" - sub acest generic şi-au desfăşurat recenta întîlnire cu directorul Muzeului Bruckenthal pionierii membri ai clubului de dezbateri politico-ideologice de la CASA PIONIERILOR ŞI ŞOIMILOR PATRIEI SIBIU.

Casa memorială CRIŞAN, judeţul HUNEDOARA. În semn de omagiu adus marii Uniri, aici au trăit clipele de mari emoţii ale primirii în Organizaţia Pionierilor şcolari din numeroase localităţi hunedorene.

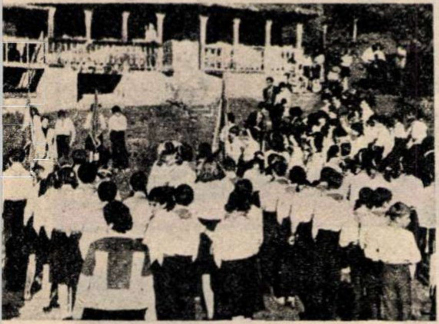

ECONOMISIREA ENERGIEI

O ÎNDATORIRE A NOASTRĂ, A TUTUROR

Dragi pionieri, întotdeauna v-aţi dovedit a fi buni gospodari, ajutoare de nădejde acolo unde a fost nevoie şi ori de cîte ori aţi simţit că puteţi fi de folos. **Iată, acum, alături de părinţi, de toţi locuitorii patriei, şi voi trebuie să aveţi un rol important în economisirea energiei!**

După cum ştiţi, presa, radioteleviziunea ne informează permanent despre modul în care sînt depăşite dificultăţile pe care le întîmpinăm, acum, în aprovizionarea cu energie, dificultăţi datorate condiţiilor naturale deosebite — seceta din ultimii doi ani — care au determinat scăderea nivelului Dunării şi al celorlalte rîuri interioare, al lacurilor de acumulare. Prima consecinţă şi cea mai gravă este scăderea producţiei de energie electrică din hidrocentrale, acestea fiind lipsite de „materia lor primă" — apa! În situaţia de faţă, „fabricile noastre de energie electrică" nu ne mai pot trimite, deocamdată, cu toate eforturile hidroenergeticienilor, ale minerilor (care asigură funcţionarea termocentralelor cu cărbune), cantitatea de energie de pînă acum. De aceea, în cadrul unei şedinţe comune a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat şi Guvernului a fost aprobat un program de măsuri menite să soluţioneze aceste dificultăţi, să le depăşească, asigurînd dezvoltarea normală economică şi socială a ţării. Astfel, în întreaga economie naţională sînt aplicate măsuri ferme pentru încadrarea strictă în normele de consum aprobate, oamenii muncii fiind permanent preocupaţi în înlăturarea oricărei forme de risipă a energiei şi combustibililor.

Dar nu numai în economie, ci şi în sectoarele casnic şi public se impun aceleaşi măsuri de raţionalizare, de economisire. Cele peste 6,2 milioane gospodării, şcolile, căminele culturale, casele pionierilor, ca şi zecile de mii de străzi alimentate cu energie electrică constituie consumatori substanţiali pe care, de asemenea, trebuie să-i avem mereu în vederea raţionalizării folosirii atît a curentului electric cît şi a gazelor naturale (necesare şi ele producerii energiei electrice). De data aceasta, **aici trebuie să vă manifestaţi iniţiativa,** grija pentru ca munca părinţilor voştri să nu fie risipită, să nu se strecoare — datorită neatenţiei, a neglijenţei, a neînţelegerii unor necesităţi — chiar „printre degetele voastre"! Ce aveţi de făcut? Pornind chiar de la masa voastră de lucru, de la propria locuinţă să aveţi în vedere ca...

...Nici un strop de energie electrică sau gaze naturale să nu fie consumat fără rost!

...Să vă organizaţi astfel munca de învăţătură, activităţile pionereşti, treburile în gospodărie, încît să apelaţi cît mai tîrziu la... întrerupătorul electric, folosind în întregime lumina zilei.

...Împreună cu părinţii să înlocuiţi toate becurile de 100 waţi cu altele de puteri reduse. Priviţi cu atenţie în jurul vostru, sînt şi unele becuri la care puteţi renunţa complet: în curţi, în faţa caselor etc.

...În timpul vizionării programelor de televiziune, să se renunţe la iluminarea camerei (care, de altfel, oricum nu-şi are rostul).

...Acasă, la şcoală, pe stradă, la casa pionierilor — oriunde v-aţi afla — să nu treceţi indiferenţi pe lîngă nici cea mai neînsemnată (la prima vedere) neglijenţă în folosirea surselor de energie. Aceasta este o îndatorire civică, patriotică, o adevărată atitudine pionierească!

PIONIERI ŞI ŞCOLARI!

DOVEDIŢI-VĂ BUNI ŞI PRICEPUŢI GOSPODARI ACŢIONÎND CU HOTĂRÎRE, CU PROMPTITUDINE, CU SPIRITUL DE INIŢIATIVĂ CARE VĂ CARACTERIZEAZĂ ÎN RESPECTAREA MĂSURILOR LUATE PENTRU REDUCEREA CU 50% A CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ ŞI GAZE ÎN SECTORUL CASNIC!

ORGANIZAŢI-VĂ ÎN AŞA FEL TIMPUL, ÎNCÎT ACTIVITĂŢILE DE ÎNVĂŢĂTURĂ, ACŢIUNILE PIONIEREŞTI, MUNCA ÎN GOSPODĂRIE SĂ SE DESFĂŞOARE LA LUMINA ZILEI!

VEGHEAŢI CA ÎN LOCUINŢELE VOASTRE SĂ NU EXISTE POSIBILITĂŢI DE PIERDERE A CĂLDURII!

ŞI VOUA VA REVINE UN ROL DEOSEBIT ÎN STOPAREA RISIPEI DE ENERGIE. ESTE ÎN INTERESUL NOSTRU, AL TUTUROR!

TREBUIE SĂ ŞTIM CĂ:

PENTRU OBŢINEREA FIECĂRUI KILOWATT-ORĂ SE CONSUMĂ:

- **0,3 mc gaz metan sau**
- **1,5 kg lignit sau**
- **280 g păcură.**

UN KILOWATT-ORĂ SE CONSUMĂ DE:

- **un bec de 100 W care arde timp de 10 ore**
- **un strung care lucrează 10 minute**
- **un război de ţesut care lucrează 20 de minute.**

CU UN KILOWATT-ORĂ SE POATE REALIZA:

- **1,5 kg oţel în cuptoare electrice sau**
- **25 kg fontă brută de furnal sau**
- **1,3 kg alumină sau**
- **12 kg ciment sau**
- **1,6 mp ţesături finite din lînă sau**
- **8 kg îngrăşăminte complexe.**

Evocare de VLAICU BÂRNA
Desene de VALENTIN TĂNASE
şi RADU VINTILESCU

TREPTE SPRE

7

Statutul de independenţă şi dezvoltarea tînărului stat Român după 1877 îi umpleau de mîndrie pe românii din provinciile asuprite. Mulţi tineri din rîndurile lor, înşelînd vigilenţa străjilor de hotar, treceau graniţa şi intrau în România, să trăiască alături de fraţii lor

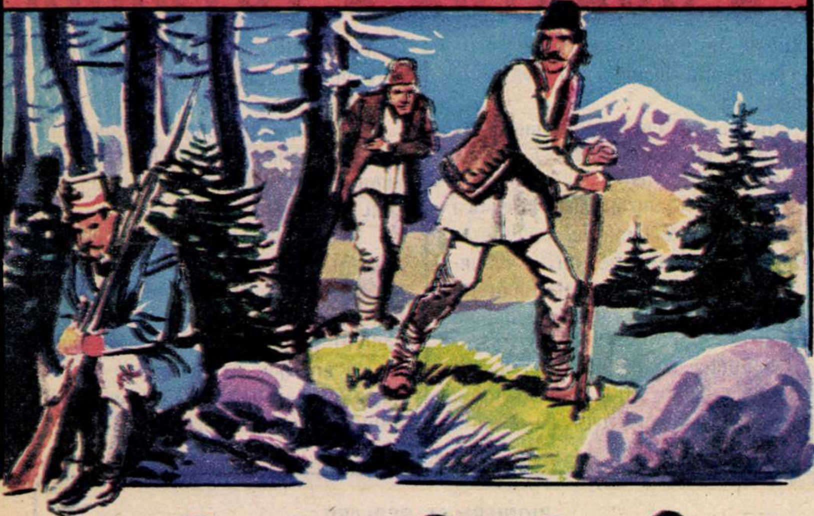

Românii de peste munţi erau supuşi mai departe celor mai cumplite persecuţii din partea statului dualist austro-ungar. Transilvania, dintotdeauna autonomă, se vedea acum asimilată politic şi administrativ Ungariei, iar populaţia ei românească, majoritară, supusă unui acut proces de deznaţionalizare.

Masele româneşti, luînd poziţie în faţa nemiloasei persecuţii şi a nerecunoaşterii lor ca naţiune politică, au constituit partidul naţional al românilor din Banat şi Ungaria, condus de cele mai luminate capete ale intelectualităţii româneşti din Transilvania.

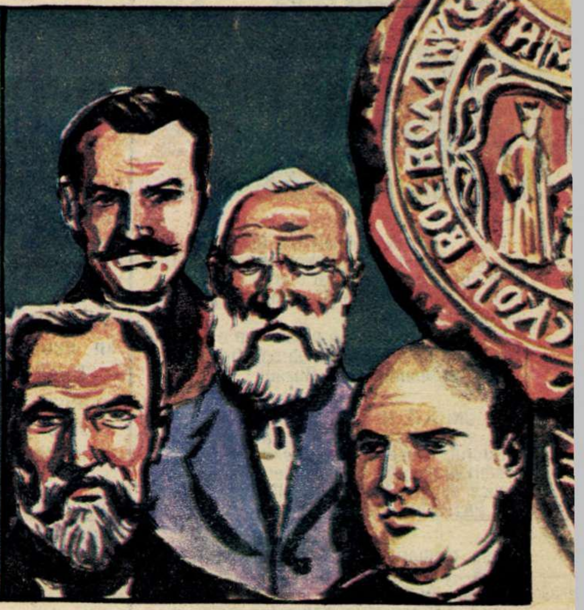

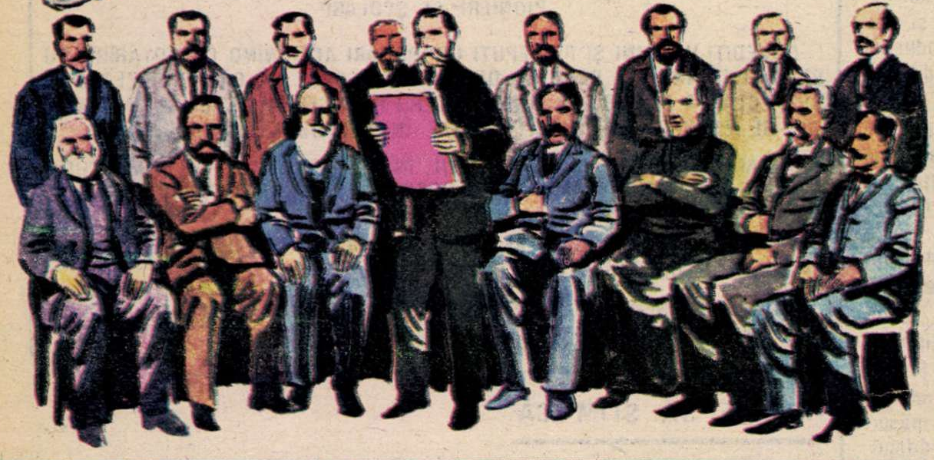

Neobosiţi în lupta lor pentru dobîndirea drepturilor, fruntaşii partidului naţional al românilor adresară împăratului de la Viena, la 1892, un memorandum în care protestau împotriva legii electorale, a legii naţionalităţilor şi a celorlalte legiuiri privind şcoala, presa şi situaţia agrară din statul austro-ungar.

Împăratul, nesocotind faptul că memorandumul îi fusese adus de o delegaţie de 300 de fruntaşi ai maselor româneşti, a refuzat să-l primească, dispunînd să fie trimis guvernului de la Budapesta, care a intentat un aşa-numit proces de nesupunere celor care-şi puseseră semnătura pe acest act!

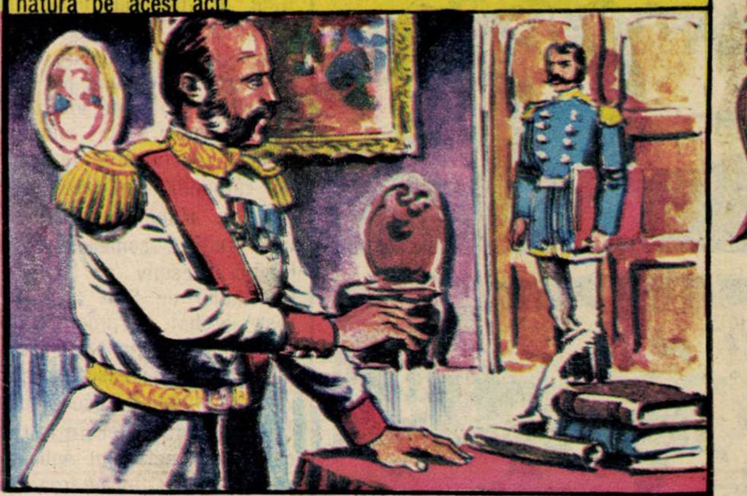

În procesul care s-a ţinut la Cluj, memorandiştii au primit un însemnat sprijin moral din partea Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor de la Bucureşti. Datorită acesteia, dezbaterile procesului avură un puternic ecou în presa europeană care a combătut cu vehemenţă draconicele legiuiri dualiste şi s-a solidarizat cu cauza dreaptă a românilor transilvăneni.

Procesul s-a încheiat cu condamnări la închisoare, dar, sub presiunea opiniei publice europene, împăratul a fost nevoit să-i elibereze curînd pe cei osîndiţi.

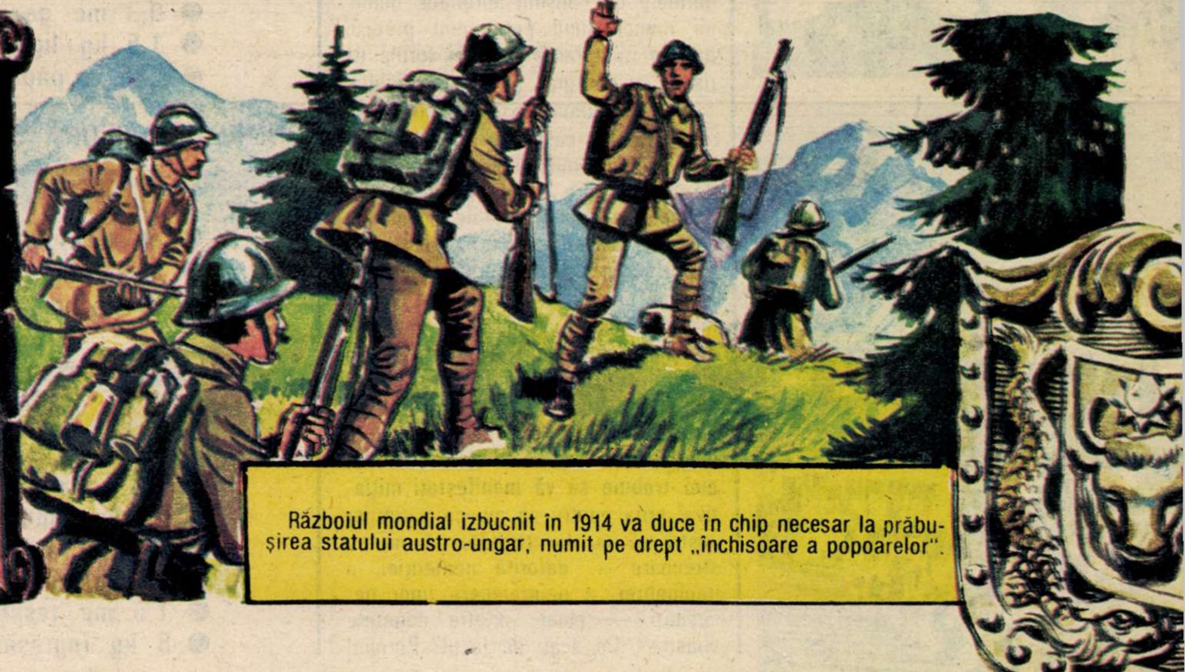

Războiul mondial izbucnit în 1914 va duce în chip necesar la prăbuşirea statului austro-ungar, numit pe drept „închisoare a popoarelor".

MAREA UNIRE

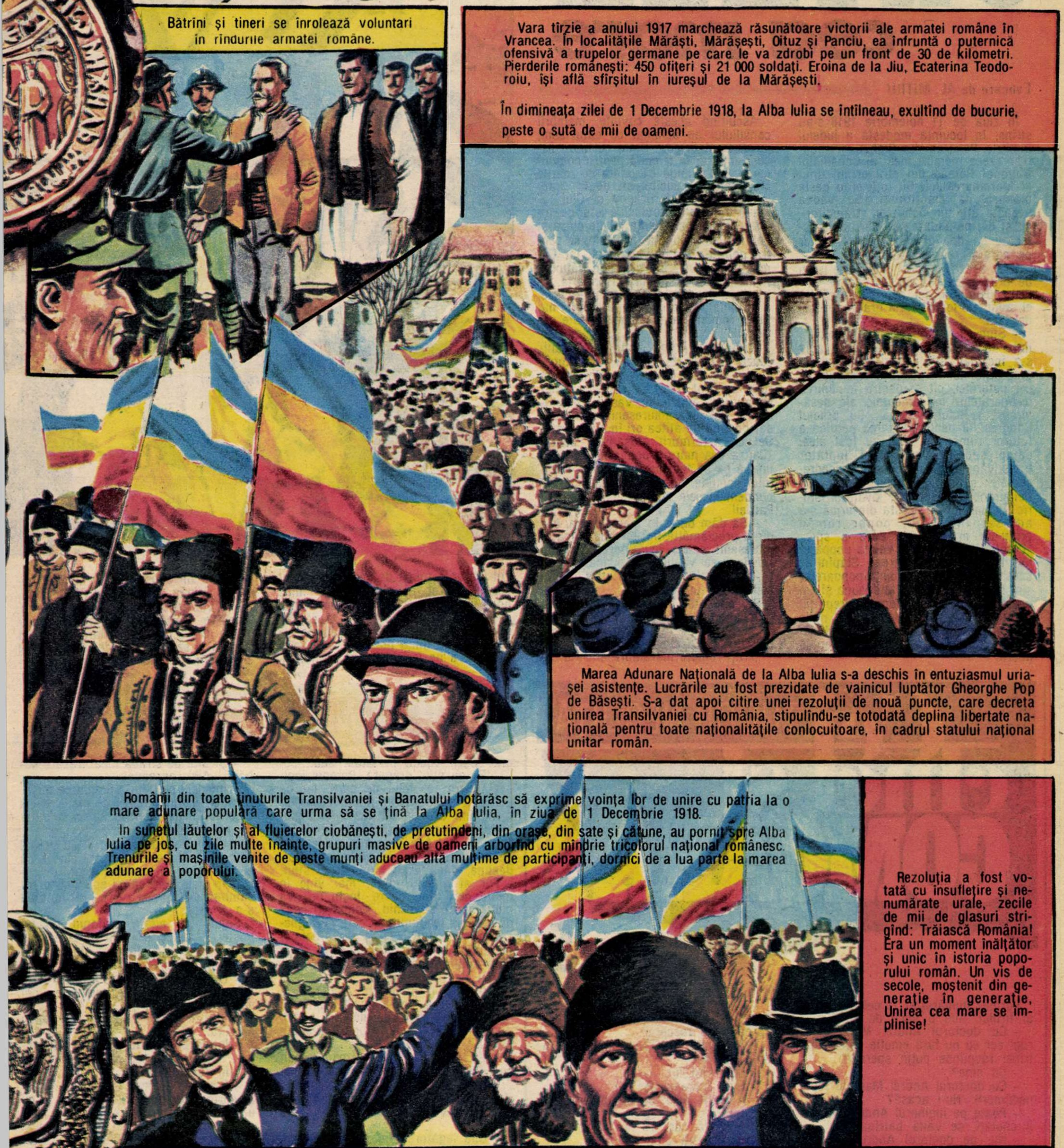

Bătrîni şi tineri se înrolează voluntari în rîndurile armatei române.

Vara tîrzie a anului 1917 marchează răsunătoare victorii ale armatei române în Vrancea. În localităţile Mărăşti, Mărăşeşti, Oituz şi Panciu, ea înfruntă o puternică ofensivă a trupelor germane pe care le va zdrobi pe un front de 30 de kilometri. Pierderile româneşti: 450 ofiţeri şi 21 000 soldaţi. Eroina de la Jiu, Ecaterina Teodoroiu, îşi află sfîrşitul în iureşul de la Mărăşeşti.

În dimineaţa zilei de 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia se întîlneau, exultînd de bucurie, peste o sută de mii de oameni.

Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia s-a deschis în entuziasmul uriaşei asistenţe. Lucrările au fost prezidate de vajnicul luptător Gheorghe Pop de Băseşti. S-a dat apoi citire unei rezoluţii de nouă puncte, care decreta unirea Transilvaniei cu România, stipulîndu-se totodată deplina libertate naţională pentru toate naţionalităţile conlocuitoare, în cadrul statului naţional unitar român.

Românii din toate ţinuturile Transilvaniei şi Banatului hotărăsc să exprime voinţa lor de unire cu patria la o mare adunare populară care urma să se ţină la Alba Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1918.

In sunetul lăutelor şi al fluierelor ciobăneşti, de pretutindeni, din oraşe, din sate şi cătune, au pornit spre Alba Iulia pe jos, cu zile multe înainte, grupuri masive de oameni arborînd cu mîndrie tricolorul naţional românesc. Trenurile şi maşinile venite de peste munţi aduceau altă mulţime de participanţi, dornici de a lua parte la marea adunare a poporului.

Rezoluţia a fost votată cu însufleţire şi nenumărate urale, zecile de mii de glasuri strigînd: Trăiască România! Era un moment înălţător şi unic în istoria poporului român. Un vis de secole, moştenit din generaţie în generaţie, Unirea cea mare se împlinise!

UNIREA cea mare

Evocare de **AL. MITRU**

În ziua de 11 noiembrie 1918 s-au strîns, în locuința modestă a judelui Dimitrie Ponoran din Sighet, cei șaptesprezece membri aleși ai Consiliului Național Român din străvechiul ținut al Maramureșului. Cu toții erau peste măsură de emoționați. Se vedea aceasta atît din ochii lor strălucitori, cît și din nerăbdarea cu care abia așteptau să dea glas năzuințelor celor pe care îi reprezentau.

S-au așezat în jurul unei mese lungi de brad acoperită cu un postav verde-cenușiu, iar cel mai bătrîn dintre ei, avocatul Iosif Pap, a grăit către cei de față:

– Știm că românii au fost nevoiți să intre în războiul mondial, care abia s-a încheiat, atît pentru redobîndirea drepturilor lor de veacuri, încălcate de cei puternici, cît și pentru împlinirea dezideratelor fundamentale ale desăvîrșirii statului național. Cu prilejul Congresului pentru unitatea politică a tuturor românilor, cînd au fost aleși ca președinte venerabilul luptător transilvănean Vasile Lucaciu, vicepreședinte scriitorul Barbu Ștefănescu Delavrancea și secretar învățatul istoric Nicolae Iorga, acesta din urmă s-a adresat întregului popor român printr-un manifest în care a spus: „Dreptul învinge forța, voința popoarelor înlocuiește cucerirea. Stăpînirile care nu se bizuie pe voința popoarelor sînt răsturnate pentru totdeauna și din aceste ruine răsare domnia dreptății. Alcătuirile vechi se desfac, iar noile alcătuiri se întemeiază pe dreptul fiecărui neam de a trăi o viață națională liberă!"

Ascultînd aceste cuvinte, membrii consiliului au aclamat cu entuziasm, iar notarul Grigore Bota, cel care zăcuse mai an în temniță pentru convingerile lui, adăugă că odată cu marile manifestații muncitorești de la Arad, Reșița, Petroșani, Brașov și Cluj românii din toate provinciile istorice, indiferent de apartenența lor de clasă și politică, se pronunță fără echivoc pentru unitatea statului național, iar Comitetul executiv al Partidului Național Român din Transilvania și Ungaria, întrunit la Oradea la 12 octombrie 1918, a formulat într-o declarație dreptul națiunii române la „deplină libertate națională".

– Întreaga Transilvanie se organizează în clipa de față ca Țară Românească, în care puterea aparține poporului nostru! zise și cel mai tînăr membru al Consiliului, Vasile Timiș Filipan. Noi, maramureșenii, care am dat dovadă de atîtea ori în cursul istoriei de nețărmurit atașament pentru „Cauza cea mare a poporului", pentru unirea sa pe temeiul limbii și al tradițiilor comune, ne simțim datori să răspundem în cele dintîi rînduri chemării Patriei!

– Să dăm dară, în Transilvania, cea dintîi proclamație fraților noștri maramureșeni! spuse învățătorul Nemeth, ridicîndu-se vijelios în picioare.

– Să dăm!... Să dăm!... strigară toți ceilalți într-un glas.

Se apucară îndată de redactarea proclamației, ce fu citită, cînd o terminară, de înflăcăratul învățător Demetriu Kiss. Proclamația suna:

„Frați români maramureșeni! Au căzut lanțurile robiei de veacuri. A sosit ceasul măreț al eliberării. O lume nouă își ia astăzi ființa din ruinele trecutului și soarele dreptății a răsărit biruitor pe cerul nostru. Pătrunși și noi, în toată ființa noastră, de dreptul sfînt de a ne ferici singuri pe noi înșine, ne-am constituit într-un Sfat național român ca afiliat al Sfatului național român central cu sediul la Arad. Chemăm deci toate comunele românești din comitatul Maramureș să aleagă și să trimită o delegație de cel puțin 3 membri la adunarea de consti-

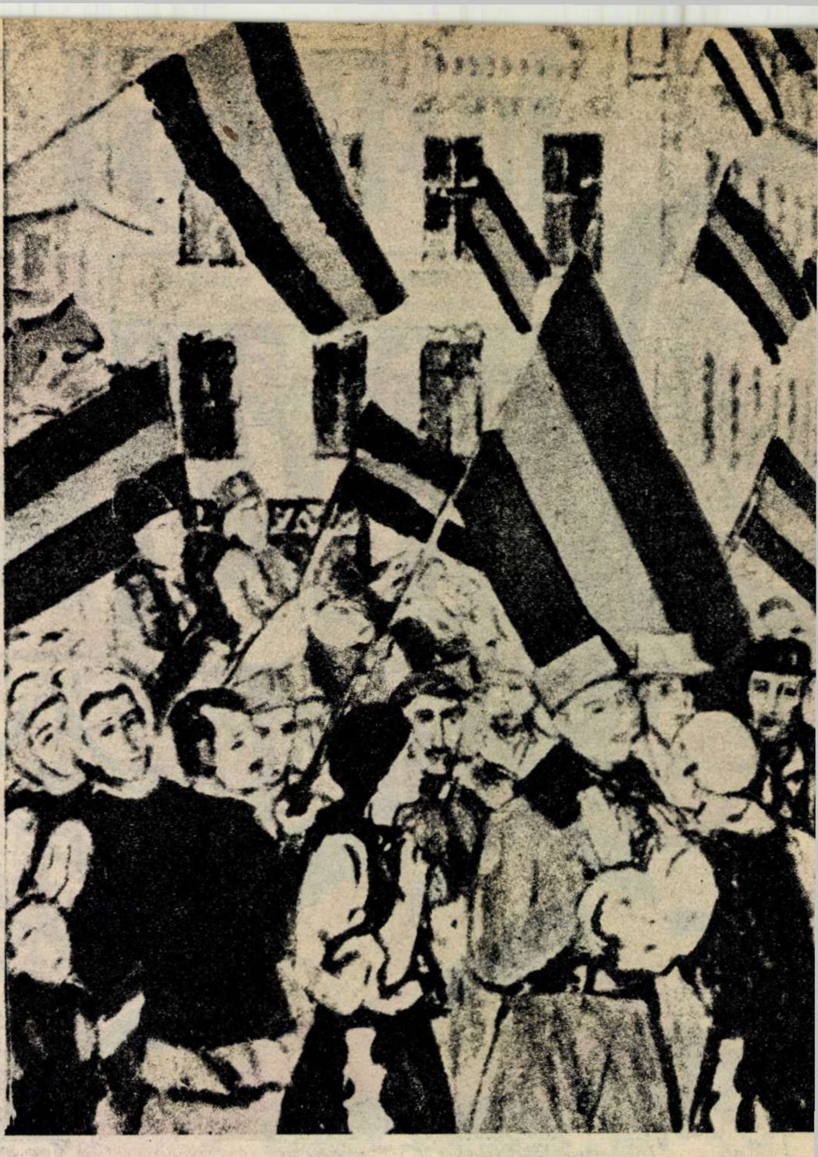

ROMAN FOILETON

Cei cinci și COMOARA

TUDOR NEGOIȚĂ

5

Formez numărul și, la celălalt capăt al firului, aud o voce de bătrînă.

– Cu doctorul Andrei Marcea, vă rog! cer eu nu fără emoție. Vocea bătrînei răspunde puțin speriată:

– Cu cine?

– Cu doctorul Andrei Marcea! repet nedumerit. Nu-i acasă?

– Poate pe inginerul Andrei Marcea îl căutați, se vaită bătrîna.

– Nu, pe doctorul Andrei Marcea, precizez eu.

– Dragul meu, dar... doctorul Andrei Marcea a murit de... hă, hă, 50 de ani.

– Ce spune? întrebă Sandu și se apropie de ceilalți, ascultă toți aproape de receptor.

– A! atunci cu... Cine-i inginerul Andrei Marcea?

– Era! Fiul lui.

– Era? încremenesc eu.

– A murit și el, au trecut de-atunci trei luni.

– A!... Vă rog să mă iertați, dar dumneavoastră cine sînteți?

– Eu? Proprietăreasa.

– Și... știți cumva... despre niște cărți... ale doctorului... vreau să spun ale fiului său... îmbrăcate în piele neagră? Cărți vechi, în latină sau...

– Eu nu știu, drăguță. Domnul inginer păstra tot felul de cărți. Iar de luat cine să le ia... nu mai avea pe nimeni, îmi explică bătrîna și-și amintește: Dar cărți îmbrăcate în piele? Neagră? Nu! Așa ceva nuu, că le ștergeam de praf, eu le ștergeam întotdeauna, dacă ar fi avut, aș fi știut.

Pur și simplu nu-mi mai vine în minte nici o întrebare. Îngîn un „Vă mulțumesc" și închid. Ieșim toți cinci din cabina telefonică în care ne înghesuiserăm ca într-o cutie de sardele și ne uităm unii la alții ca niște puști dintr-a-ntîia puși să rezolve o problemă de trigonometrie.

– Voi mai pricepeți ceva? taie Sandu tăcerea. Dac-a murit acum trei luni și dacă toate cărțile sînt acolo, dar nelegate-n piele, atunci... ăla din baltă...

– I-a cumpărat cartea mai demult și-a dus-o la legat! ne lămurește Dana.

– După care a îngropat-o în pămînt, rîde Sandu. O fi crezut că-i sămînță de palmier și voia să aibă de ce-și agăța hamacul.

– Cîte legătorii sînt în orașul vostru? întreb eu.

– Nici una! face prompt Sandu.

– Ba e una, în centru, lîngă librărie, șoptește de parcă s-ar scuza Geta.

– Și alta pe strada mea! tresare Mihăiță. Aici, aproape.

– Inviași? se înfurie Sandu pe puști. Ce vrei, Radule, acum, ce mai vrei să facem? Ce ne interesează în definitiv pe noi ceaslovul ăsta?!

– Uite că vrea **să știe!** Și eu vreau! izbucnește Dana. De ce cară cineva cu el în baltă o carte veche legată de curînd în piele. Poți să-mi spui? Că drept sămînță de palmier, vorba ta, nu cred s-o fi luat.

Sandu se uită-n plafonul holului poștei, „exasperat" cum ar zice tata, Geta intervine pe tonul ei de cuminte fetiță a bunicii:

– Eu am citit o carte, în care scria că erau ascunse... în copertele unui volum niște cifruri.

– Cifruri secrete?! face ochii rotunzi Mihăiță.

– Iar în altă carte, un om, tot inginer, despre care toți credeau c-a murit, în realitate...

– Fraților! nu mai rabdă văru-meu. Și surioarelor botaniste! adaugă el cu un zîmbet pe care-l vrea politicos, dar care-i reușește tot atît cît v-ar reuși după ce ați înghițit o linguriță de sare de lămîie crezînd că-i zahăr pentru plăcintă. Credeți chiar că în cartea, în copertele astea se-ascunde ceva?

– Ham! face prompt Sultan. Ham,

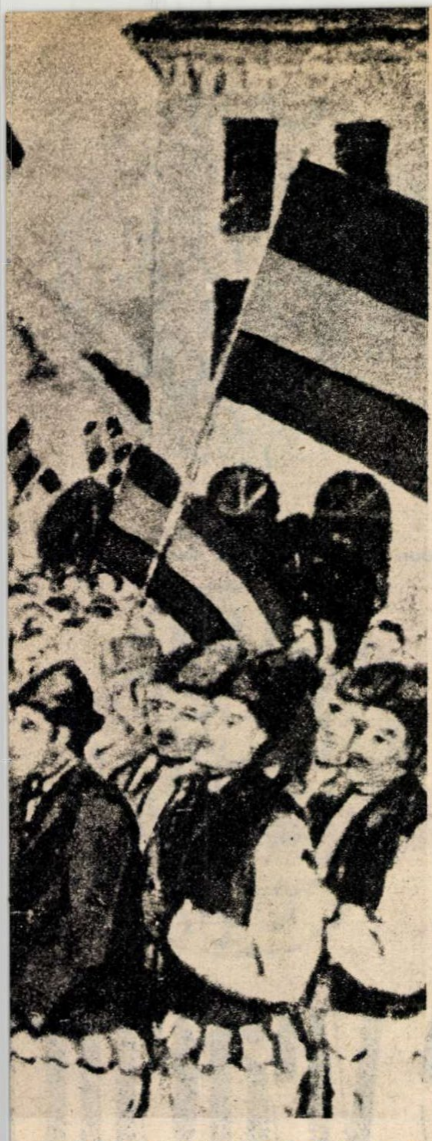

tuire ce se va ține în ziua de vineri 22 noiembrie a.c. în Sighet, în localul Băncii Maramureșana, cu următorul program:

Constituirea Sfatului național român definitiv din Comitatul Maramureș și al gărzii naționale române pentru susținerea ordinei și de ajutorare reciprocă.

Să ne arătăm vrednici de mărimea vremurilor ce trăim!"

Ceea ce se întîmpla în ziua amintită la Sighet începuse să se petreacă pretutindeni, cu cel mai mare avînt, pe tot pămîntul Transilvaniei, în Crișana și Banat. Iar, ca urmare, Consiliul Național a convocat pentru ziua de 1 Decembrie 1918 Adunarea Națională a națiunii române la Alba Iulia, orașul care văzuse biruința lui Mihai Viteazul, prima unire a tuturor românilor și asistase la cumplitul martiriu al lui Cloșca și Horia.

Să dăm acum cuvîntul unuia dintre cei mai mari poeți ai poporului nostru, Lucian Blaga, participant la marea Adunare de la Alba Iulia, care, în mișcătoare cuvinte, ne povestește despre cele ce s-au petrecut acolo:

„Pentru marea, istorica Adunare Națională de la Alba Iulia, unde s-a hotărît alipirea Transilvaniei la patria-mumă, n-a fost nevoie de o deosebită pregătire a opiniei publice. Pregătirea se făcuse vreme de sute de ani.

În dimineața zilei de 1 decembrie, ca la un semnal, lumea românească a purces spre Alba Iulia (spre Bălgrad, cum îi spuneam noi cu vechiul nume) pe jos și cu căruțele. Era o dimineață rece de iarnă. Respirația se întrupa în vizibile cristale. Pe o parte a șoselei se duceau spre Alba Iulia, scîrțîind pe făgașele zăpezii, căruțele românești, buchete de chiote și bucurie, alcătuind un singur șir, iar pe cealaltă parte se retrăgea în aceeași direcție armata germană ce venea din România, tun după tun, ca niște pumni strînși ai tăcerii. Soldații germani, fumegînd liniștiți din pipe, se uitau mirați după căruțele noastre mai grăbite...

La Alba Iulia nu mi-am putut face loc în sala Adunării. Fratele meu, Lionel, care era în delegație, a intrat. Am renunțat c-o strîngere de inimă și mă consolam cu speranța că voi afla de la el cuvînt despre toate. Aveam în schimb avantajul de a putea colinda din loc în loc toată ziua, pe cîmpul unde se aduna poporul. Era o roire de necrezut. Pe cîmp se înălțau tribunele de unde oratorii vorbeau nației. Pe vremea aceea nu erau microfoane, încît oratorii cu glas prea mic pentru atîta lume treceau, pentru multiplicarea ecoului, de la o tribună la alta. În ziua aceea am cunoscut ce înseamnă entuziasmul național, sincer, spontan, irezistibil, organic, masiv. Era ceva ce te făcea să uiți totul, chiar și stîngăcia și lipsa de rutină a oratorilor de la tribune."

Și poetul încheie: „Seara, în timp ce ne întorceam cu aceeași trăsură la Sebeș, atît eu cît și fratele meu ne simțeam purtați de conștiința că «pusesem temeiurile unui alt Timp, cu toate că n-am făcut altceva decît să participăm», tăcuți și insignifianți, la un act ce se realiza prin puterea destinului. Faptul de la răscrucea zilei, cu tăria și atmosfera sa, ne comunica o conștiință istorică."

Poetului îi trăia viu în suflet toată acea zi de 1 Decembrie 1918, cînd, pe lîngă cei 1 228 de delegați sosiți de pe tot cuprinsul Transilvaniei, de la Iza maramureșeană pînă la Dunărea bănățeană, din Țara Bîrsei pînă la Crișuri, erau prezenți peste 100 000 de țărani, muncitori și cărturari.

Delegații se alcătuiau sub președinția patriotului Gheorghe Pop de Băsești, în timp ce mulțimea se găsea strînsă în jurul tribunelor pe cîmpia unde Cloșca și Horia fuseseră cîndva trași pe roată și unde acum se împlinea ziua dreptății poporului român.

După aceea, luase cuvîntul profesorul Vasile Goldiș, cel care întocmise, în numele și potrivit voinței poporului, hotărîrea de unire pentru vecie. Glasul lui vibra ca un clopot peste toată cîmpia, cînd vesti că „Adunarea Națională a decretat unirea".

Delegații, în picioare, celor mai mulți curgîndu-le, de bucurie, șiroaie de lacrimi pe obraji, au izbucnit în adevărate tunete de urale. Și toți cei prezenți au simțit atunci că trăiesc o zi fără egal din viața lor și a întregii națiuni.

Cîntec de
ALBA IULIA

Călători-vom nu-ntr-un vis ci în
cel mai lucid sonet al vieții noastre
cînd pașii grîului s-or auzi trecînd
din iarnă, către Alba, mai departe.
Și-n fiecare bob va fi un steag
spunînd solemn istorii în cetate
eternizînd acest etern meleag
cu năzuinți de viață fără moarte.
Vom învăța de la-nțelepții munți
ce piscurile își trimit solie
spre viitor să înălțăm noi punți
de tricolor, de vis și de frăție.

Sărbătoresc va risipi zăpada
albul iubirii, cast, peste Cetate;
aici s-a făptuit demult dovada
că știm ce-nseamnă substantivul frate.
Iar munții de la noi vor învăța
ce e unirea noastră milenară,
înțelepciunea de a înălța
prin om — un bob de grîu, un steag, o
țară!

TITUS VÎJEU

* * *

ROMAN FOILETON

ham!

– Nu vorbeam cu tine, potaie! se răsucește Sandu spre intrus, noi izbucnim toți în rîs și funcționara de la poștă strigă ca apucată să ieșim cu cîinele afară, că acolo nu-i spital veterinar.

Parcă noi am fi crezut că-i spital veterinar! În orice caz, ieșim, Sandu-și aruncă sacul de sport pe umăr și mă-ntreabă privindu-ne c-un soi de milă:

– Vreți deci să mergem „pe firul cazului" mai departe, pentru a putea da răspuns teribilei probleme „cine-a dus cartea la legat"?

– Începi să faci niște deducții de bătrîn detectiv! remarcă Dana. Înseamnă c-o să aflăm în mod sigur, tot ce vrem! Dacă te-ajută și Sultan...

Eu de fapt cred că ar trebui s-o numesc anchetă.

O anchetă toată lumea știe cum se face, nu? Cărțile polițiste sînt pline de anchete în care un detectiv abil – poate ați remarcat, indiferent pe care meridian al globului, detectivii ăștia sînt abili foc toți – pune o întrebare cheie, apoi alta yale, și pînă la urmă află exact ce vrea să afle, ba și ceva

ROMAN FOILETON

pe deasupra. Aici e însă aici, întrebarea cheie numărul unu e dacă vreunul din noi are ceva dintr-un detectiv abil? Și mai ales dacă știm exact ce vrem să aflăm.

– Trebuie s-o luăm ca într-o cercetare științifică, spune cinci minute mai tîrziu Dana, căreia cuvîntul „anchetă" i se pare „vulgar". Să stabilim adică întîi ce știm, ce vrem să aflăm și să formulăm „o ipoteză de lucru", cum zice tăticu.

– Apoi punem datele în ecuație, adaugă Geta pe tonul cu care ar spune că pune stafide în coca de cozonac. Și aflăm necunoscuta! E simplu, nu?

Se vede că treaba e foarte simplă, numai eu n-o pricep. Dana începe „formularea problemei" astfel:

– Deci știm că un individ, pe care să-l numim X, a luat... o carte Y...

– Nu se știe cum și în ce scop! adaugă Sandu, încercînd, desigur, s-o ajute să formuleze cît mai corect problema.

– Aăă, da, o carte Y deci...

– Care habar n-avem ce cuprinde! precizează din nou văru-meu.

– De la un inginer Andrei Marcea, continuă Dana.

– Chit că de fapt cartea aparținuse tatălui inginerului, mort în urmă cu o jumătate de secol! o secondează Sandu.

– Și că inginerul a murit și el! completează Geta.

– Iar X a dus cartea Y la un legător Z...

– Pe care trebuie mai întîi să-l găsim, se vîră și Mihăiță în vorbă.

– Exact, aprobă Dana, deloc derutată de întreruperi. Datele sînt clare acum, legătoriile din oraș sînt două. Să trecem la treabă!

Eu aș mai avea de adăugat că nu știm nici dacă la una din aceste legătorii a fost dusă cartea sau la oricare alta din țară, nici de cine a fost dusă, nici cînd, nici de ce a ținut morțiș ace cineva s-o lege în piele.

O fi o ecuație povestea asta încîlcită, dar numărul necunoscutelor e cam mare și mă tem că el o să crească încă. Așa că numărul necunoscutelor ar trebui să-l notăm cu X! Dar cum ceilalți care au „pus în ecuație problema" sînt convinși că datele „sînt acum clare", ne oprim toți în fața unui anticariat, despre care Mihăiță pretinde că-i și legătorie, și-mi fac loc foarte politicos să intru, ca să fac „ce-a mai rămas" din cercetarea științifică... adică ancheta.

(Va urma)

Mesaje peste veacuri

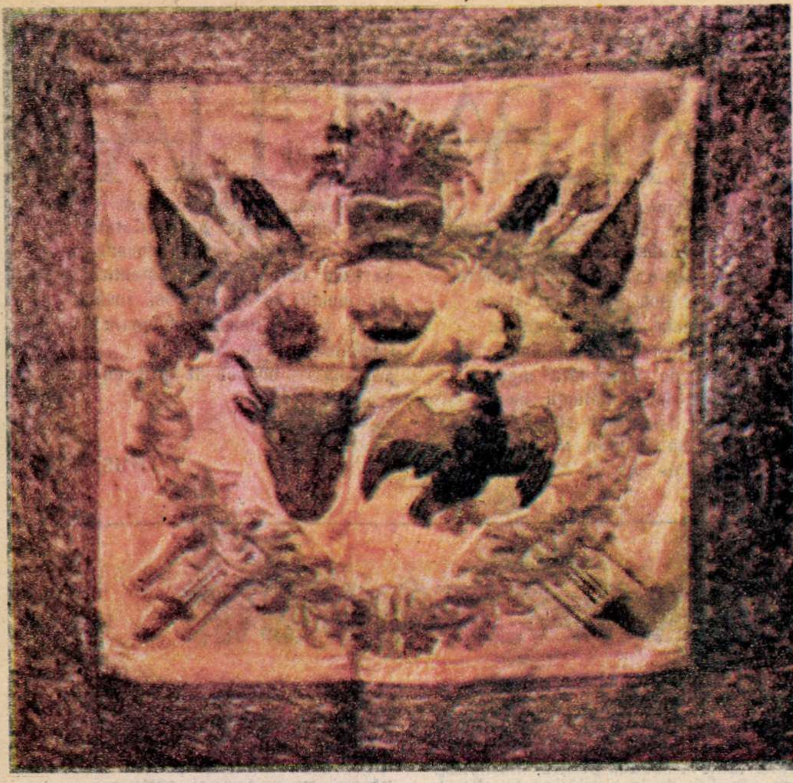

Stemele Moldovei și Țării Românești reunite pe o țesătură de epocă în fir de aur și argint.

Încă în trecutul îndepărtat, stemele țărilor, ale domnitorilor apăreau adesea în fața oamenilor. Gravate pe sigilii, autentificau semnături ilustre, dădeau putere de lege actelor emise, consfințeau tratatele încheiate. Pictate, brodate ori sculptate, fluturau pe drapele, străjuiau corturile marilor comandanți de oști sau intrările în cetăți. Sub semnul lor s-au produs celebre acte de bravură în slujba unor idei nobile, evenimente care aveau să fie consemnate de istorie. Sub semnul lor s-au desfășurat și marile bătălii ale istoriei noastre, de la Posada la Călugăreni, la Grivița și la Plevna. Imensele prefaceri și innoiri ale României de azi se desfășoară sub străjuirea stemei țării noastre, Republica Socialistă România, sub stemele tuturor județelor patriei, care înfloresc sub soarele socialismului.

Cunoașterea și studierea însemnelor emblematice românești de odinioară deschide căi noi spre înțelegerea mesajului însuflețitor al trecutului național.

ACVILA VALAHĂ ȘI CAPUL DE BOUR

Printre izvoarele istoriei, alături de cronici și tratate, de hărți, acte normative, alte documente de stat, scrisori, inscripții gravate pe monumente, pe obiecte de tot felul, un loc distinct ocupă însemnele emblematice. Stemele de stat, cele aparținînd familiilor domnitoare, altor familii de stirpe veche, emblemele breslelor sau orașelor de odinioară poartă adesea un puternic mesaj de cunoaștere și de simțire, luminînd un aspect sau altul din viața și lupta înaintașilor, din spiritul și aspirațiile lor.

Răspîndite în urmă cu mai puțin de un mileniu, ele nu erau cunoscute în antichitate. Excepție făceau cîteva orașe-cetăți grecești, care au adoptat de timpuriu embleme simbolice reprezentative. Histria, de pildă, avea încă din veacul al V-lea î.e.n. ca emblemă un vultur de mare cu un delfin în cioc. Acest simbol poate fi văzut pe monumentele din cetatea de pe malul lacului Sinoe și pe monedele emise de ea.

Apariția stemelor își are originea în a doua parte a secolului al XII-lea. În acea vreme, cavalerii înzăuați și cu fețele complet acoperite de vizierele coifurilor nu se puteau recunoaște pe cîmpul de luptă. Nevoia de a-i deosebi pe prieteni de adversari i-a determinat să-și aplice pe armură, pe scut sau pe coif simboluri pictate. Cu vremea unele dintre aceste însemne aveau să devină blazoane de familie, altele să străbată secolele devenind embleme de stat.

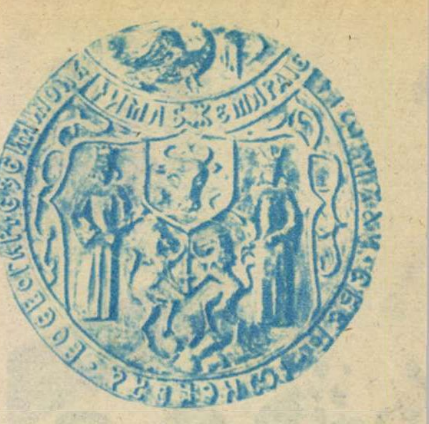

Sigiliul lui Mihai Viteazul ca voievod și domn al Țării Românești, Transilvaniei și Moldovei. Se disting stemele celor trei principate: corbul, bourul și doi lei pășind pe șapte munți.

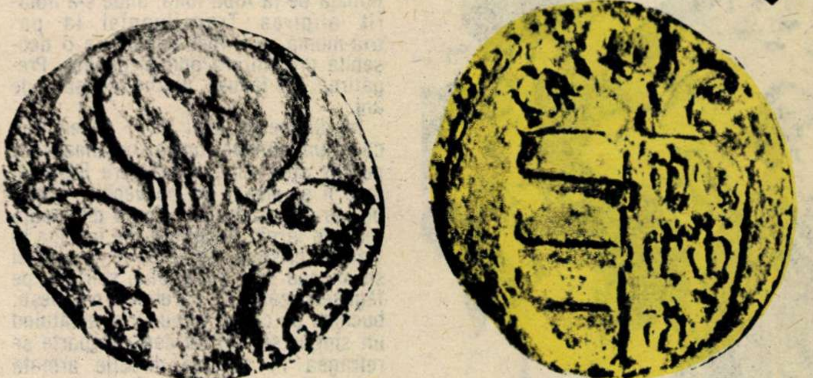

Monedă emisă de Alexandru cel Bun. Pe avers (stînga): stema Moldovei.

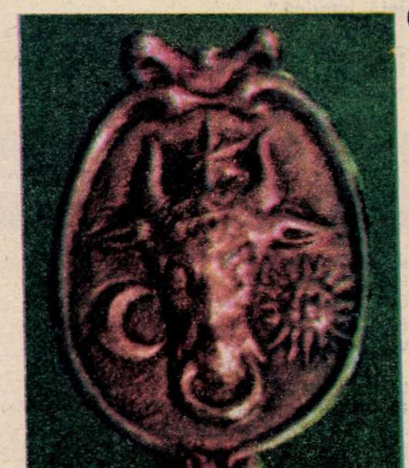

Stema Moldovei gravată în argint aurit la porunca domnitorului Istrate Dabija (1661—1665).

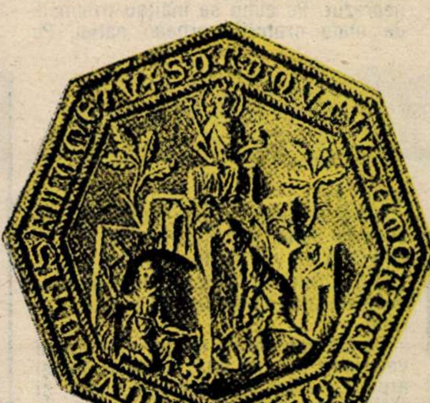

Pecetea orașului Baia Mare în secolul al XIV-lea.

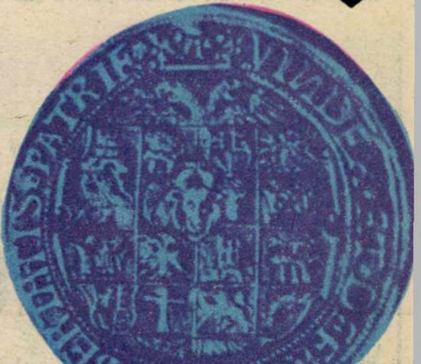

Monedă emisă de domnitorul Eraclid Despot (1561—1563). În centru: stema Moldovei.

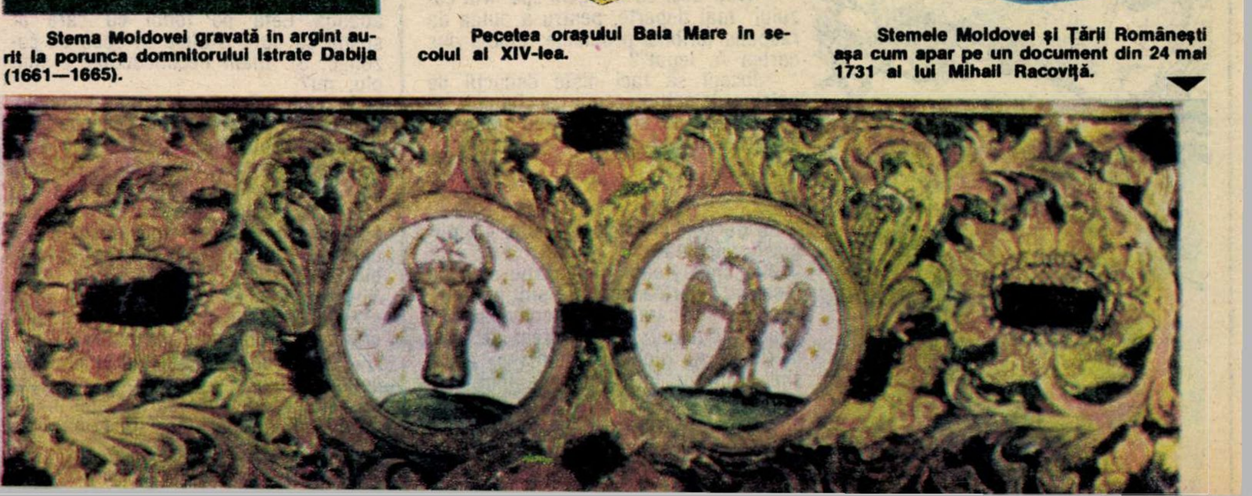

Stemele Moldovei și Țării Românești așa cum apar pe un document din 24 mai 1731 al lui Mihail Racoviță.

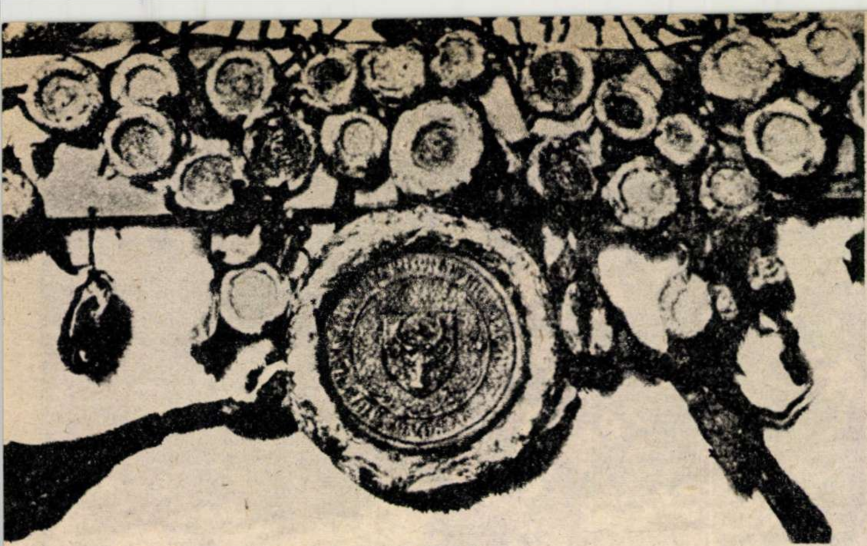
Document moldovean din 1393 cosigilat de boieri.

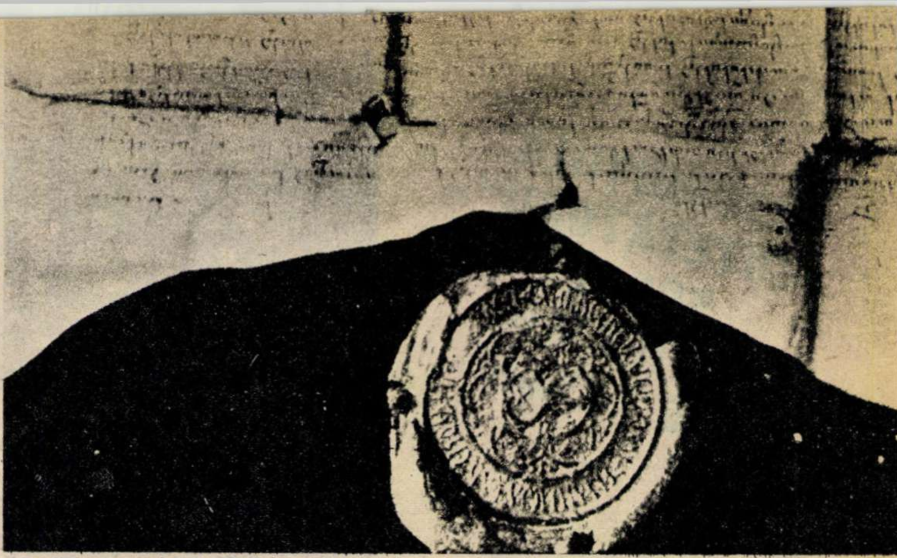
Privilegiu acordat la 17 ianuarie 1495 de Ştefan cel Mare.

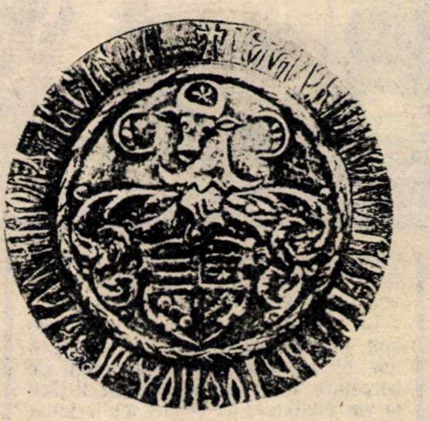
Bulă sigilară de aur a domnitorului Petru Şchiopul.

De studierea stemelor de epocă se ocupă heraldica, disciplină ajutătoare în cercetarea istoriei. Ea studiază alcătuirea stemelor, evoluţia acestora, semnificaţiile fiecărui element din compoziţia lor.

În heraldică, fiecare imagine are un înţeles simbolic. Prin intermediul imaginilor care o alcătuiesc, stema transmite o idee pregnantă asupra entităţii pe care o reprezintă. Un exemplu îl oferă emblema oraşului Baia Mare, datînd din secolul al XIV-lea şi pe care se poate vedea silueta unui miner. Asemenea imagini care exprimă direct înţelesul apar mai rar pe steme. Cel mai curent pe steme şi blazoane apar figuri simbolice: leul, expresie a puterii; vulturul, imagine a forţei şi neatîrnării. În stemele tradiţionale ale Munteniei şi Moldovei apar simboluri autohtone, precum acvila (în Muntenia) şi capul de bour (în Moldova).

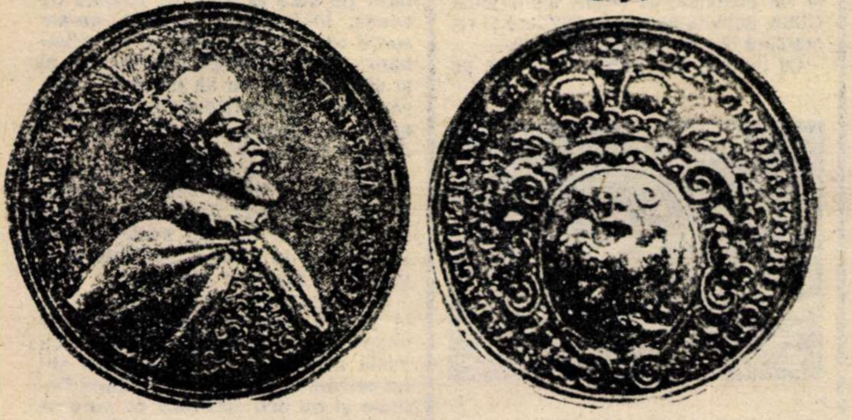
Medalia de argint bătută de Constantin Brâncoveanu în 1713.

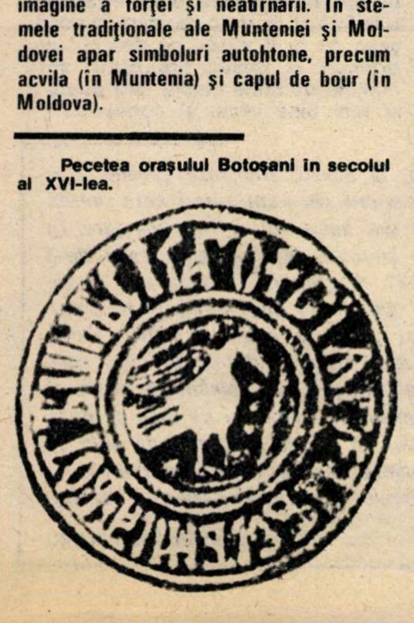
Pecetea oraşului Botoşani în secolul al XVI-lea.

Specialiştii noştri subliniază caracterul particular al evoluţiei şi folosinţei armoariilor la noi. Istoricul Dan Cernovodeanu socoteşte că, în Ţara Românească, pasărea heraldică — vulturul, mai apoi „acvila valahă" —, ca şi alte elemente simbolice ar putea să reprezinte reflectarea heraldică a stemelor unor conducători de formaţiuni prestatale mai vechi de la sud de Carpaţi. La închegarea statului feudal independent, stemele micilor formaţiuni statale româneşti au cedat locul păsării consacrate de tradiţia noastră ca simbol exclusiv al teritoriului valahic.

Stema lui Ştefan cel Mare apare în chip explicit ca o sinteză heraldică a trecutului Moldovei. Ea reuneşte multiple elemente armoriale: cap de bour, roză, flori de crin, însemne aparţinînd atît cîrmuitorilor anteriori ai ţării cît şi familiei Muşatinilor.

SEMNALE DIN TRECUT

În evul mediu occidental, răspîndirea însemnelor heraldice, a blazoanelor de tot felul depăşeşte adesea domeniul necesităţii. Capetele încoronate şi nobilimea timpului îşi arborează armoariile cu orice prilej, făcînd din respectarea lor o chestiune de orgoliu.

În ţările române, cel mai adesea stemele apar pe sigiliile care autentificau documentele, actele oficiale şi corespondenţa personalităţilor din epocă. Acest fapt dă heraldicii româneşti un caracter net de heraldică sigilară. Nenumărate documente care s-au păstrat pînă la noi poartă însemnul unui sigiliu imprimat fie pe suport (hîrtie, pergament), fie pe bule de ceară. S-au mai păstrat numeroase tipare servind operaţiei de sigilare. Unele reprezintă cilindri nu prea înalţi avînd gravată pe o secţiune însemnele dorite. Altele sînt montate pe inele, fiind purtate permanent de cei în drept.

Cel mai vechi sigiliu românesc păstrat autentifică un privilegiu acordat de Vlaicu Vodă, la 20 ianuarie 1368, negustorilor saşi din Braşov.

Un important element al stemelor şi sigiliilor este deviza sau inscripţia care însoţeşte imaginea simbolică. Scrisă la început în limbi de circulaţie europeană (în latină, de pildă, cum vedem pe unele monede emise de Mircea cel Bătrîn), mai tîrziu ea este redactată în limba română. După cercetătorul Ioan Chiper, prima inscripţie în limba română apare pe un sigiliu aparţinînd, probabil, lui Petru Cercel şi confecţionat între 1577 şi 1580. El este aplicat pe o scrisoare adresată unei personalităţi de la curtea Angliei.

Expresie inconfundabilă a identităţii naţionale, a voinţei de neatîrnare a celor ce le-au purtat, însemnele heraldice vorbesc despre cele mai de seamă personalităţi ale istoriei, evocînd clipe de o măreţie fără egal. Un asemenea sentiment avem cercetînd pecetea lui Ştefan cel Mare sau privind documentele pe care a fost aplicat sigiliul unui domnitor ca Mihai Viteazul.

Aceleaşi însemne heraldice evocă alteori evenimente dramatice. Iată un exemplu: la împlinirea a 25 de ani de domnie, Constantin Brâncoveanu a emis o medalie comemorativă, reprezentînd pe avers chipul domnitorului, iar pe revers armoariile sale. Faptul de a fi bătut această medalie a supărat în asemenea măsură Poarta Otomană încît a fost înscris printre acuzaţiile aduse domnitorului român şi care au provocat pieirea lui şi a familiei sale.

Moştenire din veacul de glorie, stemele ţărilor române, sigiliile domnitorilor care s-au acoperit de glorie în marile bătălii pentru păstrarea fiinţei naţionale a poporului nostru poartă în ele un suflu eroic, un fierbinte mesaj de gînd şi de simţire. Respectate de prieteni şi temute de duşmani, emblemele româneşti au fost onorate de purtătorii lor indiferent de preţul pe care l-a cerut istoria. Este o lecţie a cărei semnificaţie secolele o subliniază mereu mai pregnant. O lecţie pentru azi şi pentru totdeauna.

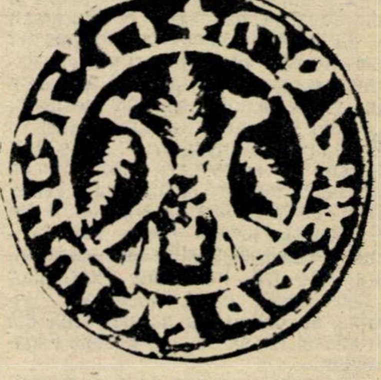
Pecetea oraşului Ştefăneşti în al XVI-lea veac.

Cutezătorii

Redactor şef MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: IOAN DONCA; Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU.

Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 Telex 11 226 Bucureşti.

Index 41838 12 pagini 1,50

EXPEDIȚIILE „CUTEZĂTORII" - ȘCOALĂ A IUBIRII DE PATRIE

Temerari pe cărările munților

Să marchezi sau să remarchezi un traseu turistic montan e o treabă extrem de grea. Nu oricine se încumetă s-o facă, ci doar cei capabili nu numai să urce în spate rucsacul cu alimente și indispensabilul cort, ci și cimentul necesar, și cutiile cu vopsele, și „tiparele", și pensulele, și stîlpii metalici, și plăcuțele indicatoare. Capabili, totodată, de o răbdare fără margini pe care le-o impune munca migăloasă, în condiții atmosferice în permanentă schimbare, cînd de la seninul cel mai limpede și de la soarele cel mai arzător se trece brusc și pentru nu se știe cît timp la vînt și la ploaie, la ceață și chiar la ninsoare în miez de vară.

Deși atît de dificilă, de vreo zece ani încoace activitatea aceasta a fost preluată și de către un mare număr dintre pionierii noștri, pasionați de turismul montan și îndrăgostiți de munte.

Pionieri din multe județe ale țării - din Suceava și din Sibiu, din Dîmbovița și din Maramureș, din Vrancea și din Covasna, ba chiar și din București - participă nu numai cu entuziasmul caracteristic vîrstei lor, ci și cu rezultate excepționale la această activitate în cadrul acțiunii sugestiv denumită „Asaltul Carpaților", acțiune inclusă în Expedițiile „Cutezătorii". Între toți aceștia se evidențiază însă, în mod deosebit, membrii echipajului „Temerarii" de la Școala generală nr. 1 din Dîrmănești, județul Argeș. Dovadă - numeroasele distincții republicane, între care trei trofee ale Expedițiilor „Cutezătorii", care împodobesc „vitrina de onoare" a acestei școli din frumosul lor sat de sub poalele Făgărașilor.

Sînt exact zece ani de cînd, din inițiativa profesorului de matematică Ion Niță, lua ființă, la școala din Dîrmănești, ca răspuns la dorința unor pionieri de-atunci, cercul de turism „Temerarii" și, în cadrul acestuia, echipajul cu același nume.

Nimeni - nici chiar profesorul Niță, după cum recunoaște azi cu sinceritatea care-l caracterizează pe acest om de munte - n-a prevăzut atunci ce forțe și ce posibilități, ce visuri și ce pasiuni trezea la viață acest eveniment. Dar „sămînța" expedițiilor a găsit aici o brazdă atît de fertilă, încît roadele ei au depășit orice previziuni, orice așteptări. An de an, echipați ca la carte și cu o sete de înălțimi, cu o dorință de cunoaștere a bogăției și frumuseții munților, de evidențiere și de ocrotire a acestora, demne de toată admirația, „Temerarii" au acționat în acest sens cu o perseverență și cu o consecvență ieșite din comun.

De-a lungul ultimilor zece ani, cei aproape 100 de „Temerari" care s-au perindat prin acest echipaj au petrecut pe munte peste 150 de zile și de nopți ● au străbătut pe jos aproximativ 3 000 de kilometri prin opt masive — Făgăraș, Iezer-Păpușa, Piatra Craiului, Bucegi, Ciucaș, Ceahlău, Retezat și Paring ● au marcat sau remarcat — îndeosebi în Făgăraș, dar și în Retezat, și în Ceahlău — șase trasee turistice, în lungime de peste 50 de kilometri aplicînd, pe stînci și pe copaci, peste 1 500 de semne și plantînd 60 de stîlpi cu palete sau săgeți indicatoare ● au amenajat numeroase poteci, podețe, balustrade, locuri de depozitare a deșeurilor ● au descoperit și au semnalizat noi monumente ale naturii, luînd, în același timp, măsuri de evidențiere și ocrotire a acestora.

În ultimul timp, „Temerarii" s-au avîntat și mai sus pe panta îndrăznelii, a cutezanței lor unanim recunoscute: s-au angajat, cu toate forțele, să întrețină permanent, în perfectă stare, unul dintre cele mai grele trasee turistice din Făgăraș (Cabana Capra - Fereastra Zmeilor), pe care singuri l-au deschis și l-au marcat și, totodată, să contribuie substanțial la amenajarea celui mai mare și mai necesar refugiu montan din acest masiv, în zona traseului lor. E o lucrare complexă și grea, pe care însă, așa cum îi cunoaștem noi, „Temerarii" din Dîrmănești o vor duce, fără îndoială, pînă la capăt.

Cît privește planurile de viitor, ele sînt și mai îndrăznețe: în următorii ani, ei vor parcurge, în expediții de cercetare, toți masivii muntoși ai țării și vor continua, cu și mai multă tenacitate, activitatea lor de marcare și remarcare a noi trasee turistice.

Ce i-a pus și-i pune în mișcare pe acești copii pe cărările munților și în activitatea lor atît de utilă de marcări și remarcări de trasee turistice? În cele peste o mie de pagini ale celor zece jurnale de bord scrise de ei pînă acum, există nenumărate mărturisiri în acest sens. Cităm una singură, din jurnalul echipajului „Temerarii 2": **„Munții noștri sînt ca o cetate, în pădurile și în înălțimile cărora străbunii noștri au găsit refugiu ocrotitor în vremuri de restriște. Și mai sînt, totodată, și neasemuit de frumoși și de bogați. Și e firesc să ne simțim și noi, urmașii de azi ai înaintașilor de ieri, atrași irezistibil de ei și ca să-i străbatem și să-i cunoaștem și să ne încîntăm de frumusețile și bogățiile lor, dar și încercînd să deschidem și să înlesnim tuturor drumul spre neasemuitele comori pe care le ascund. Tocmai de aceea, încă de la început, ne-am simțit obligați nu numai să ne „plimbăm" prin văile și pe crestele lor, ci și să marcăm sau să remarcăm trasee turistice, considerînd că în felul acesta ne facem, înainte de toate, o datorie patriotică".**

Și mai clar, și mai precis, exprimă profesorul Ion Niță, comandantul echipajului, activitatea de zece ani a „Temerarilor": **„O fac din pasiune pentru turism și dintr-o fierbinte dragoste de țară".**

Se întreba, nu de mult, un reporter în ziarul județului Argeș, care scria despre acești copii-cutezători cu multă căldură: **„Dacă-i admirăm și-i respectăm pe meșterii care sapă fîntînile și ne dau apa rece cu care să ne potolim setea, pe oamenii ogoarelor care ne dau pîinea, pe medicii care ne redau sănătatea, pe minerii care scot din adîncurile pămîntului căldură și lumină pentru noi, pe creatorii care ne oferă inestimabilele bucurii ale literaturii și artei, cum nu i-am admira și nu i-am respecta și pe acești copii care, dînd dovadă de o voință și de un curaj care le depășesc cu mult vîrsta, ne deschid noi drumuri în munți, noi cărări spre înălțimi de unde chipul țării poate fi și mai bine văzut și cunoscut."**

Subscriem și noi, din toată inima, la aceste frumoase cuvinte. Dar „Temerarii" din Dîrmănești nu sînt singurii copii-cutezători care merită admirația și prețuirea noastră. Ca ei sînt mii și mii în întreaga țară. În momentul de față, juriul republican lucrează la finalizarea celei de-a XIV-a ediții a Expedițiilor „Cutezătorii", desfășurată în vara acestui an, ediție dedicată sărbătoririi a 65 de ani de la înfăptuirea marii Uniri. Știți cîți pionieri și școlari au luat parte la această ediție? Peste 28 000 (cu aproximativ 2 500 mai mulți decît anul trecut), copii care au străbătut, ca expediționari, țara în lung și-n lat, umplîndu-și ochii, și sufletele, și inimile cu chipul ei neasemuit de frumos și de drag și mulți, foarte mulți dintre ei realizînd expediții la fel de reușite și de utile ca cele ale „Temerarilor". Despre unii dintre aceștia, despre rezultatele lor de excepție, vă vom vorbi în numerele viitoare ale revistei noastre.

CONSTANTIN DIACONU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

49

JOI, 8 DECEMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 844)

OMAGIU

Ești biruința zilelor de azi
și bucuria zilelor de mîine!
Ești freamătul pădurilor de brazi
și aburul îmbietor al pîinii.

În tine sînt izvoarele gîndirii
și ne-nfricarea-n tine o găsesc,
Pentru popor ești simbolul iubirii
Cum simbol ți-e pămîntul strămoșesc.

Căci inima ți-e murmur de izvoare,
Ce blîndă bate-n tril de ciocîrlie
Pentru această țară iubitoare,
Pentru frumoasa noastră Românie!

Carla Lorelei Vasiliu, clasa a VI-a B,
Liceul „G. Ibraileanu", Iași

TRĂIASCĂ PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
ÎN FRUNTE CU SECRETARUL SĂU GENERAL,
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU !

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, joi, 1 decembrie, a avut loc, în Capitală, adunarea festivă consacrată sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român, moment de importanță hotărîtoare pentru destinele neamului nostru, care a înrîurit profund întreaga evoluție economică, politică și socială a patriei, deschizînd o pagină nouă în dezvoltarea României moderne.

În această zi de scumpă aniversare, participanții la adunare, în vibrantă trăire cu țara, au celebrat măreţul eveniment de acum șase decenii și jumătate, cinstind, cu vie emoție și adîncă venerație, generațiile de înaintași, pe toți cei care prin lupta și jertfa lor nepieritoare au pregătit dreapta și luminoasa zi de 1 Decembrie 1918, cînd s-a înfăptuit un vis secular - unirea Transilvaniei cu patria mamă.

Adunarea din Capitală - arc de triumf peste timp - a căpătat o vie și profundă semnificație, un uriaș ecou internațional prin magistrala expunere făcută de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Document politic de o importanță excepțională, care înfățișează în mod strălucit lupta glorioasă de veacuri a poporului nostru pentru împlinirea înaltelor sale idealuri de libertate și dreptate, independență și unitate națională, expunerea conține esența profundei și originalei gîndiri asupra istoriei a ctitorului României moderne, fierbintele omagiu adus marilor spirite și marilor bărbați ai acestui pămînt, care au devenit istorie și care au luptat cu paloșul, cu inima și cu mintea cutezătoare pentru unirea românilor într-o singură țară. Așa cum se arată în expunere, „Unirea este rezultatul firesc, legic, al îndelungatei dezvoltări istorice a poporului român, al luptei sale pentru dreptul de a fi liber și stăpîn în propria-i țară. Din cele mai vechi timpuri, idealurile unirii, libertății și independenței au însuflețit permanent poporul român, constituind făclia care a luminat, generație după generație, drumul spre dreptate, spre progres, spre o viață mai bună, liberă și demnă. Milenara noastră istorie este jalonată de nenumărate bătălii, de jertfe și sacrificii fără seamăn pentru păstrarea ființei naționale, pentru apărarea drepturilor fundamentale ale poporului. Carpații semeți cu falnicii săi codri seculari, cu rîurile lor milenare au constituit leagănul de formare și dezvoltare a poporului nostru din cele mai îndepărtate timpuri. Carpații nu i-au despărțit, ci i-au unit totdeauna pe locuitorii din cîmpiile de la răsărit și apus, de la miazăzi și miazănoapte. În Carpați s-au format caracterul poporului român, dîrzenia, vitejia, bunătatea și omenia, mîndria și neînfricarea în luptă".

Actul unirii de acum 65 de ani, din acea memorabilă zi de 1 Decembrie, sărbătorit ca unul din marile acte pe care și-a pus sigiliul întregul popor, se leagă în timp de alte mari momente pe care le-au înscris în istorie Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Ioan Vodă cel Cumplit, Vlad Țepeș, găsind o înaltă expresie în visul de aur al lui Mihai Viteazul prin unirea Țării Românești, Transilvaniei și Moldovei, vis care avea să se înfăptuiască într-un prim pas ferm și esențial în ziua de 24 Ianuarie 1859, tocmai prin dîrzenia, vitejia, mîndria și neînfricarea în luptă ale poporului nostru.

Cu clarviziune și înaltă prețuire, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, definind profilul moral al poporului nostru, evocă totodată acele acte esențiale de curaj și dăruire pînă la sacrificiul vieții - dobîndirea independenței de stat în 1877, prin lupta eroică împotriva Imperiului Otoman, greul tribut de sînge în lupta împotriva cotropitorilor germani pentru apărarea gliei la Oituz și Mărășești — care au dus la Unirea ce avea să se înfăptuiască la 1 Decembrie 1918.

Dar de la visul de aur al unirii, înfăptuit în acel superb și alb început de decembrie, aveau să urmeze alte noi trepte pînă la deplina unitate moral-politică și socială din zilele noastre. Aceste trepte au fost urcate cu demnitate de poporul nostru condus de Partidul Comunist Român, care a preluat cu neegalat curaj nestinsa făclie a luptei pentru libertate și unitate și a acționat eroic pentru păstrarea integrității și independenței țării, pentru apărarea intereselor celor ce muncesc, pentru înfăptuirea aspirației fierbinți de progres neîntrerupt al patriei, de dezvoltare liberă și demnă între națiunile lumii.

Expunerea secretarului general al partidului a fost ascultată și apoi citită și de ochii mari și încrezători ai celor peste patru milioane de copii din România socialistă. Ei sînt viitorul patriei. Ei cresc liberi și demni, ocrotiți de grija partidului. Pentru ei bate totdeauna mai viu și mai fierbinte inima omului drag aflat la conducerea partidului și statului nostru, care se dedică neobosit, cu nobilă înțelegere și luciditate tuturor acțiunilor întreprinse de România pentru pace, pentru a se ajunge la o Europă fără arme, la o lume fără războaie. Iată de ce vibranta chemare la rațiune și pace rostită și cu acest nou prilej de către conducătorul partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu - dobîndește dimensiuni și valențe superioare.

Ampla expunere a conducătorului partidului și statului a fost urmărită cu deosebit interes,

Să facem legămîntul solemn că vom face totul pentru întărirea continuă a patriei noastre socialiste, pentru dezvoltarea democrației muncitorești revoluționare, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului, pentru întărirea independenței și suveranității naționale a României!

Să facem legămînt că vom acționa întotdeauna și în toate împrejurările pentru întărirea continuă a unității întregului popor, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare a întregii națiuni, că vom munci și vom lupta cu toate forțele pentru a asigura României un loc demn în rîndul tuturor națiunilor lumii!

Să facem legămîntul solemn că vom face totul pentru întărirea continuă a colaborării și solidarității cu țările socialiste, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, că vom milita neabătut pentru pace, independență și colaborare cu toate națiunile lumii!

NICOLAE CEAUȘESCU

cu deplină aprobare și satisfacție, cu profundă mîndrie patriotică de întreaga țară.

Adunarea a luat sfîrșit într-o atmosferă de puternic entuziasm. Miile de participanți au aclamat, din nou, cu multă însuflețire, pentru partid și secretarul său general, pentru patria noastră socialistă, pentru minunatul popor român, care își făurește, liber și suveran, propria lui istorie, viitorul luminos.

Sala oferea, în aceste clipe, imaginea emoționantă a unității strînse a tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor în jurul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu – chezășia înfăptuirii cu succes a istoricelor hotărîri stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, izvor de permanență tărie a orînduirii noastre, uriașă forță a construcției socialiste și comuniste în România.

În acest moment aniversar, cînd sărbătorește evenimentul crucial de la 1 Decembrie 1918, întreaga națiune face legămînt solemn să păstreze neclintită unitatea țării, să muncească fără preget pentru propășirea continuă a patriei, pentru ca România să se înalțe mereu mai mîndră, în deplină libertate și independență, să militeze ferm pentru ca în lume să triumfe pacea, aducînd astfel cel mai înalt și nobil omagiu celor care au făurit statul național unitar român.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au asistat, după încheierea adunării festive, la spectacolul dedicat împlinirii a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român.

Columnă în Decembrie

Trei plaiuri, trei stindarde de cetate
pe veci unite-n cuget și-n simțiri –
ne sînt temeiul marii moșteniri
de dragoste și suveranitate.

Din Dunăre la poarta de pe Mara,
din Apuseni la Pontul Euxin –
unire fără moarte moștenim
cum moștenim azurul, dorul, țara.

Unirea ni-i luceafăr fără moarte
din scut de Burebista izvorînd
și-nveșnicind al Daciei pămînt
unit în glorie și libertate.

Peste înscrisul jertfei, se înalță
poporul – pururi unul, pururi viu!
Traian și Decebal pe veacuri scriu
o naștere de grai și de speranță.

Români, pe-acest pămînt de cînd ne știm,
copii ai unei patrii fără seamăn
credința o sorbim din grai de mamă
și dor de Eminescu deslușim.

Cu scris de cronică mironcostină,
cu cîntec mioritic peste creste,
Limba Română carte vie este
și-n ea vechimea neamului – lumină.

Ce grea e cartea gloriei române
de chipuri și de fapte făr-amurg –
cum rîurile țării toate curg
Cu Dunărea etern să se-mpreune.

Martiri ai patriei, în veșnicie
pămîntul Daciei, de scut,
redobîndindu-l ca din început –
ne-ați dat un imn, un drum, o Românie.

Mihai Viteazul, tîmplă lîngă steme,
cu trei goruni înaltul rezemînd –
ne-a spus că rădăcinile-n pămînt
unite ni-s, biruitor, prin vreme.

Lumină peste plai de calendare
așază Horia, însîngeratul;
răsună codrul, rîul și Carpatul
de-a Iancului doinire și visare!

Ne e Bălcescu steag spre libertate,
ne este Cuza crez împlinitor.
Unirea a însemnat întîiul for
rostind a țării suveranitate.

Și a venit al vremii ceas înalt –
o zi din veacuri aspre dezghețată
cînd visul transilvan, pe scrum de roată,
la Alba Iulia, a triumfat...

Decembrie – columnă-n calendare
etern destin de țară luminează
cu drumul orelor către amiază –
fără odihnă, fără frig, fără uitare.

MIHAI NEGULESCU

1

4

LA ŞCOALA MUNCII REVOLUŢIONARE

OGLINZILE „MIRACULOASE" ŞI... UN CERC UZINAL

2

Totul a început cu o acţiune foarte dragă tuturor: vizita într-o întreprindere. Înfiinţată în 1970, Întreprinderea de aparataje şi accesorii, Alexandria, era foarte tînără. Vizitatorii au aflat că era unica întreprindere din ţară profilată pe producţia de aparataje de încălzire, ventilare şi condiţionare a aerului. Trecînd din secţie în secţie, cu spiritul lor iscoditor, mereu însetat de ceea ce este nou, modern, au zăbovit în faţa unui aparat inedit la acea oră, captatorul solar, cu ajutorul căruia omul poate valorifica energia razelor solare.

ECUAŢIA UNEI COMPETIŢII

Inginerul Victor Bojan i-a îndrăgit pe aceşti pionieri atît de atenţi şi dornici de a învăţa şi le-a satisfăcut dorinţa de a afla întregul flux tehnologic al fabricării captatorului (imaginea 1 înfăţişează un moment). Copiii cercetau cu privirea totul şi puneau mereu întrebări, primind răspunsuri care le avîntau imaginaţia şi gîndirea. „Această invenţie românească echivalează, în competiţie, cu cele internaţionale." Prin mijloacele mass-media aflăm mereu despre asemenea eforturi depuse în lume: „capcane" pentru energie solară, cuptoare solare pentru fabricarea cărămizilor, automobile care să funcţioneze cu ajutorul energiei furnizate de soare etc. Dar mai aflăm că nu puţine dintre ele sînt costisitoare sau au o eficacitate timidă. Produsul românesc este din ce în ce mai economicos, se fabrică din elemente simple.

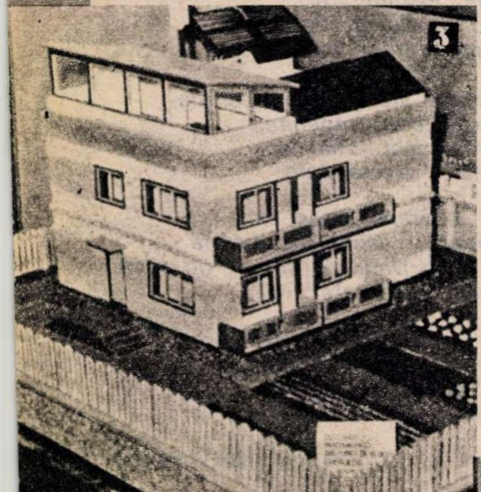
3

...Cel mai economicos, ţinînd seama însă de criteriul absolut: calitatea. Inginerul Bojan le povesteşte zîmbind copiilor cum, odată, unul din beneficiari, gospodar la ţară, „i s-a plîns" că apa încălzită la captator nu era caldă cum se aştepta, ci clocotea, şi ca atare a trebuit s-o mai dreagă cu apă rece.

O întreprindere ca să fie eficientă, li s-a explicat copiilor, trebuie să aibă o producţie permanent în concordanţă cu cerinţele vieţii. Aceasta nu se face oricum; trebuie prospectate permanent aceste cerinţe, cunoscute foarte bine obiectivele economiei şi în funcţie de ele să se găsească soluţiile. Acum, de pildă, pe producători îi preocupă cerinţele în agricultură. „Am început să testăm acumulatori de căldură pentru energie solară, care să acumuleze ziua şi noaptea, să funcţioneze şi în zilele de iarnă şi în zilele întunecoase, în sere, spre exemplu. Să mai amintim de realizarea „acoperişului" la şoproanele cu cereale, care este, de fapt, un captator cu aer, multifuncţional, experimentat cu succes la Olteniţa, şi care asigură uscarea cerealelor fără să mai fie nevoie de efortul transportării lor din şopron în uscătoare şi apoi în silozuri.

PURTĂTORI AI AURULUI SOLAR

Unde au poposit pîna acum captatorii? au întrebat tinerii vizitatori.

Primele instalaţii de acest tip au fost montate în judeţul Teleorman, la I.A.S.-Alexandria şi Zimnicele, la Complexul agrozootehnic Zimnicea. Apoi s-au extins în alte judeţe, îndeosebi în cele din sud, în Giurgiu, Dîmboviţa, Constanţa, Tulcea, Timiş... Ele sînt instalate şi în oraşul lor, în sala sporturilor unde prepară apa caldă necesară încălzirii sălii (foto 6). Se-nţelege că în aceste judeţe vin echipe de asistenţă tehnică ale întreprinderii. Din rîndurile lor fac parte muncitori fruntaşi, ca Gheorghe Voicu, Paraschiv Coman, Victor Lungana, Emil Băloiu şi mulţi alţi... purtători ai aurului solar.

IZVORUL...

Învaţatura însuşita prin vizitarea întreprinderii n-a rămas doar o amintire frumoasă. Pionierii au decis să înfiinţeze un cerc uzinal în care să devină şi ei căutători ai noilor surse de energie. Iniţiativa s-a dovedit un izvor nepreţuit de activitate creatoare care i-a dus şi la consacrare.

„Cercul nostru uzinal – ne spune Florea Eduard Georgian (îl vedeţi în imaginea foto 2, la mijloc, printre alţi colegi, în ziua redeschiderii activităţii cercului, în această toamnă) – îi atrage pe cei mai dotaţi colegi de la cercurile de electromecanică, electronică, carturi, atelierul fanteziei, foto-cineclub şi altele... Ne bucurăm şi de popularizare – colegii noştri de la subredacţia „Cutezătorii Burnasului" ne fotografiază mereu, scriu articole frumoase, ne iau interviuri. Este un cerc mult rîvnit, pentru că muncim şi în uzină, alături de cei mai vîrstnici, şi tot alături de ei creăm".

Membrii acestui cerc uzinal au ajuns de două ori laureaţi pe ţară, la concursul republican de creaţie ştiinţifică şi tehnică „Start spre viitor": un premiu I, în cadrul secţiunii „Noi surse de energie" cu „Instalaţie solară automatizată pentru producerea apei calde" şi locul III pe ţară, la ultima ediţie, în cadrul „Machetelor funcţionale", cu macheta unei „Gospodării individuale independente din punct de vedere energetic" (o vedeţi în imaginea foto 3).

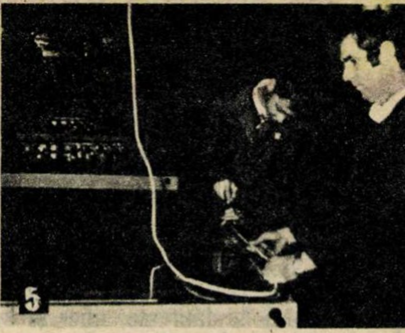
5

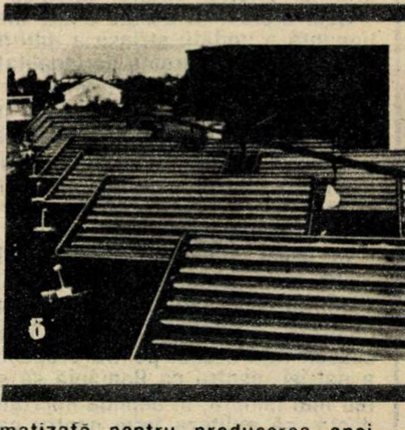
6

O CASĂ FĂRĂ PERECHE

...Aşadar, pionierii au conceput mai întîi o instalaţie solară destinată preparării apei calde menajere necesară laboratoarelor școlare, taberelor pionierești, obiectivelor turistice etc. Apoi au conceput o locuință individuală care, prin folosirea rațională a combustibililor convenționali și mai ales a surselor energetice neconvenționale, să fie un model de folosire a noilor surse de energie. Cum au reușit? Prin colaborarea apropiată cu muncitorii. Ei au efectuat la cercul uzinal din întreprindere operații tehnologice necesare unor aparate pe care le-au realizat la Casa pionierilor și șoimilor patriei (foto 5). Aflîndu-se mereu în preajma muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor, pentru care împărtășesc stimă și dragoste, s-au obișnuit cu spiritul de ordine și disciplină care domnește în întreprindere.

CINE SÎNT EI?

„...La primul model, ne marturisește Georgian, am zăbovit mai mult pentru că am căutat ideea... (ideea unui captator solar). Noi nu voiam să copiem un prototip din întreprindere, ci să creăm... Muncitorii, dintre care mulți sînt tineri, ne-au încurajat. La macheta funcțională a mers mai ușor, pentru că de data aceasta aveam ideea, dar trebuia să aducem o varietate (să folosim mai multe surse de energie neconvențională). Am mers mai des în întreprindere să studiem cum arată și funcționează un panou solar.

...Lîngă Georgian se află și alți tineri cutezători în căutarea valorificării noilor surse de energie: Marian Enache, Bogdan Trifu, Ionel Ban, Liviu Hangiuța, Alin Huțanu, Mihai Vochin. „Cel mai mult au lucrat în întreprindere cei care au avut de realizat partea mecanică la aparatele noastre", ne spune Marian.

Reporter: Ce înseamnă pentru voi munca în uzină?

Bogdan: O satisfacție. Muncitorii sînt totdeauna primitori și fac totul să ne ajute. Îi iubim și ei ne iubesc.

R. – Ce vă impresionează cel mai mult la prietenii voștri deosebiți și vă îndeamnă să le urmați exemplul?

Georgian: Faptul că ei trebuie să facă mereu față la situații noi, să se orienteze pe loc, să aibă multe idei, să conceapă captatori adaptați diferit.

R. – Și ideile voastre cum se nasc?...

Georgian: Pentru modelul 2 am discutat în întreprindere și ni s-a sugerat să combinăm mai multe variante. Noi doream să concepem o locuință care să excludă folosirea biogazului, a lemnului, a cărbunelui, dar care să aibă tot ce-i trebuie: căldură, apă caldă – și am reușit!

Acești tineri cutezători sînt membri ai cercului uzinal de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din municipiul Alexandria. Printre inițiativele lor se numără și dezbaterile tehnico-științifice, cînd îi invită în mijlocul lor pe îndrumătorii din întreprindere. În imaginea 4: un moment de la o dezbatere recentă, la care invitații lor au fost inginerii Victor Bojan – prieten vechi și statornic al pionierilor –, Didi Spiridon și Ștefan Ivănică. La dezbatere, pionierii au discutat și un nou proiect: construirea unei sere de flori.

Aparatele realizate de pionieri și cele pe care le vor realiza, în cercul lor uzinal, exprimă dorința de a crea, bucuria de a munci și de a avea prieteni printre muncitori.

MARGARETA MICU

* Patrie română-țară de eroi *

SECOLE DE ISTORIE

Sîntem într-o comună mare, presărată de parcuri ce păstrează mereu culorile verii prin speciile deosebite de arbori. Casele impunătoare, înconjurate de grădini, străzile largi, bine orînduite aduc un aer de tihnă. Și de măreție. Măreție împrumutată din cea a Munților Codrului la poalele cărora, din vremi îndepărtate, a apărut așezarea cu numele apei care-i scaldă meleagurile, rîul Beliu.

Iată o primă impresie pe care un vizitator și-ar putea-o face venind în comuna Beliu din județul Arad. Dar pînă acum nimeni, ajungînd aici, n-a rămas numai cu aceasta.

„Vreți să vedeți străvechii Codri ai Beliului? Trebuie să mergem în partea de nord a comunei. Sau, poate, v-ar interesa un monument al naturii? La hotarul sudic o să întîlnim torentul Teuz, de-a lungul căruia se află multe bălți cu apă caldă, unde crește nufărul alb din specia Giganteea. Putem pătrunde și în literatură. În apropierea podului de peste Teuz se află locul unde a fost cîndva hanul „Moara cu noroc", care l-a inspirat pe Ioan Slavici..."

Sînt cîteva dintre invitațiile pe care pionierii ghizi de la școala din comună le formulează la începutul cunoștinței cu ei, pentru ca apoi, neapărat, să urmeze dezvăluirea comorii lor de preț — și nu numai a lor, ci și a comunei: **Muzeul Codrii și Lunca Beliului.**

*

S-au adunat aici, în cele șase încăperi (devenite neîncăpătoare), peste 20 000 de exponate! Multe dintre ele recondiționate cu infinită răbdare de către cei care le-au colecționat — pionierii — de-a lungul nenumăratelor și îndelungatelor căutări. Trecînd prin fața vitrinelor, a pereților îmbrăcați cu obiecte vechi și prețioase, parcurgi o adevărată istorie.

— Acesta este un colț cu scoici, aduse din clisura Văii Beliului. Sînt exponate care datează din Sarmațian, ne explică, documentat, pionierul Călin Ghiura în fața uneia dintre primele vitrine.

— Iar aici, continuă Florica Selejan, puteți să vedeți numeroase obiecte din lemn: blidare, polonice, străchini sau blide din lemn, plaște și căuce, dintre care căucul de Batfei... Acestea sînt lingurare, diferite rame sculptate și rame din lemn... Ceea ce se vede în continuare sînt forme de la vechea și renumita sticlărie a Beliului — care datează din 1727. Iată o presă de miere și ceară și de cartofi. Lîngă masă se află o șa din lemn, coșnițe pentru albine. Coșul lipit pe dinafară cu pămînt se numește „bubură" și era folosit pentru păstrarea cerealelor. Aceste lădițe de zestre din muzeul nostru provin din Hășmaș, Budureasa, Nermiș, Dărand, Batfei și de la Groșeni... Cele două mese din mijlocul sălii sînt de nuc și de cireș și au aparținut sămădăilor (crescători de porci) din familia Borha. La masa de nuc a mîncat, se spune, și Lică Sămădăul, eroul principal din „Moara cu noroc".

Silviu Moț, unul dintre cei mai pasionați pionieri ghizi, ne povestește că din tezaurul celor 46 de dinari din argint, descoperit spre luncă, lîngă o fîntînă, 3 monezi au fost scoase la lumină de el! Atunci, cînd în mîinile sale ținuse mesajul oamenilor care trăiseră cu peste 800 de ani în urmă, se simțise deosebit de mîndru.

Colega sa, Amalia Purice ne atrage spre... un leagăn! Îl privește cu duioșie, explicîndu-ne că nu numai ea a dormit în acesta, dar și mama sa, și bunicul, și străbunicul. Frumos sculptat, păstrat de-a lungul zecilor și zecilor de ani, Amalia a hotărît să-l aducă, în cele din urmă, la muzeu. De altfel, foarte mulți copii sînt legați, s-ar putea spune sufletește, de unele dintre obiectele expuse. Pe unele le-au descoperit după lungi căutări, pe altele le-au adus chiar de la ei de-acasă. Îndrumați și însuflețiți de profesorii Emil Lăzureanu și Uylaki Petru, membrii cercului muzeistico-folcloric din Beliu au cercetat cu răbdare și pasiune împrejurimile — ruinele cetății Beliului (una dintre cele trei cetăți ale voievozilor români Ioan, Belos și Menumorut); zona pădurii Gălălău pe unde trece Valul lui Traian; au fost în nenumărate excursii în scopul cunoașterii atît a istoriei vechi cît și a istoriei zilelor noastre. Astfel au adunat numeroase date despre eroii meleagurilor lor, despre oamenii de seamă de aici, despre participarea sătenilor la marile evenimente istorice ale țării.

Aniversarea marii Uniri de la 1918 i-a găsit pe prietenii noștri la fel de dornici să-și valorifice cunoștințele, la fel de entuziaști să dea cinstire unui astfel de eveniment, cu atît mai mult cu cît unul dintre luptătorii pentru unire, Vasile Goldiș, a fost fiu al comunei lor. De altfel, la Adunarea de la Alba Iulia, au participat 39 de săteni din Beliu, parcurgînd 189 km călări sau chiar pe jos.

În muzeul lor, pionierii din Beliu au organizat și o expoziție cu documente, fotografii, fotocopii. Dar nu numai atît. Ei au refăcut cu emoție drumul de atunci spre Alba Iulia, pornind într-o inedită excursie.

— Secole de istorie adunate într-un muzeu! Mii și mii de obiecte păstrînd cu grijă dovezile îndepărtatei existențe a oamenilor pe aceste meleaguri, a muncii lor, a luptei lor pentru a trăi în libertate.

— Cum ați reușit totuși să colecționați atîtea lucruri prețioase? o întrebăm pe Eleonora Luștre, una dintre pasionatele membre ale cercului micilor istorici.

— Zona noastră este o adevărată vatră de istorie și folclor, ne spune Eleonora. Oamenii din toate satele comunei apreciază sîrguința noastră de a colecționa și păstra ceea ce este valoros, încredințîndu-ne cu multă dragoste, din propria gospodărie, obiecte moștenite de la străbuni, documente vechi și chiar frumoase costume populare.

— De altfel, intervine Florica Cocoș, o mare parte din activitatea cercului de istorie este dedicată căutării folclorului vechi, a păstrării obiceiurilor și datinilor populare. Am avut și bucuria descoperirii unor cîntece și obiceiuri complet uitate, pe care le-am revalorificat și le-am prezentat în Festivalul Național „Cîntarea României" în care, anul acesta, am fost laureați.

Cu fiecare pas, cu fiecare nouă acțiune întreprinsă mintea și sufletul li se îmbogățesc, respectul și recunoștința pentru vitejii înaintași, ca și pentru neîntrecuții oameni de azi — părinții lor — devin tot mai profunde. Premiul special al juriului acordat lor pentru preocuparea de constituire și îmbogățire a muzeului școlar obținut anul acesta la concursul „Patrie română, țară de eroi" este o răsplată și un îndemn!

ELENA MĂNESCU

Ștafeta-album „ALĂTURI DE GRĂNICERI, DE STRAJĂ PATRIEI“ a pornit din nou la drum

Emoționantele cîntece de slavă și de nesfîrșita recunoștința fața de eroii neamului nostru care și-au jertfit viața în lupta pentru libertatea patriei și a poporului rasuna din sute de piepturi de copii și de tineri. Sînt pionieri și școlari, uteciști și militari care, adunați împrejurul impunatorului monument de la Carei al ostașilor români cazuți în razboiul antihitlerist, participa la festivitatea de declanșare a celei de-a VI-a editii a ștafetei-album „**Alături de grăniceri — de strajă patriei**“, ampla acțiune de educație patriotica și revoluționara, rod al colaborarii fructuoase dintre detașamentele de pionieri și subunitațile de militari aflați de straja la hotarele țarii.

E rece aici, la Carei, în aceasta dimineața de sfîrșit de noiembrie. Dar cîntecele și versurile patriotice, steagurile și florile, cuvintele fierbinți la adresa trecutului nostru glorios, de mîndrie fața de realizarile din anii socialismului, de încredere în viitorul luminos al patriei, rostite cu acest prilej de catre reprezentanți ai organelor județene și orașenești de partid și de stat și Consiliului Național al Organizației Pionierilor, de invitați, de pionieri și militari încalzesc inimile tuturor participanților la aceasta emoționanta festivitate.

Într-o atmosfera de puternica însuflețire se da citire textului telegramei pe care participanții la aceasta acțiune au adresat-o tovarașului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii, comandantul suprem al forțelor noastre armate.

„**Exprimîndu-vă, din toată inima, recunoștința pentru grija părintească și dragostea cu care Dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, înconjurați copiii** și tineretul patriei — se spune în telegramă —, **noi, pionierii și ostașii grăniceri ne angajăm solemn să muncim și să învățăm, să ne formăm ca tineri revoluționari, ca oameni noi, cu o înaltă conștiință, devotați cauzei partidului și a țării, constructori demni ai socialismului și comunismului în patria noastră. Sîntem hotărîți să ne pregătim neconteniț pentru a fi gata să apărăm, la ordinul Dumneavoastă și în spiritul cerințelor doctrinei noastre militare, al cărei fondator strălucit sînteți, independența, suveranitatea și integritatea teritorială a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.**“

Solemn și profund legamînt, sub semnul caruia s-a încheiat aceasta festivitate și a început noua ediție a amintitei acțiuni, ediție dedicata aniversarii a 65 de ani de la faurirea statului național unitar român și sarbatoririi, în 1984, a celei de-a 40-a aniversari a înfaptuirii revoluției de eliberare sociala și naționala, antifascista și antiimperialistă. De-acum și pîna la mijlocul verii anului viitor, ștafeta-album va parcurge toate județele aflate la granițele țarii, poposind în acele localitați și școli în care exista cercuri pionierești de „**Prieteni ai grănicerilor**“. Cu acest prilej, unitațile de pionieri și cele de grăniceri vor desfașura în comun diverse activitați de masa specifice acestei acțiuni de pregatire a tineretului pentru apararea patriei, activitați ce vor fi ilustrate în album. Finalizarea acțiunii va avea loc în luna august 1984, tot aici, la Carei, odata cu sosirea ștafetei-album din lunga ei calatorie.

C. DIACONU

ERO

EU ÎL IUBESC

Omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu

Eu îl iubesc ca și pe tatăl meu
Și în cravată-l port la piept mereu
Eu îl iubesc că tot ce-n lume face
E ne-nfricat apărător de pace.
Și vrea ca pe Pămînt mereu să fie
Independență, muncă, bucurie.
Iar noi cînd o să creștem oameni mari
Vom fi strungari, țărani și cărturari;
Vom fi mereu neînfricați în zbor
Și mîndri sub al țării Tricolor.
Eu îl iubesc că pentru mine este
Ca un viteaz ce vine din poveste
Și ne aduce-n dar la fiecare
Viață frumoasă sub seninul soare.

Paul Constantin Drăcea,
clasa a III-a C, Școala generală nr. 2, Alexandria,
jud. Teleorman

PATRIA

Patrie,
Ochii tăi sînt două ape limpezi,
Degetele tale sînt brazii,
Corpul tău e pămîntul auriu,
Rochiile tale sînt cîmpiile multicolore,
Buzele tale sîngele strămoșilor daci,
Părul tău e grîul în lună de iulie
Patrie,
Zînă crăiasă a copiilor-șoimi, a copiilor-pionieri.

Georgiana Mirea, clasa a IV-a,
Cenaclul literar „Neajlovul“,
Morteni—Dîmbovița

ȚARĂ

Îmi place să pătrund
în sufletul pădurii,
să alerg în întîmpinarea
răsăritului de soare,
să mă îmbăt de aromele tari
ale ierburilor,
să mă scald în valurile
mărilor verzi de grîu fraged.

Alerg la pieptul tău,
țară dragă,
ca la o mamă:
primește-mă cu drag
și cîntă-mi balada Mioriței
și cîntecul Iancului!

Sorina Mândru,
clasa a VIII-a G,
Cenaclul „Poesis“,
Casa pionierilor și
șoimilor patriei Oradea

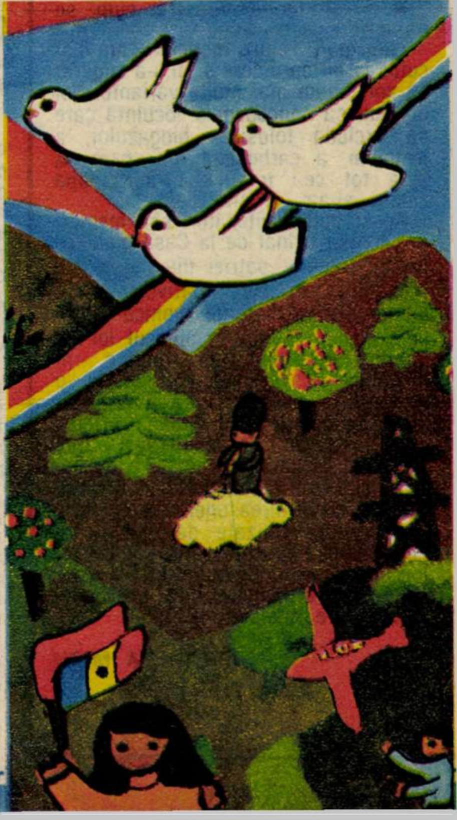

CA '83

ODĂ

O, țara mea, grădină de minuni,
Ca niște clopoței te-mpodobesc alunii
Și cornii gravi, cu fructe de scîntei.
Apele-ți curg duioase către mare
Și-și cîntă doru-n drumul lor prelung.
Noi, tinere vlăstare ale viitorului,
Îți dorim fiorul visurilor realizate,
Îmbrățișarea șoptită a izvoarelor,
Blînda coacere a holdei.
Îți mai dorim să pășești cu ochi limpezi
În zilele pașnice, aurite de muncă.

Mioara Ilina, clasa a VII-a C,
Cenaclul literar „Petale de opal", Medgidia,
jud. Constanța

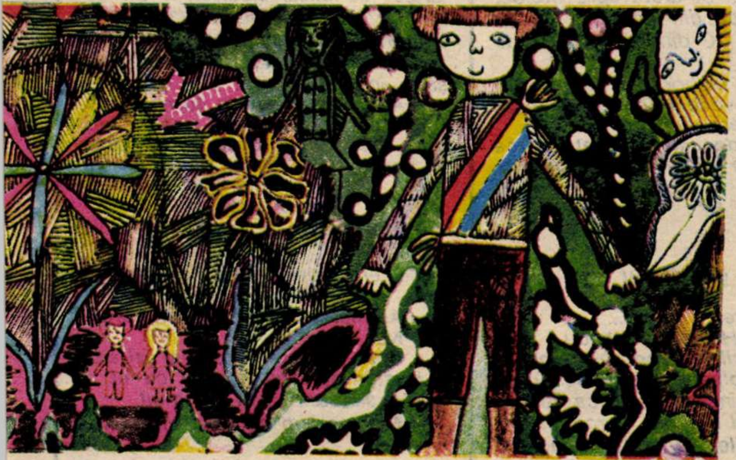

GLASUL CHEMĂRII

Mă cheamă Dunărea
Cu fața ridată de veșnicie,
Desculță călcînd peste pietrele moi
Să-i simt sărutarea în dorul de maluri
Căci Dunărea-i eternul iubirii din noi.

Mă cheamă balerine albastre
Cu pletele-n care se strîng pescărușii
Să le mîngîi fruntea în zori
Și călcînd peste iarba cea verde de-acasă
Să-ți închin mamă-țară iubirea
Purtată în valuri, în muguri, în flori.

Mă cheamă seninul din zare
Și spicul ce se toarce în mîini de țăran
Să vin lîngă inima mamei duioase
Ce ne-ndeamnă prin muncă, iubire și cînt
Pentru pacea planetei, pentru liniștea noastră,
Pentru tot ce avem mai scump pe pămînt.

Mă cheamă iubirea de flori,
Mă cheamă iubirea de țară,
Mă cheamă iubirea de pace,
Să luptăm cît e timp pentru viitorul de aur
Pentru soarele vieții, pentru roua din zori.

Doina Adriana Stan, clasa a VIII-a,
Cenaclul literar „M. Eminescu",
Casa pionierilor și șoimilor patriei Galați

RÎUL

re,
te,
naltă,
fîntul, bătrînul de ieri, de azi și de mîine
eagănă pururi în adîncurile planetei
ă fruntea în lumina viselor;
esc combinele, moara, cuptorul cald
ima lui bate ca un tic-tac lîngă inima mea.

Rodica Gorincu, clasa a VII-a,
Cenaclul literar„Neajlovul",
Morteni – Dîmbovița

Pagini ilustrate cu fragmente din desenele copiilor sosite la concursul nostru „Eroica '83".

TRICOLORUL

În adieri de cînt eu simt o stea
E steaua ce purpură-n inima mea
Lanul de aur dăruit de țară,
E cer senin în miez de primăvară,
Sîngele vărsat de strămoșii eroi
E tricolorul țării ce dăinuie în noi.
Munții falnici cu aburinde pleoape
Roua pămîntului tremurînd în ape,
Muncitorul îmbătrînind fruntaș
Și eu al țării vrednic urmaș.

Sara Pășcuță, clasa a VIII-a,
Cenaclul literar „Porți de cristal",
Casa pionierilor și șoimilor patriei Jibou

AM RĂSĂRIT

Am răsărit din pămîntul
învîrstat de brazde,
Din rădăcinile ierbii
mătăsoase,
Din boarea vîntului
de primăvară,
Am răsărit din glasul
mierlei și-al privighetorii,
Din sudoarea
străbunilor mei;
Am răsărit în țară minunată,
România.

Aurelia Voicu,
Cenaclul literar „Neajlovul",
Morteni—Dîmbovița

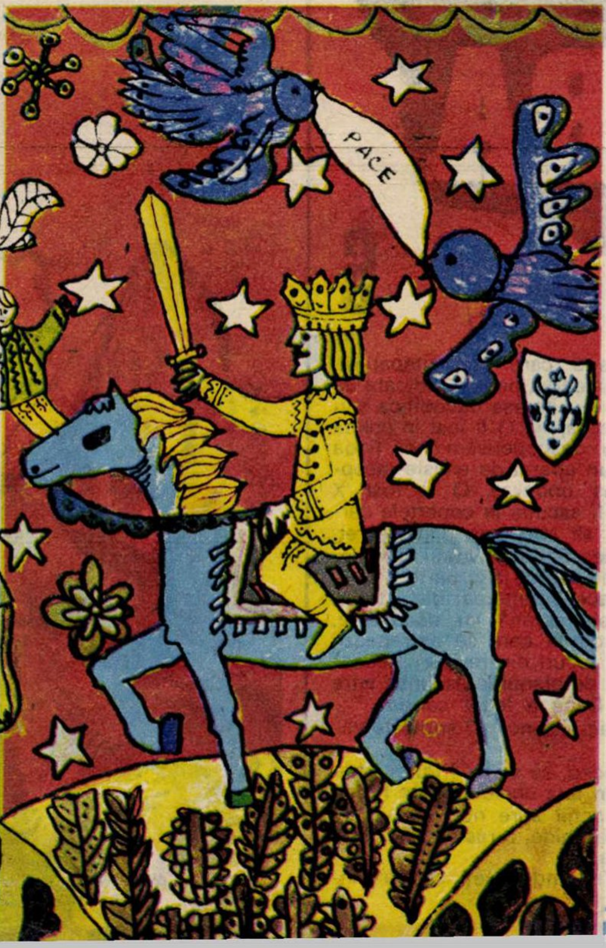

LEGENDĂ

Cînd Făt-Frumos, fugind spre lume iară,
Își aruncase cremenea-napoi,
Cu vîrful lor văzduhul săgetară
Carpații-nalți, străbuni din veac la noi.

Cînd munții o oglindă își cerură,
În coapsa lor de piatră s-a-ntrupat
Clocotitoarea Dunăre, măsură
A veacurilor ce s-au perindat.

Iar între munți și Dunăre, și mare
S-au așternut, ca straturi de smarald,
Semințe mii, scîntei de rod și soare
Ce și-au întins tulpini spre cerul cald.

Și-au întîlnit la început de lume
Sărutul blînd al razelor surori
Sus, cerul să se oglindească-n ape.

Și între ape, pietre, flori și păsări
Stăpîn pe toate-a toate slujitorul,
Urmași ai Feților-Frumoși din basme
Stă neclintit și neînfricat poporul.

Costinela Tacea, clasa a VII-a A,
Școala generală Nr. 1, Bușteni

Soarele de pe platoul oțelăriei

Schiță de **ILIE TĂNĂSACHE**

Primul om pe care Tudor l-a întîlnit în oțelărie a fost un ins mărunt, cam rotofei, brunet. Toate acestea le observai însă mai tîrziu la el. Ce-ți sărea în ochi, la prima vedere, era aparatul de emisie-recepție atîrnat de gît și numai după aceea mustățile enorme, galbene.

– Peste două minute șarjăm, tovarășe inginer, se auzi o voce parcă știută în difuzorul aparatului de radio emisie-recepție.

Mustăți-galbene a fluturat mîna spre macaragiu că a priceput. Atunci s-a trezit față în față cu Tudor, pe care l-a luat direct:

– Am impresia că te-ai cam rătăcit pe aici, pionierule!...

– Nu-i asta oțelăria?

Ochii negri ai inginerului, într-un continuu neastîmpăr. Ca niște mărgele învîrtite de un resort secret.

– Spune-mi mai bine cum ai intrat aici.

Tudor știa cum, dar trebuia să și dovedească. Începu să se scotocească prin buzunare. Mustăți-galbene nu dădea nici un semn de nerăbdare. Ba îți făcea impresia că nu are nimic altceva mai bun de făcut. Că n-avea timp, era limpede pentru Tudor care auzea comenzile scurte ce veneau de pe platoul convertizoarelor.

– Ei? îl somă în sfîrșit inginerul.

– Am... Sigur... Doar n-am pierdut...

În cotlonul adînc al unui buzunar degetele pătate de cerneală dădură, pînă la urmă, peste ceea ce căutau. Fața lui Tudor se lumină de bucurie.

– Nu... N-aveam cum să pierd așa ceva.

Și sub ochii inginerului se ivi un breloc înfățișînd un convertizor de fabricat oțelul.

– Tu... Tu ai așa ceva? se miră Mustăți-galbene.

N-apucă să-i răspundă, pentru că merse la fix cu o altă întrebare:

– Doar n-ăi fi băiatul lui Mihai Cojocaru?

– De unde știți?

Inginerul cercetă cu luare-aminte fărîma strălucitoare de oțel. Ca pe un lucru de mare preț.

– Știi cîți oameni din combinat au semnul ăsta? Și arătă spre breloc.

Tudor ridică din umeri.

– 20. Atît: 20 din cîteva zeci de mii...

– Pregătiți elaborarea! s-auzi din nou aceeași voce în aparatul de radio emisie-recepție.

Pentru Tudor glasul acela parcă venea dintr-o amintire foarte depărtată.

– Știi cine e?

– Tata?

– El.

– Dar are glasul, nu știu cum...

– Cum?

– Parcă prea... aspru...

– Poate... Haide pe platou...

Urcau scările gîfîind. Din cînd în cînd Tudor pipăia un anume buzunar, să se încredințeze că fărîma aceea de oțel e acolo. Parcă ghicindu-i gîndurile, Mustăți-galbene îi vorbi. De fapt, mai mult își vorbea lui, de data asta:

– Brelocul e făcut din oțelul primei șarje. S-au turnat numai 20 de bucăți, pentru așii-așilor. În meserie și în viața de fiecare zi. Aici, oțelari sînt mulți. Ca Mihai Cojocaru, greu de spus dacă mai este vreunul... Pricepi?...

„Arăți asta și intri în Combinat, Tudore. Ai grijă însă să nu o pierzi. Țin foarte mult la jucăria asta."

O jucărie pe care, iată, o au numai douăzeci. Din mii și mii... „Nici o grijă, tată, n-o pierd... Cum s-o pierd?"...

Sus, pe platou, totul era numai o învăpăiere. Reflexe de soare de iarnă, în apus, jucau pe stîlpii puternici de metal. Urcau roșii, aprinse, pînă la luminatoarele acoperișului. Dansau nestatornice pe ecranul cîntarului cu afișaj electronic. Un halou de reflexe roșii în văzduh, pe chipurile oamenilor, pe pardoseala de oțel, lunecoasă, cîndva, și ca o șarjă incandescentă.

– Aduceți oalele de turnare!...

Da, vocea tatei avea aspimi neștiute. Macaralele începură să huruie în înaltul halei. Două dintre ele veneau în marș forțat aici.

– Dar unde e tata?

– E acolo, în cabina aceea de plexiglas.

Nu era numai din plexiglas cabina, dar chiar așa părea.

– Ai mai văzut vreo elaborare?

– Nu.

– Cum de-ai venit tocmai azi aici?

Mustăți-galbene vorbea cu el de parcă se cunoșteau de mult.

– Am luat un zece la aritmetică.

– Și?

– Și trebuie să mă duc cu tata la bazinul de înot.

– De ce, **trebuie?**

– Tata zice așa: e greșit să crezi că, după un zece, nu mai ai nimic de făcut. Mergem la bazin și-mi arată că el scoate un timp mai bun decît mine. Dar...

Cei cinci și COMOARA

TUDOR NEGOIȚĂ

ROMAN FOILETON

6

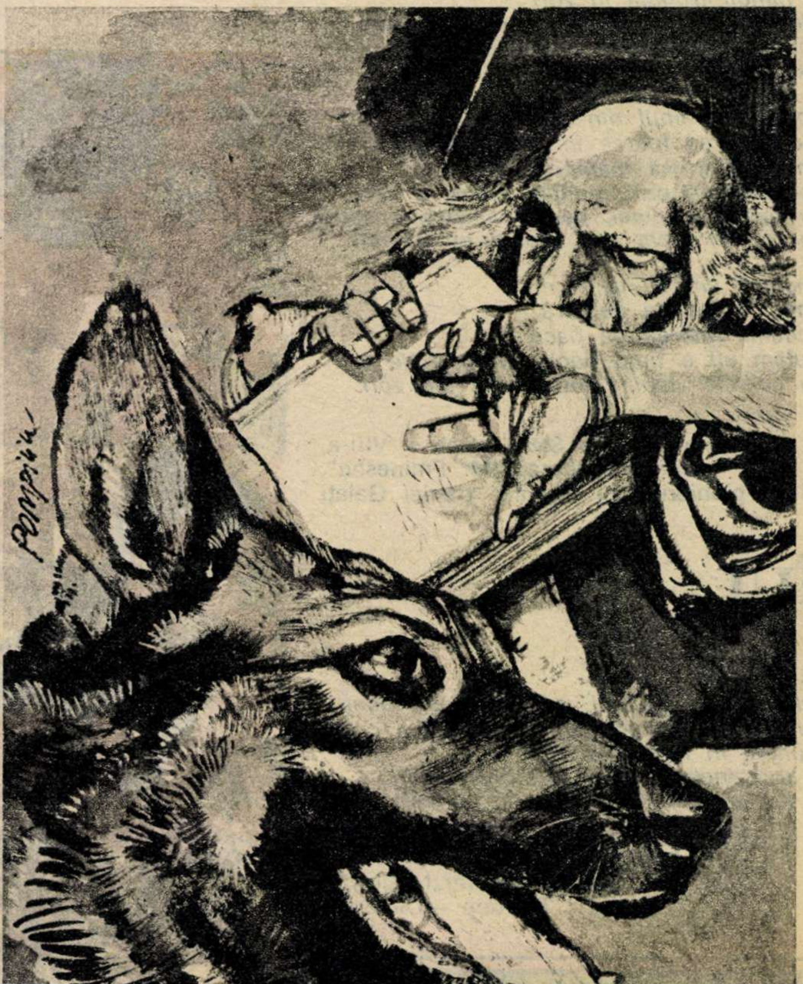

POMPILIU DUMITRESCU

— Merg și eu cu tine! mă încurajează Sandu. Hai, Sultan! spune el și intrăm toți trei în anticariatul înțesat de cărți și-n care, în spatele unei mese, citește un ins rotofei și chel.

Văru-meu mai face o dată „Hm!" și adăugă: „Păi... începe tu, Radule!"

Ușor de zis. Dac-aș ști ce fel de carte e această Y pe care o țin în mînă sau măcar dacă aș fi sigur că omul din fața noastră — care nu a ridicat ochii din revista „Rebus" pe care-o răsfoiește și cînd îi dăm bună ziua — este Z.

Îmi mai vine în minte și povestea spusă de Geta pe drumul de întoarcere dinspre lac spre oraș. „Citise ea" că într-o carte, pe care la prima vedere nu dădeai doi bani, se afla cheia de descifrare a unui cod. Adică, pe fiecare pagină, sub un anumit cuvînt era făcută o înțepătură cu acul. Spionul primea prin radio mesajul cifrat, căuta pagina indicată de un număr, scria pe-o hîrtie cuvîntul sub care era înțepătura, căuta următoarea pagină indicata de alt număr și uite-așa decodifica sau codifica mesajele. O fi fost în coliba pe care-o descoperisem noi lîngă lac și vreun aparat de emisie-recepție ascuns undeva? O fi fost X spion? O fi ascuns în copertele cărții vreun alt cifru sau plan secret, cum glumea Sandu? Nu-mi vine deloc să cred. Pe de altă parte nu mă lasă în pace întrebarea: dacă totuși acel X este spion? Iar dacă este, acest Z rotofei care se antrenează descifrînd jocuri din revista „Rebus" o fi știind de planurile ascunse între coperte? Dacă a legat cartea...

— Ce faci, nu-ncepi? șoptește văru-meu.

Păi să-ncep, ce să fac? Pun cartea pe masă în fața chelului, care ridică în sfîrșit ochii spre noi, se uită la carte, o deschide, o răsfoiește, îl văd că tresare.

— Ei! De unde aveți cartea? în-

– Tovarăşe inginer, pînă se potrivesc oalele de turnare, mai intru o dată cu lancea în convertizor.

– Parametrii, tovarăşe Cojocaru?

– Buni, dar nu strică să mai ridic un pic temperatura.

– Bine, introdu lancea. După şarja asta daţi schimbul în primire.

Un drug gros de cupru coborî încet în masa incandescentă din convertizor. Flăcări puternice izbucniră aproape instantaneu, stropi de zgură ţîşniră peste buza uriaşei cupe.

– Lancea are rolul...

– Ştiu, tovarăşe inginer. Mi-a spus tata: insuflă oxigen şi înteţeşte arderea.

– Întocmai! admise Mustăţi-galbene. Dar mai voiam să te întreb ceva: totdeauna tata scoate un timp mai bun ca tine la bazin?

– Totdeauna, fără azi.

– De ce fără azi?

– Azi, nu ştiu... Poate n-o să-l întrec... Dar... sînt sigur, nici n-o să mă întreacă...

Lancea se ridică brusc din masa de oţel răvăşită.

– Ce te face să crezi lucrul ăsta?

Tudor mîngîia cu mîna în buzunar bijuteria de preţ care-i deschisese toate uşile pînă aici.

– Tata, ştiu eu, o să se bucure mult dacă nu mă dau bătut... Şi eu zic că merită bucuria asta, nu?

Nu mai auzi răspunsul dat de inginer, deoarece chiar în clipa aceea începu şarjarea. Iar soarele acela de iarnă, imens şi roşcat, era acum aici, pe platoul convertizoarelor, şi oamenii îi luau din puterea lui atît cît socoteau că li se cuvine.

Poemul Unirii

Peste Ţara ce-am visat-o
Sufletului nostru pîine
Străluceşte blînd şi paşnic
Soarele Limbii Române.

El pe toţi ne încălzeşte
Şi ne-adună într-un neam
Însoţit de nimbul păcii
Aurit de rîu, de ram.

Peste viaţa noastră cîntă
Din vechime ale sale
Invincibile consoane
Dulci şi părinteşti vocale.

Noi asemeni lor fiinţa
Ne-o păstrăm lîngă Carpaţi
Alinaţi de-aceeaşi mamă
Sub acelaşi soare fraţi.

Cînd privim înspre Moldova
Spunem Ţara Românească
Şi gîndim la Transilvania
Ca la vatra părintească.

Iată Ţara ce-am visat-o
Sufletului nostru pîine —
Trei lumini dînd strălucire
Graiului de azi, de mîine.

Ca Ea soarele răsare
Şi-nserăm în Ea spre seară
Şi-o strigăm cu primul nume
Al iubirii: Mamă Ţară.

DAN VERONA

Culorile Unirii

Steagul meu e rupt din soare
Şi din cerul azuriu,
Poartă murmur de izvoare
Şi-al pădurii freamăt viu.

Roşu-i dor ce-n suflet arde,
Rug încins de-atîtea ori,
Cînd venea amar de hoarde
Cotropind ai ţării zori.

Galben, spicul greu de aur
Şi al muncii nobil spor,
Împlinit de omul faur
Pentru-al nostru viitor.

Iar pe undele albastre
Ce atît de dragi ne sînt,
Zboară imnurile noastre
Pentru pace pe pămînt.

Sînt culorile Unirii
Ce de-a pururi ne-nfrăţesc,
Toate strunele simţirii
Cîntă steagul românesc.

CRIŞAN CONSTANTINESCU

ROMAN FOILETON

ROMAN FOILETON

treabă el parcă neliniştit.

— Am vrea să ştim, răspund prefăcîndu-mă cu nu-i observ neliniştea, dacă această carte a fost legată aici?

— Daa? Uite ce băieţi simpatici! evită rotofeiul să-mi răspundă.

Tonul lui e voit vesel. Sultan pare că vrea să ne prevină că nu-i lucru curat cu acest Z, pentru că emite un „Ham" baritonal, care îl sperie grozav pe gras.

— Aoleu! De ce-aţi intrat cu cîinele aici? se îngrozeşte presupusul Z. Luaţi... luaţi, duceţi repede cîinele, nu pot să sufăr...

— E foarte cuminte! îl asigură Sandu. Acolo, Sultan! Culcat! porunceşte el şi, ca un alsacian disciplinat ce e, Sultan se duce şi se culcă repede lîngă un vraf de cărţi din spatele nostru.

— Da, o să ne-nţelegem, să vedeţi! Cu mine toată lumea se-nţelege! îşi revine rotofeiul imediat. Aveţi nevoie de bani, nu-i aşa? Să mergeţi şi voi la o cofetărie cu fetele care... de ce-au rămas la uşă? Să vină, să vină şi ele înăuntru!

— Vrem să ştim doar... încerc eu din nou.

— Cît luaţi pe cartea asta, nu? Ei, facem afacerea imediat. Patru, cinci prăjituri, uite, vă dau 25 de lei pe ea, dar numai dacă îmi spuneţi cum a ajuns cartea asta la voi!

— N-am venit s-o vindem! lămuresc eu lucrurile, întrebîndu-mă de ce ţine morţiş să afle de unde avem cartea. Nu cumva o fi complice cu celălalt şi bănuieşte că cel din baltă este arestat?

— Ei, asta-i? Cum n-aţi venit s-o vindeţi? Auzi colo ce pot să aud? Păi, ce faceţi voi cu terfeloaga asta?! Ştiţi ce e?

— Dar dumneavoastră ştiţi? contraatac eu.

— O vechitură, nu se vede?! face chelul căutînd cu privirile în jur, iarăşi neliniştit. Copertele îmi plac. Uite ce legătură frumoasă! Merită, ce-i drept, să vă dau 40 de lei pe ea, aşa, pentru piele.

— Deci n-aţi legat-o dumneavoastră.

— Am spus că nu?! Dar de ce vreţi să ştiţi? Cine v-a trimis? se nelinişteşte şi mai mult insul.

— Tăticu! inventez eu prompt. Vrem să mai legăm nişte cărţi şi-am vrea să ştim...

— A, sigur că se poate! Aduceţi ce cărţi vreţi, dar acum hai să terminăm cu asta, uite, vă dau 75 de lei pe ea, o groază de bani, nu-i aşa, dar treacă de la mine! Copertele, pielea din care sînt făcute mă interesează.

— Păi dacă-i aşa, să vedem, am putea să vă vindem doar copertele! are o inspiraţie grozavă Sandu.

— Dar trebuie desfăcute cu grijă, ehe, asta-i treabă delicată, ce credeţi voi? Uite, lăsaţi cartea aici...

— N-o lăsăm! spun eu. Dacă n-aţi legat-o dumneavoastră, daţi-ne-o înapoi şi...

— Cum să n-o leg eu?! se miră grasul, dă prima pagină, citeşte numele de-acolo şi inventează la rîndul lui: domnul doctor Marcea mi-a adus-o la legat!

— Poate vreţi să spuneţi c-aţi fost la el la cabinet! tatonez eu, să văd dacă totuşi nu-l confundă pe doctor cu fiu-său, inginerul.

— Aşa, aşa! La cabinet, da, acolo am fost.

— Şi v-a dat-o s-o legaţi! Cînd aveaţi vreo 2-3 ani! pufneşte în rîs Sandu.

Chelul se uită nedumerit cînd la mine, cînd la Sandu şi se-nfurie:

— Ia, ascultaţi, puştilor! Ce umblaţi cu prostii, spuneţi repede cît vreţi pe hîrţoaga asta, că de dat înapoi nu v-o mai dau, să fie clar!

— Nuu?! se miră subţire Sandu.

— Nu! Dacă nu-mi spuneţi de unde-o aveţi, acum pun mîna pe telefon şi sun la miliţie...

— Păi sunaţi! Vă rugăm chiar! spun eu.

Rotofeiul se face roşu, iar pe chelie am impresia că văd lucind broboane de sudoare. Ceva sigur nu-i place, dar o ia în glumă:

— Hai, mă, băieţi, ce naiba, n-o să ne-nţelegem noi şi fără miliţie?! Uite, spuneţi voi o sumă, să terminăm afacerea, că de dat înapoi cartea, v-am spus, nu v-o mai dau.

— Nuu!? se miră din nou Sandu. Sultan!

S-ar fi zis că atîta aştepta dulăul, într-o clipă e cu labele pe masa care ne desparte, lătrînd cu furie, nu-i place nici lui individul ăsta, e limpede. Din roşu, rotofeiul se face galben, ca un semafor la intersecţie. S-a lipit cu spatele de perete, îngrozit. Eu iau cartea de pe masă, îi mulţumesc frumos, Sandu-l ia pe Sultan de zgardă şi ieşim toţi trei la aer curat.

— Ei! Ce-aţi aflat? întreabă Dana nerăbdătoare.

Sandu se uită la mine, eu mă scarpin după ceafă, întrebîndu-mă la rîndul meu ce-om fi aflat.

— Că trebuie să mergem la legătoria cealaltă, zic, rezumînd foarte mult rezultatul primei părţi cam confuze a cercetării începute atît de ştiinţific. S-ar părea că acest caracter ştiinţific începe să-l preocupe şi pe văru-meu, pentru că întreabă deodată:

— Cum se cheamă oare, în limbaj de ăsta savant, o încurcătură în care sînt la fel de posibile mai multe ipoteze, dar nu ştii deloc pe care s-o alegi?

— O dilemă?! întreabă Geta.

— Aşa! oftează Sandu. În asta am picat noi acum, în dilemă, ca nişte muşte într-un borcan cu compot.

— Ham! confirmă Sultan. Ham, ham!

O pornim în pas vioi spre capătul celălalt al oraşului, unde „ştie Geta că s-ar afla a doua legătorie". Pe drum nu scap de gura Danei, aşa că le povestesc pe larg discuţia cu anticarul cel chel şi roşcovan. Geta şi Mihăiţă sînt şi ei convinşi că „nu-i lucru curat" cu cartea asta, care precis ascunde un cifru sau ceva asemănător, un secret de care rotofeiul avea idee în mod sigur, numai că eu şi Sandu nu am ştiut să întrebăm ce trebuia.

— Păi de ce n-aţi venit să întrebaţi voi „ce trebuia"? se înfurie văru-meu.

— Aşa o să şi facem! decide Dana. Dacă la legătorul de cărţi la care mergem acum nu aflăm nimic ne întoarcem la primul şi...

(Va urma)

Mică enciclopedie a...

porumbului

Un profesor de istorie cunoscut pentru severitatea lui a pus în încurcătură un candidat la examen adresîndu-i o întrebare cît se poate de simplă: cum se făcea mămăliga pe vremea lui Ștefan cel Mare? Numai după ce și-a mărturisit neștiința și a părăsit sala de examen, studentul și-a dat seama că, de fapt, cunoscuse răspunsul: pe vremea domnitorului moldovean, porumbul făcea primii pași în Europa și încă nu poposise la Suceava...

Cei dintîi europeni care au văzut porumbul au fost Cristofor Columb și marinarii săi, cînd au atins țărmul Cubei, în 1492. Astăzi, porumbul este, după grîu, cereala cea mai răspîndită și mai apreciată în Europa. Drumul porumbului reprezintă unul din cele mai fascinante capitole din istoria plantelor agricole.

O PLANTĂ CUCEREȘTE GLOBUL

Se știe că popoarele din Europa, Asia și Africa nu au cunoscut porumbul înainte de descoperirea Americii de către spanioli. Această plantă „nouă" pentru atîtea continente a fost însă cultivată cu 4 000-5 000 de ani î.e.n. în sudul Mexicului, America Centrală și America de Sud, regiunile ei de origine. Cea mai întinsă suprafață cultivată cu porumb era partea centrală a Americii, situată la nord și la sud de istmul Panama. Unul din centrele cele mai puternice ale culturii porumbului îl forma statul incaș. Altele, la fel de importante, s-au dezvoltat la aztecii din Mexicul de astăzi și la populația Maya din America Centrală.

Cînd a fost introdus în Europa, mai întîi în Spania și Portugalia, porumbul era cultivat prin grădini ca o curiozitate. Nu peste mult oamenii s-au convins de marea utilitate a acestei „noi" plante. Astfel, din Spania, porumbul s-a răspîndit în țările europene învecinate, fie direct, fie prin intermediul comerțului practicat de turci și venețieni.

Din documente reiese că porumbul a fost introdus pe pămîntul țării noastre prin anii 1623-1628 în Muntenia, 1631-1648 în Transilvania, 1673-1698 în Moldova. Una din dovezile că în Țările Române, ca și pe teritoriul multor altor țări europene porumbul a fost adus de către turci este denumirea turcească kokoroz care se păstrează, aproape la fel, în multe limbi (în Serbia se spune kukuruz; în Ungaria – kukorica; în Austria – kukurutz. La noi, în unele locuri, se spune cucuruz, în Polonia kukurudza, în U.R.S.S. kukuruza). În italiană pînă azi a rămas denumirea de grano turco, adică grîu turcesc.

Este uimitor faptul că în mai puțin de 150 de ani, socotind de la descoperirea de către Cristofor Columb, în 1492, a porumbului, acesta s-a răspîndit pe tot globul, pretutindeni unde avea condiții pedoclimatice favorabile. Așa se face că într-un timp extrem de scurt, poate unic în istoria agriculturii, porumbul devine a treia cereală pe glob, după grîu și orez, ca importanță economică pentru existența omului pe planeta noastră.

Cum se explică faptul că porumbul s-a dovedit o plantă atît de valoroasă în competiție cu celelalte cereale?

Dacă porumbul a devenit o plantă vitală în strategia asigurării cu hrană a planetei, aceasta s-a întîmplat deoarece planta este capabilă să dea producții record în condiții de climă și sol dintre cele mai diferite, pe toate continentele.

Porumbul oferă nenumărate posibilități de valorificare. Mai întîi ca hrană, fiind un aliment complet. Boabele de porumb conțin substanțe vitale ca amidon, proteine, grăsimi, zaharuri, dextrine, substanțe minerale, vitamine etc. Dar boabele de porumb se folosesc și pentru hrănirea animalelor,

**Documentar
de
ELENA
MARINESCU**

Ilustrație: POMPILIU DUMITRESCU

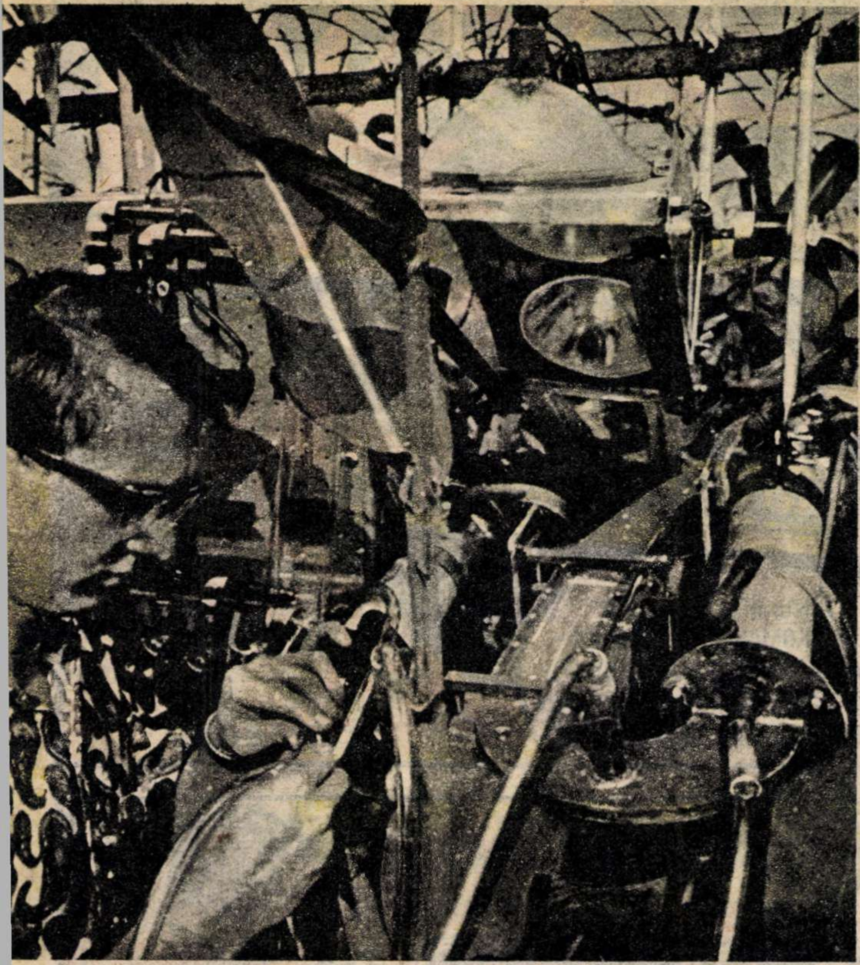

avînd un rol covîrşitor în creşterea producţiei de carne, lapte, ouă. Boabele de porumb sînt foarte utile şi ca materie primă în industria spirtului, iar din embrionii de porumb se extrage un ulei de foarte bună calitate, indicat bolnavilor de ficat. Pentru a ne face o idee asupra gamei de utilizări a boabelor de porumb, vom arăta că din 100 kg boabe se poate obţine unul din următoarele produse: 77 kg mălai fin; 63 kg amidon; 71 kg glucoză etc.

Evident, paralel cu lărgirea posibilităţilor de valorificare a porumbului, omul a fost interesat în crearea unor plante cu o producţie superioară de boabe. El era însă la fel de interesat şi de restul plantei, care constituie un excelent nutreţ pentru animale. În zonele nordice, mai reci ale continentelor, porumbul nu are timpul necesar pentru a ajunge la maturitate şi a da boabe. Totuşi tulpina şi frunzele sale, care cresc aici abundent, oferă o hrană consistentă pentru animale. Efortul specialiştilor din multe ţări s-a îndreptat, în ultimii ani, spre realizarea unor soiuri timpurii, apte să se dezvolte în perioade scurte de timp, rezistente la temperaturi scăzute şi foarte productive. În unele ţări, ca şi la noi, s-au realizat astfel adevărate salturi în ce priveşte producţia.

UN RECORD ABSOLUT:
20 000 KG/HA

Primele forme ale porumbului, cele provenite din soiul sălbatic, azi dispărut, care creştea cu 15 000-12 000 ani î.e.n. în Mexic, dădeau abia cîteva sute de kilograme la hectar. Comparaţi aceste producţii cu cele date de hibrizii realizaţi la Institutul de cercetări pentru cereale şi plante tehnice Fundulea în acest an: 20 000 de kilograme la hectar!

Cum au ajuns amelioratorii şi geneticienii la soiurile valoroase, productive din zilele noastre? Cum s-a produs acest salt uriaş?

Primele încercări de obţinere a unor soiuri valoroase de porumb se întîlnesc într-un trecut foarte îndepărtat. Vechii amerindieni care cultivau această plantă pe continentul american reuşiseră, cu 4 000-5 000 de ani î.e.n., să obţină numeroase soiuri de porumb. În legendele lor, în vechile lor obiceiuri, popoarele Americii glorificau porumbul şi se refereau la cultivarea şi ameliorarea lui. Pe un monument al vechii lor civilizaţii aztece, zeul ploilor era reprezentat ţinînd în mînă o plantă de porumb.

Adevărul este că aceste eforturi se soldau cu rezultate modeste şi că numai datorită progreselor ştiinţifice şi tehnice din ultimul sfert de veac s-au înregistrat salturi spectaculoase ale producţiei de porumb, şi anume dublarea ei în numai cîţiva ani.

Ce a determinat acest fenomen? După cum se ştie, la porumb florile mascule şi cele femele sînt separate, şi anume: în vîrful plantei se află florile mascule (denumite popular spic sau moţ), iar spre mijlocul tulpinei - florile femele (cunoscute curent sub numele de ştiulete; la vîrful ştiuleţilor se află aşa-zisa mătase a porumbului, adică stigmatele florilor, pe care cad grăunciorii de polen aduşi de vînt). Aceşti grăunciori de polen pot fi răspîndiţi la sute de metri distanţă, pe diferite flori femele de porumb. Deci, dintotdeauna, pe florile femele ale unei plante de porumb au putut ajunge grăunciori de polen de la mai multe plante, fie din acelaşi soi (din acelaşi lan), fie de la alte soiuri (din lanuri învecinate). Porumbul a fost deci o plantă hibridă, încrucişată pe cale naturală, fără intervenţia omului. Or, se ştie că planta hibridă este mult mai productivă! Încă pe la începutul acestui secol, oamenii de ştiinţă, specialiştii au înţeles că producţiile ar putea creşte foarte mult dacă hibrizii nu s-ar forma la întîmplare, în mod natural, ci dirijat, sub conducerea unui specialist, în funcţie de cerinţe şi necesităţi.

O plantă de porumb care de milenii s-a hibridat în mod natural este alcătuită din numeroase linii („forme") biologice, linii acumulate şi „ascunse" în planta de porumb în toată perioada multimilenară de cultivare a acestei specii. Specialiştii şi-au propus să readucă la viaţă unele din aceste însuşiri „ascunse". Astfel, planta de porumb nu a mai fost lăsată să primească polenul străin adus de vînt, ci a fost dirijată să se fecundeze cu polenul propriu. Boabele rezultate au fost apoi cultivate. Şi aşa cîţiva ani în şir. Procedeul a fost numit consangvinizare. Hibridul ce se obţine între două linii consangvinizate se numeşte hibrid simplu, iar cel obţinut din încrucişarea a doi hibrizi simpli se numeşte hibrid dublu.

Hibrizii de porumb realizaţi pe această cale de specialişti reprezintă o mare victorie a omului faţă de natură. În primul rînd, pentru că ei asigură, în comparaţie cu cele mai valoroase soiuri cultivate anterior, producţii cu cel puţin 30-40 la sută mai mari şi uneori chiar duble faţă de producţia soiurilor aflate în cultură. Pe lîngă aceasta, hibrizii sînt mai rezistenţi faţă de secetă şi pot fi recoltaţi cu ajutorul mijloacelor mecanice. Toate aceste calităţi au dus, în diferite ţări, la înlocuirea soiurilor aflate în cultură prin hibrizi cu mult mai productivi.

În ce priveşte rezultatele obţinute în ţara noastră, ele reprezintă adevărate succese. Dar să lăsăm cifrele să vorbească: generalizarea cultivării hibrizilor de porumb în România, în timp de numai şapte ani, şi extinderea tehnologiilor puse la punct de specialiştii din cercetare au dus la **dublarea producţiei medii de porumb la hectar.**

Cu numai 25-30 de ani în urmă, producţii de 2 000-3 000 kg/ha la porumb păreau greu de atins, pentru ca, în prezent, recoltele curente ale unităţilor agricole fruntaşe să fie de 10 000 kg/ha. Dar chiar şi acest nivel de producţie poate fi depăşit şi chiar dublat, demonstrează specialiştii de la Fundulea. Obţinerea unei producţii de 20 000 kg porumb la hectar, pe o suprafaţă de 50 hectare, în acest an, demonstrează posibilităţile creşterii spectaculoase a recoltei.

Specialiştii urmăresc în continuare obţinerea de hibrizi noi, cu frunze dispuse în aşa fel încît să primească şi să utilizeze mai bine energia solară. Aceste frunze, prin aşezarea lor faţă de tulpină, ar permite şi semănatul mai des. Or, o densitate mai mare pe metru pătrat înseamnă o utilizare mai bună a terenului. Cercetătorii de la Fundulea şi din alte staţiuni agricole ale ţării au reuşit, de asemenea, să creeze hibrizi de porumb ale căror boabe, fiind mai bogate în proteine (în special lizină şi triptofan), au o valoare nutritivă mult mai ridicată decît a porumbului aflat în cultură.

Crearea unor astfel de hibrizi valoroşi pune bazele unei experienţe de mare însemnătate pentru agricultura ţării noastre: aceea de a obţine **o recoltă de porumb de circa 20 000 kg/ha pe o suprafaţă de 500 000 ha.** Rezultatele obţinute atît la noi cît şi în alte ţări demonstrează capacitatea omului de a revoluţiona producţiile agricole, de a împinge zonele de cultivare a porumbului cu mult mai departe decît azi, de la cele mai reci regiuni pînă la cele mai secetoase.

Porumbul deschide o eră nouă în agricultură prin fantastica posibilitate a hibrizilor lui de a-şi mări producţia. În acelaşi timp valorificarea mai diversificată şi mai atentă a tuturor componentelor plantei va asigura o gamă foarte largă de produse utile, în măsură să satisfacă cerinţele actuale, dar mai ales cele de viitor ale omenirii.

Cutezătorii

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: COSTACHE ANTON; Prezentare artistică POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: LUCIA SICOMAŞ

Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 Telex 11 226 Bucureşti.

Index 41838 12 pagini 1,50

Materialele nepublicate nu se înapoiază.

PLANETA MISTERIOASĂ

Astăzi începem un nou episod din serialul nostru scris de SORIN ŞTEFĂNESCU şi desenat de ION şi V. MIHĂESCU

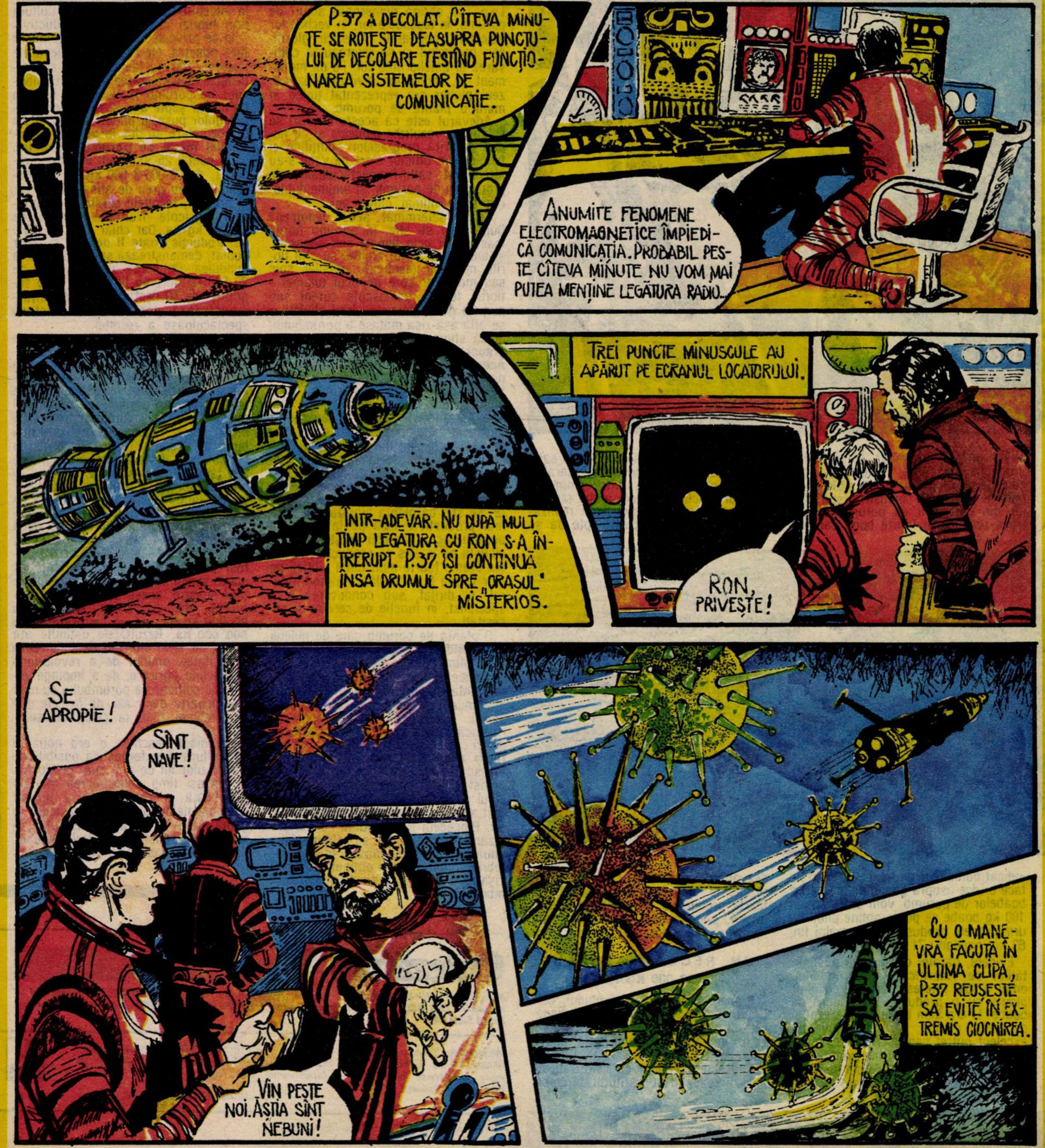
P.37 A DECOLAT. CÎTEVA MINUTE SE ROTEŞTE DEASUPRA PUNCTULUI DE DECOLARE TESTÎND FUNCŢIONAREA SISTEMELOR DE COMUNICAŢIE.
ANUMITE FENOMENE ELECTROMAGNETICE ÎMPIEDICĂ COMUNICAŢIA. PROBABIL PESTE CÎTEVA MINUTE NU VOM MAI PUTEA MENŢINE LEGĂTURA RADIO...
ÎNTR-ADEVĂR. NU DUPĂ MULT TIMP LEGĂTURA CU RON S-A ÎNTRERUPT. P.37 ÎŞI CONTINUĂ ÎNSĂ DRUMUL SPRE „ORAŞUL" MISTERIOS.
TREI PUNCTE MINUSCULE AU APĂRUT PE ECRANUL LOCATORULUI.
RON, PRIVEŞTE!
SE APROPIE!
SÎNT NAVE!
VIN PESTE NOI. ĂŞTIA SÎNT NEBUNI!
CU O MANEVRĂ FĂCUTĂ ÎN ULTIMA CLIPĂ, P.37 REUŞEŞTE SĂ EVITE ÎN EXTREMIS CIOCNIREA.

NOI SURSE DE ENER
CÎNTAREA ROMÂNIEI
CONCURSUL DE CREAȚIE TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ
AL PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
START SPRE VIITOR

JOI, 15 DECEMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 845)

50

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CEAUȘESCU - ROMÂNIA

La sfîrşitul acestui an — în care poporul nostru a sărbătorit 65 de ani de la făurirea statului naţional unitar român, moment de aleasă sărbătoare şi strălucit bilanţ istoric — şi în pragul anului nou, 1984, cînd, la 23 August, se vor împlini 40 de ani de istorie nouă, care conferă naţiunii de pe străvechiul meleag carpato-pontic-danubian dreptul de a privi cu încredere şi optimism viitorul, Republica Socialistă România se înfăţişează lumii ca un factor deosebit de activ al vieţii politice internaţionale, spunîndu-şi cu claritate, cu fermitate şi realism cuvîntul în toate problemele ce frămîntă omenirea contemporană.

În elaborarea şi promovarea tuturor iniţiativelor şi acţiunilor de politică externă ale statului nostru — de la activitatea neobosită pentru realizarea aspiraţiilor supreme ale tuturor popoarelor, apărarea păcii şi trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, la acţiunile în sprijinul afirmării dreptului legitim al tuturor ţărilor la dezvoltare, progres şi civilizaţie — rolul hotărîtor şi meritul esenţial revin secretarului general al partidului, preşedintele republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, personalitate proeminentă a vremurilor noastre, care se bucură de cea mai înaltă consideraţie şi preţuire pe toate meridianele globului.

Un obiectiv cardinal, de stringentă şi arzătoare actualitate al politicii externe a României, a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, îl constituie apărarea Europei de primejdia nucleară. De-a lungul anilor, România s-a pronunţat cu tenacitate pentru oprirea spiralei înarmărilor nucleare în Europa, care periclitează nu numai leagănul civilizaţiei moderne, ci şi întreaga omenire. În cuvîntarea rostită la recenta sesiune a Marii Adunări Naţionale, preşedintele Nicolae Ceauşescu a subliniat că trebuie să se acţioneze cu toată hotărîrea pentru a se realiza oprirea amplasării noilor rachete pe continent şi, în continuare, reducerea armamentelor nucleare, a armamentelor în general, realizarea unui echilibru militar la un nivel cît mai redus.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat cu fermitate adevărul că noile rachete nu servesc şi nu pot servi pacea, ci, dimpotrivă, vor mări considerabil pericolul războiului nuclear. În acest sens, conducătorul ţării noastre a adresat conducătorilor Statelor Unite şi Uniunii Sovietice apelul de a se renunţa la amplasarea noilor rachete în Europa şi la dezvoltarea celor existente, de a se trece la retragerea şi distrugerea rachetelor. Popoarele Europei, S.U.A şi Canadei nu şi-au spus încă ultimul cuvînt, a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Ele sînt chemate să-şi unească forţele şi să acţioneze cu şi mai multă fermitate pentru salvarea Europei şi a lumii de la distrugerea nucleară.

Aceste coordonate definitorii ale politicii externe româneşti — emanaţie a unei concepţii de anvergură istorică asupra lumii —, realismul şi originalitatea soluţiilor propuse, marea lor forţă de atracţie, abordarea frontală, fără prejudecăţi a problemelor contemporaneităţii, principialitatea şi consecvenţa, receptivitatea faţă de orice iniţiativă în consens cu dezideratele vitale ale popoarelor, căutarea răbdătoare a convergenţelor necesare şi posibile în reglementarea problemelor de care depinde soarta popoarelor reprezintă caracteristici care conferă un înalt prestigiu şi o largă audienţă internaţională activităţii şi iniţiativelor de politică externă româneşti, impunînd în conştiinţa lumii contemporane cuvintele: CEAUŞESCU-ROMÂNIA, simbol de adîncă şi nobilă semnificaţie al luptei pentru viitorul de pace şi progres al omenirii.

VIOREL POPESCU

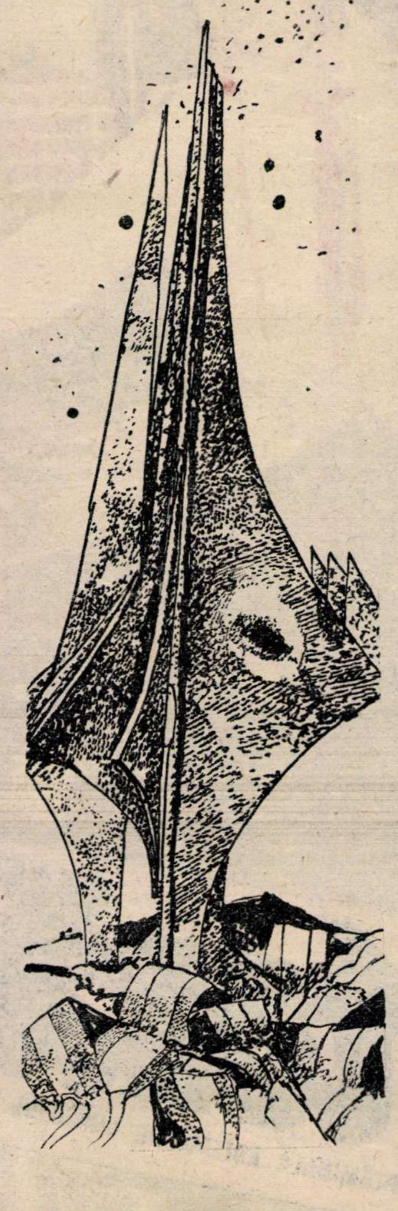

Spirit revoluţionar în gîndire-acţiune-creaţie

Prof. univ. dr. GEORGE C. MOISIL

Am observat cu toţii, atît în munca noastră, cît şi a celor din jur, că există activităţi, denumite de rutină, cînd repetăm mereu aceleaşi operaţii pe care le-am mai făcut şi în alte dăţi, dar şi activităţi creative, în care părăsim vechile drumuri şi pornim pe o potecă nouă, nebătătorită de alţii, şi care ni se pare mai scurtă, pentru a putea ajunge la ţelul pe care ni l-am propus. În fapt, întotdeauna, oricare ar fi obiectivul nostru, noi putem să renunţăm la munca de rutină şi să alegem drumul creativităţii, pentru că întotdeauna există posibilitatea de a face lucrul mai bine, mai repede şi mai ieftin.

Spiritul revoluţionar înseamnă tocmai ruperea de vechile deprinderi şi străduinţa de a găsi soluţii mai bune. De altfel, viaţa a arătat întotdeauna că soluţiile cele mai încărcate de originalitate sînt şi cele care deschid cele mai largi orizonturi, permiţînd nu numai rezolvarea problemei iniţial atacate, dar şi a unei multitudini de alte probleme care pînă atunci păreau de nerezolvat.

Aş vrea să dau un singur exemplu din istoria fizicii. La începutul acestui secol, în vederea rezolvării problemei destul de limitate a emisiei şi absorbţiei luminii de către substanţă, fizicienii au propus un nou model al atomului, presupunînd că acesta consistă dintr-un nucleu încărcat pozitiv şi din electroni încărcaţi negativ care se mişcă în jurul nucleului cu energii ale căror valori sînt bine stabilite. Adoptarea acestui model a permis elaborarea unei teorii foarte profunde asupra comportării electronilor şi în general a microparticulelor. Şi, deşi scopul iniţial al acestor cercetări a fost, aşa cum s-a spus, destul de modest, totuşi dezvoltarea teoriei atomice moderne, în strînsă legătură de altfel cu experienţa, a condus la realizări practice nebănuite, cum ar fi imaginarea tranzistorului şi a altor dispozitive semiconductoare. Şi mai apoi a circuitelor integrate în care pe o suprafaţă de cîţiva milimetri pătraţi se află o imensitate de circuite. Folosirea acestora a dus mai departe la construcţia calculatoarelor moderne care efectuează într-o secundă multe milioane de operaţii, precum şi la tehnicile moderne de transmitere a informaţiei prin sateliţii artificiali.

O altă invenţie desprinsă din fizica modernă a constituit-o laserul. În ceea ce priveşte energetica nucleară şi perspectiva energeticii termonucleare şi acestea sînt fiice ale fizicii moderne. Veţi spune poate că acestea sînt realizări ale unor oameni de excepţie.

Nu numai!

OMAGIU

Eroul României

Aici e patria străbună
Cu bravi și muncitori bărbați,
În fruntea lor e un conducător
Falnic ca brazii din Carpați.

Iubirea dată patriei străbune,
Copiilor, pe care-n soare-i crește,
Ridică România-n mîndră culme,
Nou astru ce pe lume strălucește.

Marin Stan, clasa a VI-a,
Școala generală Hotărani,
com. Fărcașele, jud. Olt

Luceafărul gîndirii comuniste

În vatra strămoșească s-au născut
Mulți gînditori, mulți oameni de valoare,
Din rădăcini fixate în glorios trecut,
Ce-au îndrumat prezentul
Spre vremuri viitoare.

Titan al poeziei — Eminescu,
Bălcescu al mișcării pașoptiste,
Titan al vremii noastre — Ceaușescu,
Luceafărul gîndirii comuniste.

Cutezător, dinamic, priceput
Și plin de-o uriașă energie,
El poartă demn al țării noastre scut,
Exemplu de curaj și bărbăție.

Pășește ferm spre era comunistă
Un tot ce-și făurește viitorul:
E România mea socialistă —
Partidul, Ceaușescu și poporul!

Cătălin Alexa,
Școala generală nr. 23,
Iași

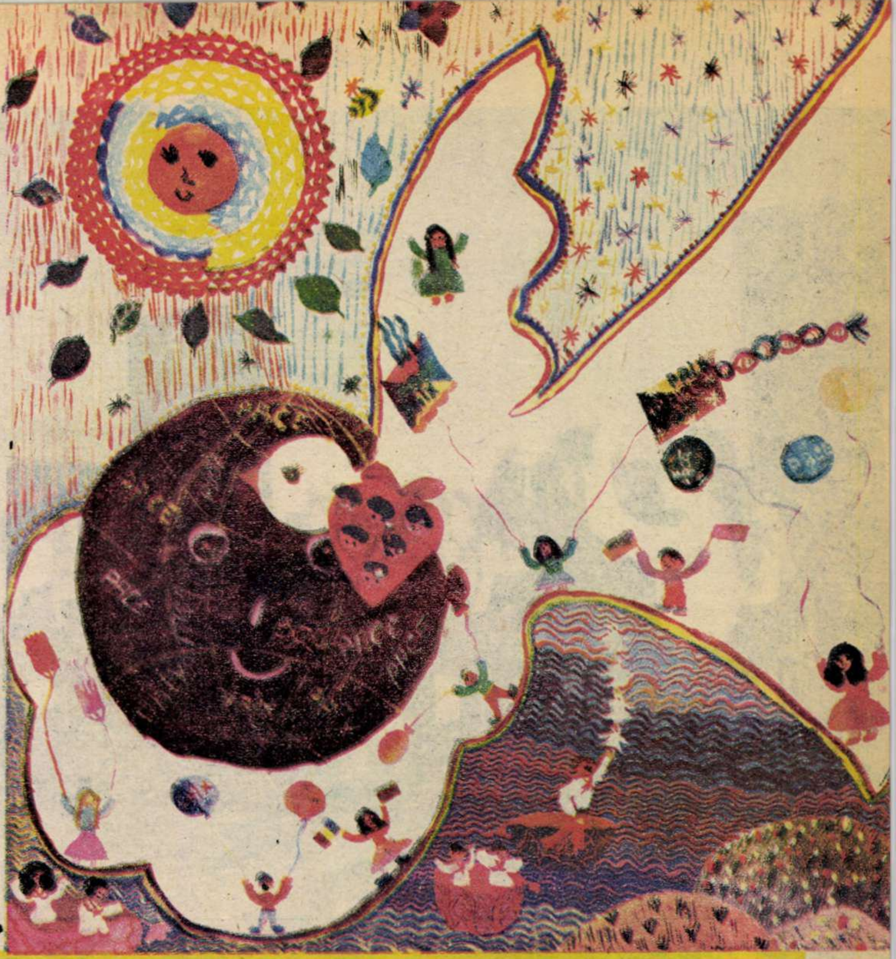

„Mesaj de pace" — Cîmpeanu Luminița,
cl. a V-a, Șc. generală Albeștii de Argeș, jud. Argeș

Concepția noastră umanist-democratică afirmă că fiecare om posedă în conștiința sa o uriașă rezervă de fantezie și de idei din care poate scăpăra scînteia creației. Iar dacă se depune suficient efort, în condiții exterioare prielnice, este posibil ca această luminiță, la început plăpîndă, să se transforme într-o realizare de seamă. Mai ales tineretul posedă nebănuite rezerve de creativitate. Mintea tînărului este mereu frămîntată de tot felul de idei, iar în clipa în care acestea reușesc să se transforme în realizări, ele generează noi idei, tot mai îndrăznețe și mai fertile.

Cea mai bună dovadă o constituie chiar concursul republican „Start spre viitor" din 1983, cînd s-au prezentat nu mai puțin de 104 200 de lucrări, rod al fanteziei celor 362 500 de participanți. Dacă toți acești participanți s-ar așeza unul lîngă celălalt la distanța de un metru, ar acoperi întreaga șosea de la Brașov la Drobeta-Turnu Severin.

Dar care sînt oare etapele creației tehnico-științifice?

Mai întîi, orice realizare trebuie să răspundă unei anumite necesități sociale. Dacă ne gîndim la concursul „Start spre viitor" din acest an, vedem că fiecare secțiune a concursului este legată de o anumită comandă socială, fie că este vorba despre domenii largi ale tehnicii, cum ar fi bunăoară electronica sau cibernetica, fie că este vorba de un domeniu mai restrîns, cum ar fi mecanizarea agriculturii, protecția muncii sau chiar modelismul, ori crearea de noi jucării.

Toate lucrările răspund la cîte o întrebare pusă de dorința perfecționării tehnicii și în cele din urmă de necesitatea creșterii nivelului de trai, de ridicare a calității vieții pe care cu toții o dorim mai îmbelșugată, mai frumoasă, mai interesantă și mai plăcută.

Poate printre întrebările cele mai dure pe care le pune viața astăzi este următoarea: ce vom face cînd rezervele actuale de materii prime și de posibilități energetice se vor epuiza? Astfel pusă, întrebarea este destul de vag conturată, așa că e greu să dăm un răspuns. Dar printr-un proces de gîndire vom putea înlocui întrebarea printr-o sumă de **probleme concrete**, fiecare din acestea putînd fi rezolvată științific.

O astfel de problemă a fost formulată, de exemplu, de tinerii Cristian Stănescu, Andrei Tamaș, Eugen Tamaș și Emil Löte, membri ai Casei pionierilor și șoimilor patriei din Gherla, care și-au focalizat atenția, sub îndrumarea instructorilor Iuliu Eszenil și Tiberiu Szasz asupra următorului aspect: ce metodă trebuie să folosim pentru a recupera argintul din soluțiile foto?

Formularea corectă a problemei constituie primul pas în rezolvarea acesteia. Dacă răsfoim istoria descoperirilor științifice și a invențiilor tehnice, constatăm că, odată pusă corect problema, soluționarea ei, mai curînd sau mai tîrziu, a avut întotdeauna loc. În cercetarea științifică fantezia constă în fond în analiza comparativă în mintea noastră a tuturor soluțiilor principial posibile. „Inspirația" nu apare din nimic, ci trebuie să se bazeze pe o cultură de specialitate, adică pe o învățătură cît mai temeinică. Nu putem avea pretenția că am realizat ceva nou, atît timp cît nu știm mai întîi ce au realizat alții înaintea noastră.

De multe ori soluția problemei se ivește în urma analogiei dintre dispozitivul sau procesul pe care dorim să îl realizăm și un alt dispozitiv, sau proces asemănător, dar care ne este bine cunoscut. Cu cît cunoștințele noastre sînt mai bogate și mai variate, cu atît posibilitatea de a inova ne este mai la îndemînă, căci avem mai multe posibilități de a efectua analogii între dispozitive sau procese.

Colectivul din Gherla, pe care l-am menționat mai sus și căruia i s-a decernat „Marele premiu colectiv," a reușit realizarea aparatului universal pentru recuperarea metalelor prețioase din soluții și depuneri metalice neconvenționale, tocmai fiindcă a știut să îmbine cunoștințele de chimie cu cele de electrochimie, cu cele de electrotehnică și cu cele de electronică. Și a izbutit să construiască un aparat universal, pornind de la soluționarea problemei foarte particulare a recuperării argintului din soluțiile foto.

Vedem, așadar, că scînteia creativității nu a apărut din nimic, dimpotrivă, a fost rodul unui efort susținut și al unor căutări migăloase. Un scriitor spunea: „cine stă pe gînduri nu gîndește". Într-adevăr, gîndirea creatoare nu își are sediul în „statul pe gînduri", ci ea țîșnește de la sine doar în procesul muncii.

Și tot printr-o activitate practică neobosită va trebui să verificăm rezultatele gîndirii prin felurite experimentări efectuate cu grijă și migală. De obicei, pe hîrtie soluțiile problemelor sînt simple. În schimb traducera lor în dispozitive efectiv realizate este mult mai dificilă. Din materialele pe care le avem la dispoziție și cu metodele de prelucrare ale acestor materiale care ne sînt la îndemînă noi urmează să realizăm obiectul sau instalația care ne interesează. Aici trebuie să se vădească spiritul într-adevăr revoluționar, care nu se teme de greutăți, căci este hotărît să le învingă orice efort s-ar cere.

(CONTINUARE ÎN PAG. 9)

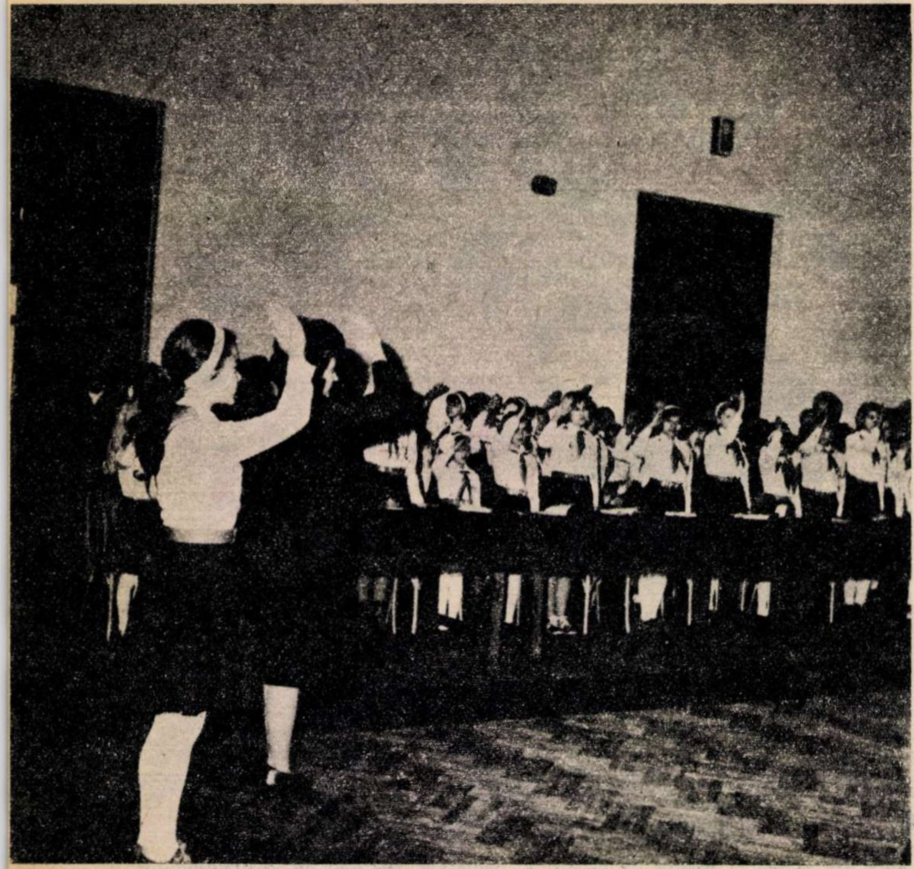

ÎN SPIRIT REVOLUȚIONAR, SPRE NOI REALIZĂRI PIONIEREȘTI

Pe agenda vieţii de organizaţie a pionierilor din comunele, oraşele şi municipiile ţării s-a înscris recent un moment deosebit: desfăşurarea adunărilor reprezentanţilor comandamentelor unităţilor de pionieri. La lucrările lor au participat cei mai harnici şi inimoşi copii, fruntaşi la învăţătură şi în activităţile pionereşti, care se bucură din partea colegilor de încredere şi preţuire. Împreună, ei au analizat modul cum au acţionat pionierii din unităţile lor pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin din documentele de partid, din cuvîntările tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU, secretarul general al partidului, precum şi din documentele Organizaţiei Pionierilor, în pregătirea lor ca tineri revoluţionari, ca viitori cetăţeni de nădejde ai ţării. Tot împreună, pionierii prezenţi la adunări au jalonat principalele obiective ale activităţii lor de viitor.

În cadrul adunărilor au fost aleşi pionierii membri ai consiliilor comunale, orăşeneşti şi municipale (de sector) ale Organizaţiei Pionierilor şi membrii comisiilor de cenzori. Totodată au fost aleşi pionierii-locţiitori ai preşedinţilor consiliilor respective şi au fost desemnaţi membrii Comisiei Organizaţiei Şoimii patriei.

Prin scrisori şi corespondenţe telefonice, numeroşi prieteni ai revistei care au participat la adunări ne-au relatat pe larg despre dezbateri, despre succesele repurtate de pionieri şi despre hotărîrea acestora de a învăţa şi munci mai bine, de a participa cu rezultate tot mai frumoase la activităţile pionereşti.

Judeţul Buzău

Reprezentanţii celor cinci unităţi din comuna **Cătina** l-au invitat la adunarea lor şi pe tovarăşul Dumitru Dumitrache, membru al Comitetului comunal de partid. De atîtea ori, de-a lungul anului, tovarăşul Dumitru Dumitrache s-a aflat alături de ei, oferindu-le cu dragoste sprijinul în realizarea unor frumoase activităţi!

Pionierii din Cătina — centru de comună — au fost foarte bucuroşi să-i revadă aici, în atmosfera sărbătorească a adunării, pe colegii lor de la şcolile satelor aparţinătoare — **Valea Cătinii, Slobozia, Zeletin şi Corbu.**

Ascultînd raportul prezentat de tovarăşa preşedintă a Consiliului comunal al Organizaţiei Pionierilor, cei prezenţi în sală au rememorat cele mai semnificative secvenţe din activitatea lor, evidenţiate cu prilejul adunării. Şi-au amintit, de pildă, cu cîtă nerăbdare au aşteptat primăvara, pentru a porni, în cadrul acţiunii „Tot înainte", la plantarea celor 750 de pomi fructiferi care cresc acum sub îngrijirea atentă a copiilor. Şi-au amintit cu bucurie şi de zilele cînd, toţi ca unul, au participat la curăţirea şi îngrijirea celor 30 ha de fineţe şi a celor 20 ha de livadă din comună, cît de bine a fost primită iniţiativa pionierilor din Cătina de a îngriji 2 ha de plantaţie de răchită.

În cuvîntul lor, participanţii la dezbateri au evidenţiat mijloacele prin care au fost obţinute succesele din unităţile lor, făcînd, totodată, şi numeroase propuneri care să contribuie la ridicarea calităţii întregii activităţi pionereşti. Pioniera **Elena Mihai,** comandanta unităţii din Cătina, a evidenţiat rolul important pe care l-au avut grupele de întrajutorare la învăţătură la clasa a V-a, a VI-a şi a VII-a, care au promovat anul şcolar trecut numai cu rezultate bune şi foarte bune. „Pe viitor, a spus ea, comandamentul trebuie să aibă un rol mai mare în mobilizarea tuturor pionierilor la orele de consultaţii şi meditaţii organizate în şcoală".

Judeţul Iaşi

Transmite subredacţia **„Ecouri pionereşti ieşene"**, în colaborare cu corespondenţii săi din oraşul Paşcani.

Adunarea reprezentanţilor comandamentelor unităţilor de pionieri din oraşul **Paşcani** a fost găzduită în sala mare a Casei de cultură „Mihail Sadoveanu". Mîndri de a raporta rezultatele muncii lor, printre care şi îndeplinirea angajamentului de muncă patriotică asumat pentru 1983 şi depăşirea lui cu 24%, creşterea procentului de promovabilitate pînă la 99,2%, ca şi marele număr de premii — 35 — obţinute în Festivalul Naţional „Cîntarea României", pionierii delegaţi au relevat şi cîteva iniţiative de succes. **Gabriel Rusu** a pledat, în cuvîntul său, pentru o mai strînsă colaborare a membrilor cercurilor de dezbateri politico-ideologice cu muncitorii comunişti, fruntaşi în producţie din întreprinderile oraşului lor, pentru desfăşurarea unor acţiuni în cadrul cluburilor muncitoreşti. Pioniera **Gabriela Bodoaşcă,** membră a comandamentului Casei pionierilor şi şoimilor patriei, a evidenţiat rezultatele deosebite obţinute în ateliere, în cercurile ştiinţifice şi tehnico-aplicative; lucrările pionierilor din Paşcani — pasionaţi ai ştiinţei, tehnicii şi creaţiei — au făcut obiectul a nu mai puţin de 30 de expoziţii organizate de la începutul anului şcolar şi pînă acum.

La **Iaşi,** adunarea reprezentanţilor a reunit 200 de pionieri delegaţi din unităţile municipiului. Pionierii-pictori ieşeni au dedicat acestui eveniment noua lor expoziţie intitulată „Copiii, sub soarele păcii", iar colegii lor artişti au pregătit un spectacol-surpriză. Prilejuind re-

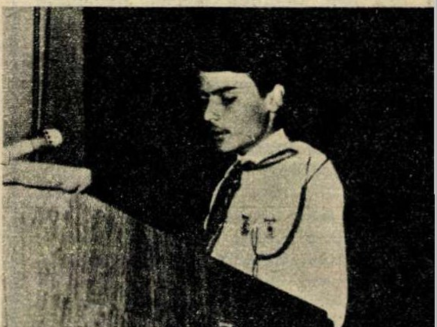

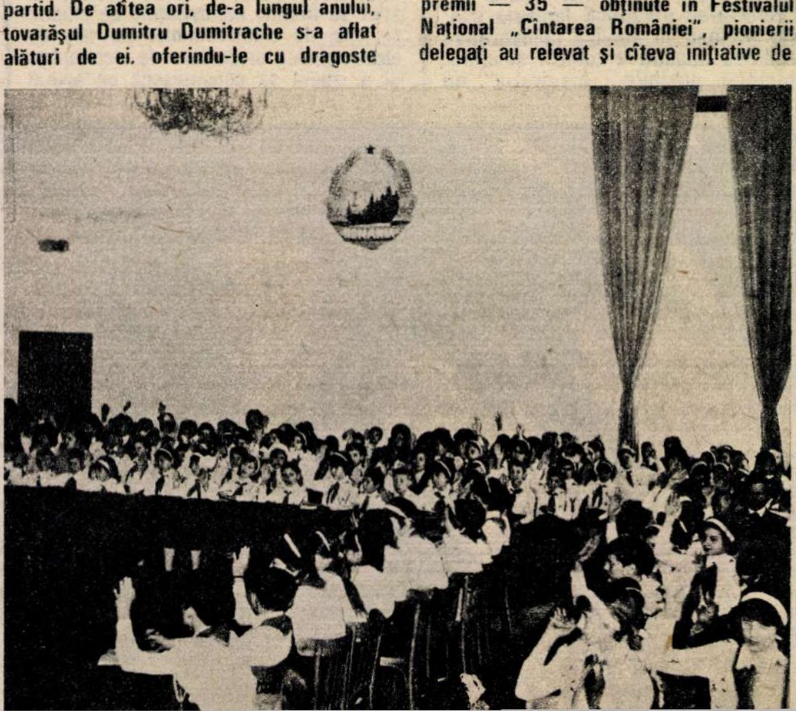

trospectiva bogatei activităţi şi a numeroaselor succese obţinute de către pionierii Iaşului, adunarea a evidenţiat şi cîteva dintre iniţiativele mai recente. Sub genericul „Înaintaşilor, vie recunoştinţă", ei au declanşat o amplă acţiune, în cadrul căreia, zilnic, cîte o unitate de pionieri din cele 34 de şcoli ale municipiului depune flori la „Monumentul Independenţei". Tot acolo sînt prezentate recitaluri de cîntec şi vers patriotic, prin care se omagiază eroica epopee a Independenţei şi marea Unire. „Trăim în miez de ev aprins" este genericul unei noi acţiuni care se desfăşoară, lunar, în cadrul duminicii cultural-sportive, conţinînd concursuri pe teme de istorie, programe cultural-artistice, expoziţii de artă plastică şi tehnico-aplicative, întreceri sportive.

Judeţul Brăila

La adunarea reprezentanţilor comandamentelor pionereşti din unităţile şcolilor aflate pe raza comunei **Chiscani** au participat 125 de pionieri delegaţi. Dintre succesele evidenţiate în cadrul acestei dezbateri de lucru menţionăm două recorduri pentru care pionierii din Chiscani merită felicitări: promovabilitatea şi frecvenţa de sută la sută înregistrate la finele anului trecut în toate şcolile comunei, precum şi depăşirea angajamentului de muncă patriotică pe acest an încă din luna septembrie. Ei s-au declarat hotărîţi să-şi concentreze eforturile pentru a reedita şi în acest an performanţa promovabilităţii şi frecvenţei de sută la sută pe întreaga comună. Diminuarea mediocrităţii, autodepăşirea continuă la învăţătură şi în comportare sînt pentru ei ţeluri permanente. Dar iată şi alte propuneri exprimate la tribuna dezbaterilor:

Virginica Purice, clasa a VIII-a, Şcoala generală Chişcani: „Ceea ce ne propunem să realizăm în acest an poate să pară îndrăzneţ, dar sînt sigură că vom reuşi: vrem să înfiinţăm o microfermă agricolă model care să cuprindă trei sectoare — creşterea păsărilor, a iepurilor şi apicultură. Deocamdată ne aflăm în faza stabilirii proiectului celui mai adecvat, destinat amenajării acestor prime trei sectoare cu care va debuta microferma noastră."

Gelu Marinescu (clasa a VII-a) propune ca unităţile de pionieri să preia de la C.A.P. anumite suprafeţe agricole pe care să le lucreze şi de care să răspundă în exclusivitate, de la începutul pînă la sfîrşitul campaniei agricole! „Munca noastră ar fi mult mai eficientă — adaugă el —, dacă noi, pionierii, ne-am ocupa prin rotaţie atît de lucrările de întreţinere cît şi de cele de recoltare".

Cătălin Galan, din clasa a IV-a, îşi exprimă o mai veche dorinţă, aceea de a se înfiinţa în Şcoala generală Chiscani un cerc foto. Pionierii fotoreporteri, membri ai acestui cerc, ar putea să-şi extindă „aria de actiune" şi în celelalte şcoli din comună.

Nicu Sîrbu, reprezentant al pionierilor de la **Lacu Sărat,** propune ca terenul din vecinătatea şcolii să le fie atribuit pentru ca să amenajeze aici „cea mai frumoasă bază sportivă din judeţ". „Cu această iniţiativă — spune el — ne angajăm într-o serioasă competiţie cu colegii noştri conjudeţeni. Şi s-ar putea s-o cîştigăm, fiindcă de hărnicie, de forţe pionereşti entuziaste nu ducem lipsă în unitatea noastră".

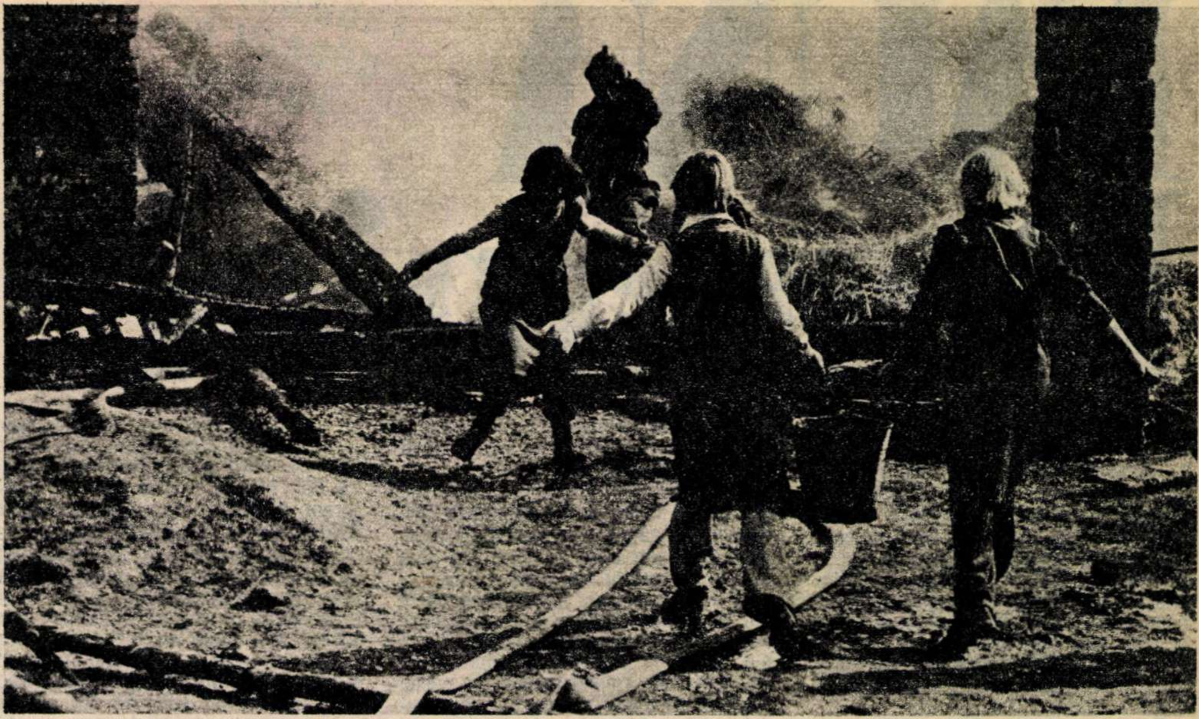

FOTO SEMNAL CUTEZĂTORII

CUTEZĂTORII PRINTRE NOI

Imaginile reprezintă un eveniment dramatic, petrecut relativ recent în satul nostru, Valea Mare, judeţul Covasna.

Pe scurt: de la o şură care a luat foc s-au aprins alte două, fiind mare pericol ca focul să se extindă la casele din apropiere. S-a dat alarma. Formaţia de pompieri voluntari, satul întreg, cu mic, cu mare, ne-am strîns la locul incendiului, cu găleţi, într-o impresionantă manifestare de solidaritate. S-au format şiruri, prin care apa era adusă de la pîrîul din apropiere sau de la fîntîni. Cu greu, cu mari eforturi, focul a fost localizat şi aproape stins cînd au venit pompierii de la Sfîntu Gheorghe şi de la Boroşneul Mare, comuna cea mai apropiată. Au fost udate zidurile caselor mai apropiate, evitîndu-se extinderea incendiului. Nu au fost victime omeneşti, ci doar pagube materiale. Aşa s-au petrecut, în rezumat, lucrurile. Nu poate fi deloc subestimată — şi fotografiile o dovedesc — contribuţia pionierilor, a elevilor şcolii generale care, conduşi de tovarăşul profesor Cătălin A. Ciolan, de celelalte cadre didactice, au adus o contribuţie pe măsura puterilor şi curajului lor la localizarea incendiului.

Menţionăm că fotografiile au fost făcute după sosirea pompierilor, cînd pericolul era în mare îndepărtat. Facem această precizare pentru că s-ar putea crede că, în timp ce unii se luptau cu focul, alţii... îi fotografiau; deşi toate imaginile sînt strict autentice, ele nu sînt decît instantanee de la sfîrşitul incendiului. Multe momente dramatice şi mulţi copii inimoşi n-au fost surprinşi pe peliculă din cauza acestei „sfieli" a fotoreporterului, care a pus şi el mîna pe găleţi pînă la sosirea pompierilor. Deşi ne dăm seama că îi nedreptăţim, într-un fel, pe toţi cei care n-au avut şansa de a fi fotografiaţi, cu toate că au avut aceeaşi contribuţie la stingerea incendiului, menţionăm numele cîtorva pioniere curajoase: Mariana Bularca (cl. a V-a), Viorica Sipos (cl. a VI-a), Ioana Forgaci (cl. a VI-a), Simona Dumitru (cl. a V-a), Viorica Nyerges (cl. a V-a) şi Daniela Cochi (cl. a VIII-a).

Imaginile sînt rezultatul muncii membrilor cercului foto al Şcolii generale Valea Mare, un sat cu rezonanţe istorice. Sperăm să vă putem trimite în continuare fotografii, fotoreportaje din viaţa şi activitatea pionierească a elevilor şcolii. Speranţa membrilor cercului şi marea lor dorinţă ar fi să-i consideraţi ca pionieri fotoreporteri ai revistei „Cutezătorii".

Profesor Dan Iordache,
conducător al cercului foto
din Valea Mare, jud. Covasna

Nota redacţiei: Felicitîndu-i pe pionierii din Valea Mare, atît pentru mesajul lor cît şi pentru excelentul fotoreportaj, le comunicăm că din această clipă figurează printre pionierii fotoreporteri ai revistei.

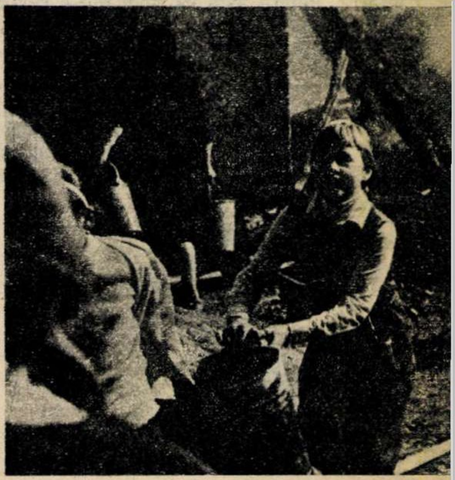

FRUMUSEȚI ȘI BOGĂȚII ALE PATRIEI

FAUNA României

Străbătînd țara, avem ocazia să vedem nu numai peisaje minunate, ci și o seamă de animale. Pe unele le întîlnim mai ușor (în special păsările), altele le surprindem numai dacă le pîndim cu multă răbdare. Dar nu este de-ajuns să le vedem și eventual să le fotografiem. Important este să știm cîte ceva din viața lor: cu ce se hrănesc, unde-și au adăpostul, cum își îngrijesc puii, ce dușmani au. De ce toate acestea? Pentru a le putea înțelege, și nu oricum, ci în mediul lor de viață.

Pentru asta vă invit într-o călătorie în lumea animalelor din țara noastră.

CĂLĂTORIE ÎN TRECUT

A fost odată, demult, o mare caldă, gazdă primitoare pentru nenumărate neamuri de corali, melci, scoici, pești și multe alte viețuitoare. Era Marea Tethys, care înconjura ca un brîu globul pămîntesc. Urmele ei s-au păstrat și în... munții noștri!

Pe atunci totul era altfel decît știm noi astăzi. Înfățișarea prezentă a teritoriului României s-a desăvîrșit după mari prefaceri care au avut loc de-a lungul vremurilor. În urmă cu zeci și sute de milioane de ani, o bună parte din suprafața de azi a țării noastre era acoperită de apele mării. Marea s-a retras și a revenit de mai multe ori. Apoi s-au ridicat munții, iar apele, vînturile și ploile au început să-i modeleze. O mulțime de animale trăiau și în acele vremuri. O știm după urmele pe care le-au lăsat.

De cîte ori ne-au purtat pașii pe meleagurile minunate ale Bucegilor sau Apusenilor, ne-am scăldat privirea în albastrul intens al cerului. Ne-am gîndit însă vreodată că peste tot în jurul nostru se află rămășițele vieții trecutului? Lespezile de calcar ne dezvăluie amprentele lăsate de crinii și aricii-de-mare, de melci, scoici și corali. În Apuseni ne vor atrage atenția cochiliile pietrificate ale unor neamuri, străvechi de moluște cefalopode și din nou urmele unor întinse recife de corali.

Dar nu e vorba numai de animalele din mări. După ce apele s-au retras și uscatul a căpătat forma lui de astăzi, au sosit fel de fel de neamuri de rinoceri, mistreți, elefanți, cai, cerbi, carnivore uriașe, păsări, unele dintre ele rude mai apropiate sau mai îndepărtate ale speciilor care trăiesc astăzi. Aceste animale de odinioară au dispărut de pe meleagurile noastre.

În ce împrejurări? Acum 50–60 000 000 de ani, clima a început să se răcească, răcire ce a culminat cu perioadele glaciare. Ghețurile, care formau adevărate platoșe albe, au coborît din nord pînă în Europa Centrală. La noi, ele au existat doar în munți (drept mărturie stau ghețarul de la Scărișoara și lacurile glaciare), dar clima era foarte rece. Multe animale au fost ucise de frigul puternic, altele s-au refugiat în zone mai calde. Unele s-au retras în peșteri, unde trăiesc și astăzi. Iar altele au rezistat frigului.

Apoi vremea s-a încălzit, ghețurile s-au topit și au început să sosească animale fie din sud, fie din est. Nu mai erau cele vechi, ci unele noi. Ele s-au înmulțit și au populat pădurile și cîmpiile.

Dar de ce n-au rămas ele în țara lor de baștină, de ce au venit spre locurile de pe care dispăruseră ghețarii? Pentru că, înmulțindu-se, aveau nevoie de locuri noi de adăpost, de hrană. Toate acestea le-au găsit mai ușor pe meleagurile eliberate de mantia zăpezii și de frig. Viețuitoarelor care trăiau în rîuri, Dunărea și afluenții ei le-au oferit adăpost sigur. El a fost utilizat nu numai de peștii de la noi, ci și de cei din părțile mai nordice ale Europei. Cum la noi n-au fost ghețuri decît în munți, Dunărea nu era tot timpul înghețată, așa că animalele au putut supraviețui. Au traversat cu bine glaciația cocoșul de mesteacăn, ciocănitoarea de munte, capra neagră, șoarecele de zăpadă, vipera neagră, precum și cîteva specii de gîndaci și fluturi. Sînt amintiri ale acelor vremuri. Oamenii de știință le numesc relicte.

Tot amintiri ale vremurilor trecute sînt și resturile mineralizate ce au aparținut unor specii care au trăit odinioară la noi. Așa este scheletul uriașului **Deinotherium** (4,5 m înălțime), expus la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa“ din Capitală. Acest animal, rudă îndepărtată a elefanților actuali, a trăit în urmă cu 1 800 000 ani în zonele mlăștinoase, hrănindu-se cu frunze și ramuri.

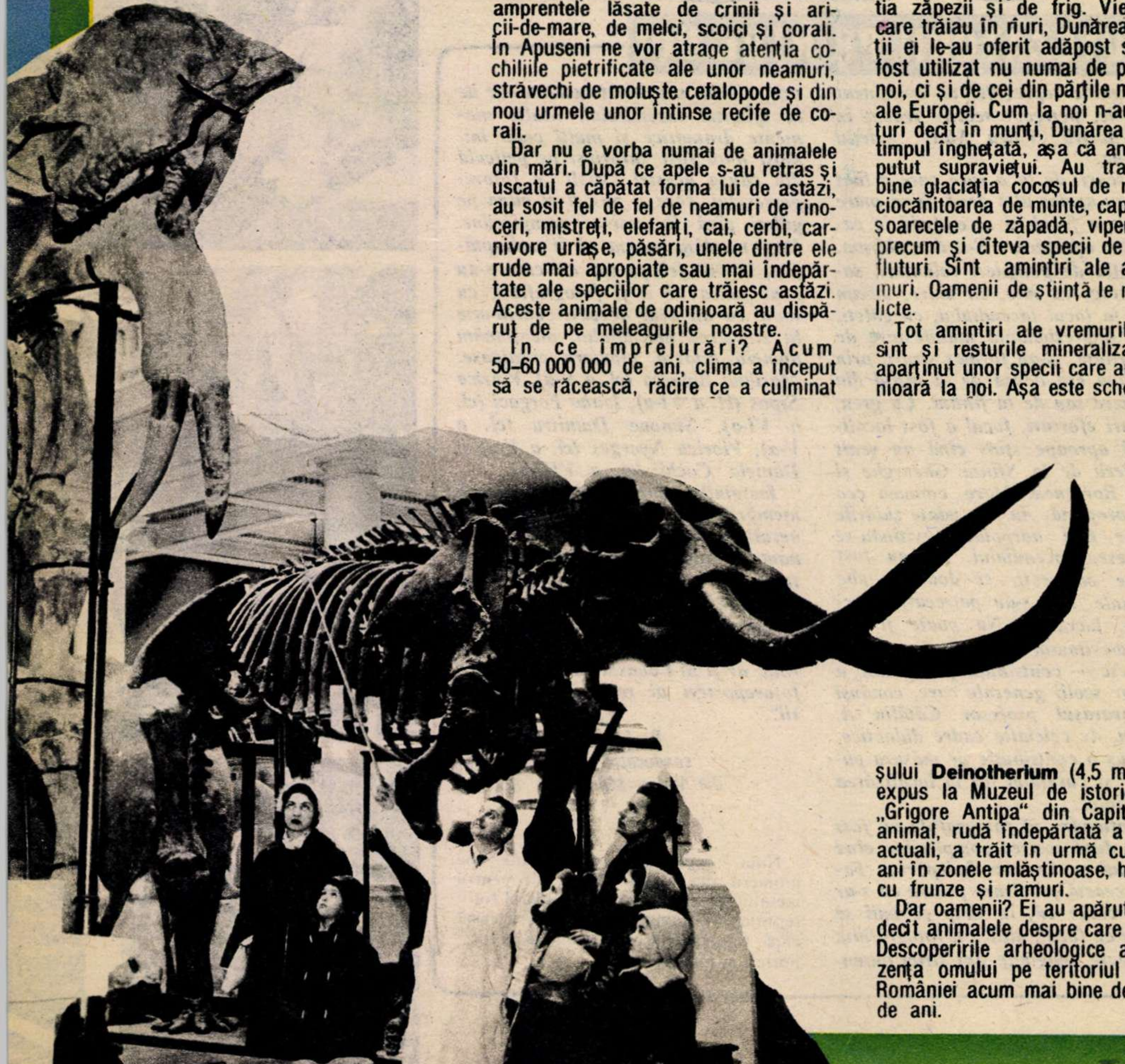

Dar oamenii? Ei au apărut mai tîrziu decît animalele despre care am vorbit. Descoperirile arheologice atestă prezența omului pe teritoriul de azi al României acum mai bine de 1 000 000 de ani.

PREZENȚE ȘI ABSENȚE

La începutul existenței sale, omul vîna pentru a-și procura hrana. Vînătorii i-au căzut victime castorul, marmota alpină, elanul, antilopa saiga, bourul și zimbrul, care au dispărut din fauna noastră. Dintre acestea numai marmota și zimbrul mai pot fi întîlnite la noi, datorită faptului că aceste animale au fost recolonizate. Altele, ca bourul și castorul, au rămas numai în memoria cronicilor.

Marmota, care aparține grupului rozătoarelor, a reapărut la noi după 1970, cînd s-au adus cîteva exemplare din Austria. Ele au fost lăsate în libertate în Parcul național Retezat. În prezent au început să se înmulțească și completează podoaba faunistică a munților noștri. Animale simpatice, iubesc soarele, și se hrănesc cu diferite ierburi. Sînt prețuite pentru blana lor.

Zimbrul a dispărut din fauna sălbatică pe la 1850. În 1958 și 1967 s-au adus cîteva exemplare din Polonia pentru a fi crescute în rezervații. Se reproduc greu în condițiile noi de viață, dar conservarea zimbrului este o datorie față de acest animal, altă dată simbolul pădurilor noastre.

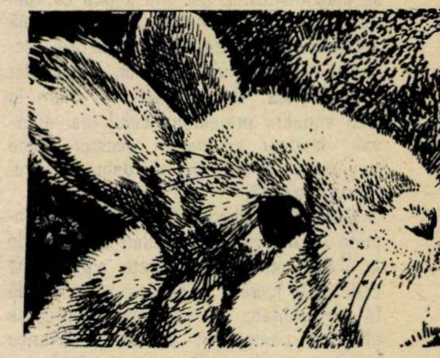

Sînt întrebat cîte specii de animale avem astăzi în România? O cifră exactă nu se poate da, pentru că cercetările asupra faunei nu s-au încheiat. Putem totuși să spunem că sînt aproximativ 50 000. Dintre ele, numai insectele numără peste 30 000. Vorbesc despre fauna României, deci despre animalele care trăiesc la noi.

Fauna s-a tot schimbat în decursul milioanelor de ani. Dar astăzi nu se mai produc schimbări?

Ei bine, da! Numai că aceste schimbări nu sînt atît de spectaculoase încît să le putem observa într-un răstimp relativ scurt. Unele animale devin mai rare, altele se răspîndesc și în zone în care nu existau în trecut. Corbii, întîlniți în urmă cu 40–50 de ani în multe locuri din țară, pot fi văzuți astăzi numai în golurile alpine. Zborul lor

maiestuos, zgomotul aripilor care „taie“ aerul și croncănitul grav impresionează în peisajul înălțimilor. Pescărușii, altădată doar oaspeți ai Litoralului, au ajuns de-a lungul Dîmboviței pînă la București.

În anii din urmă, fauna noastră s-a îmbogățit cu specii aduse din alte țări: muflonul, marmota, crapii chinezești. Au sosit și oaspeți nedoriți ca gîndacul de Colorado, cicada gheboasă, melcul Rapana. Acest melc, de talie mare, a ajuns în Marea Neagră odată cu vasele de pescuit care veneau din... Marea Japoniei, și anume lipit de corpul navelor! În Marea Neagră, el a început să mănînce scoici și melci autohtoni, producînd unele pagube în populațiile de midii și stridii. Astăzi s-a retras spre zonele mai adînci și este greu de pescuit. Apare pe mal numai aruncat de furtună.

O altă întrebare care mi se adresează uneori este dacă dispariția unei specii din fauna țării constituie un fenomen grav. Răspunsul este: da. Orice specie care piere este o pierdere de neînlocuit. Schimbarea condițiilor de trai afectează mai puternic speciile de talie mare, care de obicei au mai puțini pui. Așa s-a întîmplat cu vulturul bărbos sau zăganul care fie că a fost vînat ca trofeu, fie că n-a mai găsit hrană. Odinioară, zăganul se întîlnea în Făgăraș, Retezat, Bucegi, Ciucaș. Astăzi mai poate fi văzut doar în muzee. După el au mai dispărut vulturul pleșuv negru și vulturul sur.

În prezent la noi acționează o lege pentru ocrotirea naturii. Ea stabilește măsuri pentru protecția unor specii decretate monumente ale naturii patriei noastre. Dintre ele se pot aminti capra neagră, cocoșul de munte, rîsul, cocoșul de mesteacăn, dropia, egretele, pelicanii, lopătarul, călifarul alb și cel roșu, țestoasa de uscat, lostrița.

Fauna României cuprinde și o serie de animale care trăiesc numai la noi și nu pot fi întîlnite în altă parte. Sînt cîțiva melci, un răcușor, o insectă din neamul greierilor, alta din neamul albinelor, o musculiță, cîțiva fluturi și o șopîrlă. Acestea se numesc endemisme.

CATALOGUL VIU

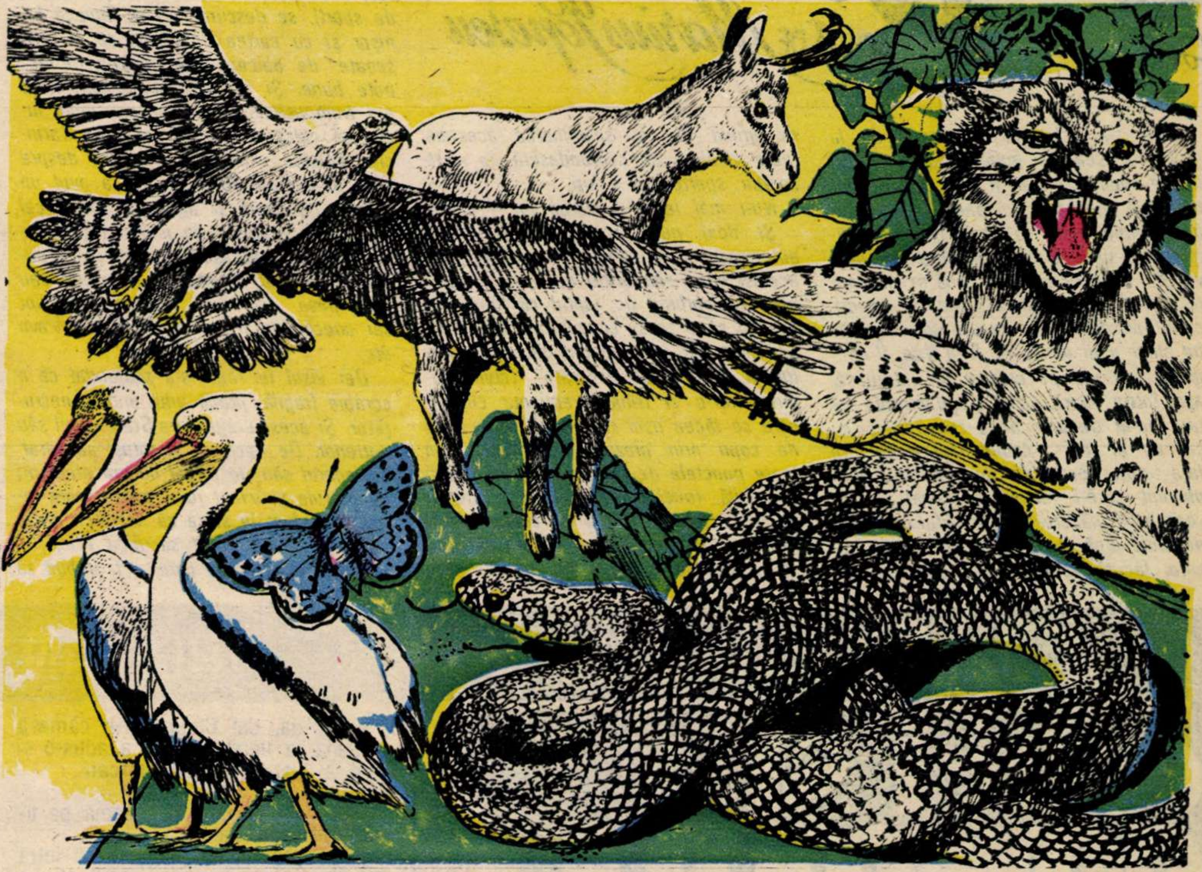

V-aș pune și eu o întrebare: puteți să recunoașteți ursul, vulpea, lupul, ciocănitoarea, pupăza, vrabia, știuca, o șopîrlă sau un șarpe? Desigur, ați răspunde voi. Pe unele le-ați văzut în natură, pe altele la grădina zoologică. Dar nu ele sînt cele mai numeroase, ci viețățile mici, mărunte și greu de observat. Să mergem într-o pădure aurită de lumina toamnei și să dăm frunzarul la o parte. Cu ajutorul unei lupe o să descoperim o adevărată junglă ce încape într-o cutie de chibrituri!

Nu e o glumă. Pe o palmă de loc sînt nenumărate animale minuscule: păianjeni și rude de-ale lor, melci cu cochilia fină, rîme care scormonesc harnice, larve grase care dorm liniștite și din care, la primăvară, vor ieși gîndăcei ori fluturi, apoi mici acrobați ce fac întruna tumbe (sînt colembolele, insecte fără aripi, care dispun de un fel de aparat de catapultare). Datorită lor, covorul de frunze moarte este, de fapt, un covor viu.

Urcînd spre culmile Carpaților, avem ocazia să pătrundem și într-o peșteră. E tare întuneric, e umezeală și frig.

– Nu-i nimeni aici?

Degeaba strigăm. Ne va răspunde cel mult foșnetul liliecilor speriați. Dar peșterile au și ele o faună a lor, iar savantul Emil Racoviță a arătat cît de bogată este. Ea cuprinde răcușori de tot felul, insecte oarbe și miriapode, pești fără culoare și fără vedere. Doar e întuneric; la ce le-ar servi ochii?

Dar e tare frig. Să ieșim la lumină și să ne încălzim la soare. Ne potolim setea cu apa rece a unui pîrîu. De sub pietre țîșnesc păstrăvi și boișteni. Să întoarcem o piatră mai mare: niște viețăți fragile fug în toate părțile. Sînt larve de insecte. Din ele vor ieși efemerele transparente în lumina văzduhului, insecte ce trăiesc doar cîteva zile. Ce-or fi „căsuțele“ acestea făcute din pietricele și nisip? Ele adăpostesc alte larve de insecte. În unda apei țîșnește și cîte un chițcan cu botișorul lung și dinți ascuțiți.

Pîraiele se varsă în rîuri mai mici, acestea în rîuri mai mari și în cele din urmă în Dunăre. Apele marelui fluviu ascund somni uriași, multe alte feluri de pești și o seamă de animale mărunte cu care se hrănesc aceștia.

Purtați de Dunăre, ajungem în Deltă, numită pe drept paradisul păsărilor. Întinderile ei de apă adăpostesc o faună bogată: bureți, specii de viermi, melci și scoici, raci și rude de-ale lor, o sumedenie de larve de insecte – între care și țînțarii –, pești și broaște. Pădurile sînt adăpost pentru fluturi, gîndaci, alte insecte și păianjeni. Pe grindurile nisipoase trăiește vipera de stepă. Și astfel am ajuns aproape de mare. Foarte multe animale trăiesc în Marea Neagră: bureți, meduze, actinii, viermi, răcușori și crabi, o steluță de mare, ascidii, o specie de rechin, mulți pești și trei soiuri de delfini.

Precum se vede, animalele de la noi sînt foarte numeroase. Nici zoologii nu le cunosc pe toate. Fiecare din ele are un anumit rost în natură. Și apoi, cum ar arăta cîmpiile și pădurile, munții, rîurile și marea fără miile de viețăți mari și mici? Așa cum ne iubim țara, așa trebuie să iubim și să ocrotim natura patriei. Dacă vom cunoaște cîte ceva despre animale, nu numai despre cele mari, ci și despre cele mărunte, le vom înțelege și le vom îndrăgi.

Fauna, împreună cu flora, formează o parte însemnată a bogățiilor naturale ale țării. Multe animale sînt folosite în hrana oamenilor (moluște, raci, pești, păsări, mamifere). Existența lor permite desfășurarea unor activități plăcute, odihnitoare (vînătoarea și pescuitul sportiv). Altele intervin direct sau indirect în agricultură, fie ca dăunători, fie ca paraziți ai dăunătorilor. Este foarte important să-i cunoaștem pe aceștia din urmă, pentru că, folosindu-i în locul substanțelor cu care distrugem de obicei dăunătorii, evităm acțiunea nocivă a chimicalelor.

Cunoașterea faunei este importantă atît din punct de vedere practic cît și cetățenesc. Natura trebuie înțeleasă, trebuie ocrotită. Viața noastră depinde de viața ei.

N. GĂLDEAN,
cercetător științific

*

ExtReMa rătăcită şi-a regăsit drumul

SCHIŢĂ DE Marius Popescu

Cînd s-a schimbat antrenorul de la grupa lor, cea mai bună grupă a centrului de copii şi juniori a unui club de fotbal bine cunoscut, lui Ionel i s-a schimbat complet viaţa. În numai cîteva săptămîni. De unde pînă atunci era un „pitic vestit", de care auziseră pînă şi antrenorii de la „echipa mare", cea de seniori, care-l priveau cu o neascunsă simpatie, ba chiar unul dintre ei, Nea Nae, îl mîngîiase într-o zi pe creştet şi-l întrebase, aşa, într-o doară, „cînd creşti,mînzule, că tare ne-ar trebui o aripă cu viteză şi cu şut ca al tău?", compliment public, în faţa tuturor jucătorilor de la centru, compliment care-l făcuse pe Ionel să roşească de plăcere pînă în vîrful urechilor, de unde pînă atunci se considera un „jucător făcut", vorba fostului său antrenor de grupă, de la schimbarea acestuia toate visele i se scufundaseră ca nişte corăbii sparte de valuri.

Nu-i mai ieşea – vorba lui – nimic.

Şi doar nu-şi schimbase atitudinea anterioară. Dimpotrivă. La şcoală era acelaşi băiat simpatizat de mai toţi colegii, nemavorbind de faptul că Ionel era evident ceea ce se cheamă un băiat bine dezvoltat, cu un splendid păr negru cîrlionţat, un „băiat decorativ" (cum glumise într-o zi Irina, premianta clasei), care se făcea uşor remarcat într-un grup de copii prin prezenţa-i agreabilă din toate punctele de vedere. Această latură agreabilă, Ionel căutase să şi-o consolideze în clasă atît faţă de colegi, cît şi faţă de profesori. De ce? Pentru că „piticul vestit" de la fotbal era departe de a fi vestit şi la învăţătură. Şi atunci, pentru a împăca şcoala cu fotbalul, Ionel găsise o soluţie care rezolva ideal, după părerea lui, ecuaţia. La fotbal îşi dădea şi sufletul, alerga şi se antrena pînă cădea jos, uneori, de oboseală, ceea ce l-a făcut să progreseze foarte mult ca jucător, iar la şcoală făcea mari eforturi să fie... simpatic, să fie drăguţ cu toată lumea şi acest fel de a fi i-a reuşit în bună măsură şi cu profesorii. Dacă la oral Ionel era de obicei „out", cum se spune în fotbal, adică în afară de problemă, la teze şi la lucrări scrise, în general, băiatul îşi dregea, de regulă, în chip miraculos, media, iar profesorii se împăcaseră aproape cu gîndul că acest elev, deşi are în cap numai fotbal („asta o fi vocaţia lui" – fusese formula pe care o acreditase în cancelarie profesorul de sport), se descurcă ori se împacă binişor şi cu cartea de vreme ce la teze scoate, de obicei, spre uimirea tuturor, note bune. Şi azi aşa, mîine aşa, viaţa era frumoasă şi Ionel visa un singur lucru: să calce pe urmele vestitului Garincha, celebra extremă a Braziliei, despre care aflase absolut totul. Că a avut un picior mai scurt şi ajunsese totuşi cel mai vestit dribleur din istoria fotbalului, reuşind să ameţească cîte trei-patru adversari la rînd înainte de a înscrie sau de-a pasa „pe tavă" mingea celebrilor săi coechipieri Pele sau Didi, sau Vava etc.

Dar visul lui Ionel s-a scufundat ca o corabie fragilă, pradă unui uragan necruţător. Şi acest uragan era State, noul său antrenor. De necrezut şi totuşi adevărat, antrenorul său de fotbal nu era atent ori nu preţuia suficient jocul pentru care Ionel ar fi fost în stare să sacrifice orice, şi pentru care chiar sacrifica orice. În primul rînd orele pe care ar fi trebuit să le dedice studiului. De fapt, de aici a pornit marea lui durere.

Într-o bună zi s-a trezit că antrenorul îl controlează la... învăţătură. Plecînd de la hotărîrea de neclintit că la grupa lor nu au ce căuta elevii care au medii sub nota şapte, ceea ce nu era cazul lui Ionel, State s-a apucat, aşa, ca din întîmplare, să vorbească într-o zi cu Ionel despre... chimie. La început, Ionel a rămas perplex. Nu-i venea să-şi creadă urechilor. În loc să discute cu antrenorul său despre driblinguri prelungite exagerat, despre jocul pentru galerie şi nu pentru echipă, despre pasa care pleca uneori întîrziat la cîte un coechipier mai bine plasat, State „l-a luat la întrebări despre halogeni!!!", reclamaţia textuală a lui Ionel, făcută confidenţial colegului său de bancă Mircea, fruntaş la învăţătură, coautor principal, de altfel, la mai toate lucrările scrise cu care brava Ionel... „Şi ce i-ai spus?" – l-a întrebat Mircea. „Ce era să-i spun? Am încurcat-o. I-am vorbit de oxigen şi de sulf, din grupa a şasea..." „Şi el ce-a zis?" „Ce să zică? A zis că am încurcat elementar borcanele! Că halogenii sînt în grupa a şaptea a Tabelului lui Mendeleev, că din grupa lor fac parte florul-clorul-bromul-iodul, pe care mi i-a spus ca pe o poezie, de-am rămas cu gura căscată, de i-am zis, zăpăcit cum eram, aveţi dreptate,tovarăşe profesor! Că, zău aşa, parcă era profesor!" „O fi profesor!" – s-a mirat Mircea. „Nu, nici vorbă! Are o fată de vîrsta noastră care e în aceeaşi clasă cu noi la un liceu din Drumul Taberei. Şi el o ascultă, seara, la lecţii..."

De la acea întîmplare, ca un făcut, antrenorul State nu scăpa un antrenament să nu-l oprească pe Ionel şi să-i pună întrebări ba din chimie, ba din alt obiect.

Cei cinci și comoara

TUDOR NEGOIȚĂ

ROMAN FOILETON

7

Cînd ajungem la a doua legătorie, intrăm toți. Dana întreabă:

- Spuneți-mi, vă rog, la dumneavoastră a fost legată cartea asta?

Legătorul de cărți, un bătrînel cu aer de șoricel nepîrlit, se uită la noi cam speriat, cercetează cartea:

- Da.
- Cam cînd ați legat-o, vă amintiți cumva?
- Acum vreo lună.
- Vă aduceți aminte poate și a cui era?
- A inginerului Marcea, dacă nu mă înșel, spune bătrînelul. De ce?
- V-a adus cartea inginerul Marcea acum o lună?
- Vă mirați? întreabă legătorul.

Încep să mă-ntreb dacă nu ne-a mințit bătrînica la telefon. Sandu taie însă scurt:

- Păi nu se poate! Inginerul Marcea a murit acum trei luni.
- A murit?!... Cum așa? face bătrînelul și pare sincer uimit.
- Dar spuneați că acum o lună v-a adus cartea la legat! sare total fără tact Sandu.
- Da... Așa am spus, dar... Stați puțin. Cartea... cartea este a lui Marcea, dar de adus... aveți dreptate, nu mi-a adus-o el.
- Cine era persoana care a adus cartea? caut eu să nu pierd firul.
- O bătrînă? îl ajută Dana.
- Nu... Nu, nu. Un tînăr parcă....
- Îmbrăcat într-o cămașă galbenă, intervine Mihăiță.
- Da, da, da! Chiar într-o cămașă galbenă, a venit și cînd a adus-o și cînd a luat-o; galbenă tărcată.

- Și nu știți cum îl cheamă pe tînăr? întreabă Dana.
- Ei, drăguță, cîți oameni îmi intră mie în atelier! A spus... cred că i-a spus celălalt pe nume la un moment dat, dar...
- Celălalt? Erau doi? tresar eu.
- Al doilea era înalt, roșcovan și pletos? se vîră iar Mihăiță.
- Da, exact! spune legătorul, dar era un nume așa, tare fistichiu.
- Fistichiu?! Cum adică? nu pricepe Sandu.
- Un nume caraghios, unu de-ăla dintr-un film cu împușcături... Billy... Da, Billy, parcă!
- Billy?! face Dana neîncrezătoare, dar bătrînul confirmă:
- Billy! Că m-a pufnit și rîsul. Avea o mutrișoară Billy ăsta și-un glas pițigăiat!
- Chiar așa-i! Are un glas pițigăiat! își amintește triumfător Mihăiță. El e!
- Și altfel decît „Billy" nu mai știți cum îl cheamă? Sau pe cel roșcovan?
- Nu. Dar de ce? vrea să știe bătrînelul.
- Facem, hm, facem o anchetă! îl lămuresc eu cu ceva din gravitatea unui bătrîn detectiv.
- O cercetare științifică, mă corectează Dana, și zicem acum toți cinci frumos „Bună ziua", plecăm, ieșim. Sandu trage concluziile pe un ton de-a dreptul neștiințific:
- Și cu asta ce-am făcut, fraților?! Poftim, am aflat că misteriosul X cu cămașă galbenă se numește Billy! În orice caz, dacă-l căutați faceți-o fără mine, lui Sultan îi e foame.

Cred că de fapt nu atît lui Sultan, cît lui începuse să i se facă foame. La drept vorbind și mie îmi este, dar nu mă pot opri să nu zic:

- Sandule, mai putem încerca ceva.
- Nu mai încercăm nimic! Ce să încercăm?! Mihăiță, ție nu ți-e foame?
- Nu, șoptește Mihăiță.
- De ce, mă, de ce nu ți-e foame? se zbîrlește văru-meu.
- Să mergem să vorbim cu proprietăreasa inginerului Marcea.
- Păi, n-ai vorbit cu ea la telefon, acum un ceas? Nu ți-a spus femeia tot ce știa?
- Nu. Fiindcă n-am știut ce să-ntreb. Îmi închipui că ea trebuie să-l știe pe acel Billy.
- E o idee foarte bună! aprobă Dana. Geta, ce stradă era în cartea de telefon?
- Strada Florilor nr. 5.
- Perfect!
- Atunci merg și eu! E-n drumul meu spre casă! acceptă Sandu. Hai, Sultan, băiatule, noi cercetare științifică mîncînd răbdări prăjite nu putem să facem, așa că de pe Strada Florilor ne oprim să ronțăim ceva, la mama acasă! Mai stați?

Nu mai stăm, străbatem două străzi și ajungem la nr. 5, pe Florilor, unde descoperim o veche casă bătrînească, cu o curte plină de flori, dar tare neîngrijită. Batem la ușă, îndelung, apare în sfîrșit o bătrînă, care pare leit buni-

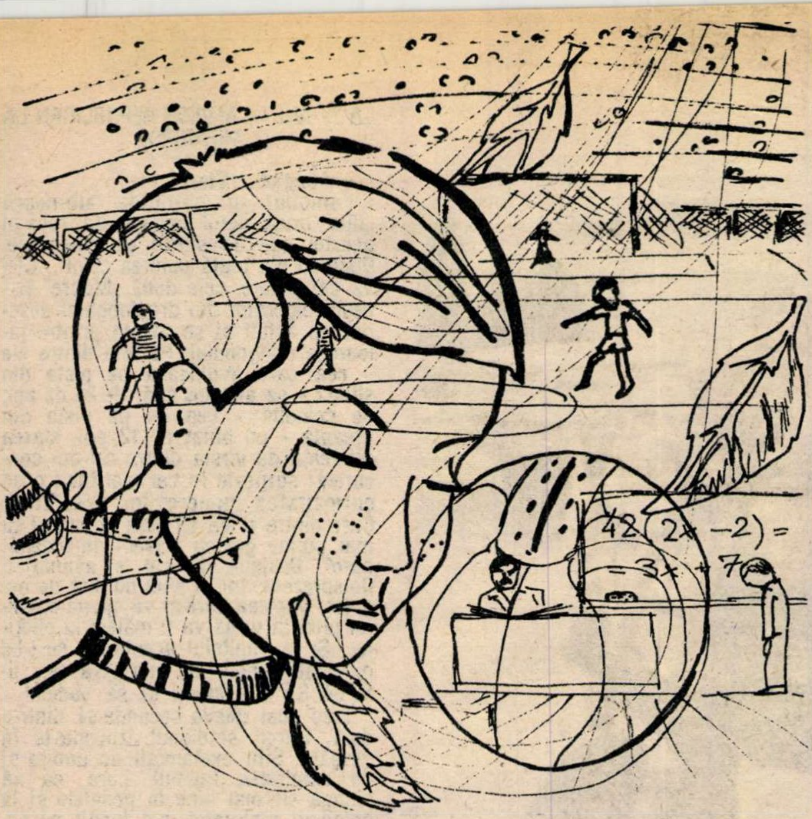

Şi Ionel, tufă! Aşa s-au schimbat relaţiile dintre ei. Şi tot aşa a venit, într-o zi, deznodămîntul. După un antrenament, State i-a spus-o răspicat: «„Mă Ionele, de tine nu mai am nevoie la echipa noastră! Deşi eşti titular în formaţie, deşi în atac eşti cel mai periculos, iar în turneul final pe care-l vom juca peste două luni eu contam foarte mult pe tine, eu, ca părinte, nu-mi pot permite, nu am inima asta, să văd cum te ratezi ca om! Tu nu înveţi mai nimic, mă băiatule! Tu ne păcăleşti pe toţi. Pe părinţii tăi, pe profesori, pe mine. Cu mutra asta simpatică, ne duci de nas pe toţi. Cu mine însă nu merge. Eu am prins mişcarea. Şi nu am dreptul să asist indiferent la ratarea ta socială. Căci la asta ajungi. Vrei să ajungi fotbalist, foarte bine. Fă-ţi lecţiile cum trebuie la şcoală şi apoi vino şi joacă şi fotbal. Altfel nu se poate. Crezi că poţi deveni fotbalist de valoare fără să ai o cultură oarecare? Şi dacă nu ajungi fotbalist? Crezi că în viaţă o să-ţi meargă mereu zîmbind la toată lumea, spunînd în dreapta şi în stînga „sărut mîna", „să trăiţi", „mulţumesc frumos" etc., Ionele, băiatule, îţi vorbesc ca şi copilului meu. Pentru mine nu eşti „Johnny talentatul", cum am auzit că-ţi spunea fostul vostru antrenor. Pentru mine eşti Ion, pur şi simplu, un băiat de 13 ani, căruia nu pot să-i fiu complice la un drum în viaţă clădit pe şmecherie şi pe ignoranţă. Oi fi ales tu fotbalul, dar să ştii că şi fotbalul respinge oameni ca tine.»

Sentinţă rece, fără recurs.

Aşa a privit-o Johnny-Ionel o săptămînă în care l-a visat şi noaptea, în somn, pe antrenorul State. Slăbise, nu avea poftă de mîncare, nu avea poftă de nimic. Părinţii lui au crezut că luase o viroză care bîntuia prin oraş. Colegii şi colegele nu-l mai recunoşteau. Ionel cel volubil devenise peste noapte taciturn, îngîndurat, iar cînd îl întreba cineva cîte ceva tresărea, de parcă nu înţelegea cuvintele. La centrul de fotbal s-a mai dus de vreo două ori, dar s-a oprit la poartă. Nu intrase în baza sportivă de teama să nu dea ochii cu State. Avea şi el orgoliul lui şi o nouă umilinţă l-ar fi îmbolnăvit de-a binelea. Soluţia a venit tot de la Mircea, colegul său de bancă. „Ionele – i-a zis într-o recreaţie Mircea –, să ştii că antrenorul tău are în fond dreptate. Nu, nu sări la mine, că eu tot prietenul tău sînt. Dar are dreptate. Nu merge, mă, să fii fotbalist şi să fii incult... Şi chiar dacă ajungi fotbalist aşa, fără carte, cînd termini cu sportul, pe la 30-35 de ani, ce faci? Te muţi în tribune şi baţi din palme? Rămîi fără nici o meserie?..."

...Ca toate poveştile adevărate şi aceasta ar fi mai lungă. Nu i-a fost prea uşor lui Ionel al nostru, dar nici prea greu nu i-a fost. Sărind peste cîteva pagini pe care fiecare dintre dumneavoastră şi le poate imagina, iată o ultimă filă care merită să fie povestită nu numai pentru că a fost frumoasă, ci pentru că este reală. La două luni şi jumătate, dar exact după două luni şi jumătate de la „sentinţa" pe care o auzise Ionel de la antrenorul său, pe Stadionul Tineretului din Capitală a avut loc marea finală a centrelor de copii din Bucureşti.

...Mai erau doar cinci minute pînă la încheierea jocului şi echipa lui Ionel era condusă cu 1-0. În tribună, colegii – şi colegele! – lui Ionel îşi pierduseră aproape glasul încurajînd, zadarnic, echipa în care evolua favoritul lor. Adversarii erau foarte puternici şi „ţineau rezultatul cu dinţii", cum se spune. În acele momente grele, State, antrenorul, i-a strigat aripei sale ceva, nu s-a auzit din tribună ce anume, şi iată că Ionel a făcut o combinaţie foarte frumoasă cu un mijlocaş şi acesta din urmă a înscris, din pasa lui Ionel, golul egalizator. Vor urma prelungirile, se întrebau cu toţii? Nu, nu au urmat, pentru că în ultimul minut al partidei, poate chiar în ultimele 10-15 secunde ale jocului, Ionel a luat o minge din propria jumătate de teren, a făcut o cursă splendidă pînă în colţul careului de 16 metri, de unde a şutat formidabil la „colţul lung", cum spun specialiştii, aducînd o spectaculoasă şi în acele momente de nimeni aşteptată victorie a echipei sale.

Şi ce frumos a fost!

Dar parcă şi mai frumos a fost a doua zi.

A doua zi, elevul Ionel a primit o menţiune la sfîrşit de an şcolar. Cu media 9 tocmai la – oare ghiciţi? –, tocmai la chimie. Chiar aşa, la chimie! Greu de crezut, nu?

Şi totuşi aşa a fost.

ROMAN FOILETON

cuța din cartea cu Scufița Roșie. Nu cred că știe însă basmul, pentru că se-nduioșează văzîndu-l pe Sultan:

– Vai, ce lup frumos! Vaai, ce frumos e!

– Alsacian, pur sînge! Sultan îl cheamă, explică Sandu fericit că s-a găsit în sfîrșit cineva care să se priceapă la o asemenea comoară de dulău.

Bunicuța ne invită în casă.

– Eu sînt Radu, cel care v-a telefonat acum vreo oră, mă recomand grav.

– A, daa?! Îmi pare rău, dar la cărțile inginerului Marcea nu mă pricep.

– Am putea să vedem biblioteca?

– Sigur că da. Numai dacă mergeți la facultate. Fiindcă a donat-o, prin testament, cînd a murit.

– A! fac eu dezamăgit. Spuneți-mi însă, inginerul nu avea totuși vreun nepot, copil sau...

– Nuu, drăguțule. Era singur.

– Atunci poate prieteni, colegi, vecini mai tineri care veneau pe la el?

– Nuu, că era bătrîn ca și mine.

– Nici un băiat care se numea Billy?

– Unul îmbrăcat mereu în cămăși galbene, așa... fistichii? mă ajută Dana.

– Billy? Cămăși galbene? Nu Billy, poate Lică!

– Lică?!

– Daa, Lică da, venea uneori, îl ajuta, îi prindea broaște.

– Broaște?

– Făcea niște experiențe inginerul, bietul de el, unii ziceau că se cam scrîntise, ei, așa se spune de oamenii bătrîni, dar el avea o idee a lui, pe care...

– Și Lică ăsta, știți cumva unde stă? întreb eu.

– Lică? Nu.

– Nici cum îl mai cheamă nu știți?

– Nu... Dar ce-i cu el?

– Trebuie să știți! fac eu speriat că mi se spulberă atîtea speranțe. Vă rugăm mult, gîndiți-vă! E vorba de o carte a inginerului Marcea pe care am găsit-o la acel Lică. Poate o furase.

– O furase? Asta se poate. Dar unde stă nu știu. Îi dădea telefon domnul Marcea și venea, asta-i tot.

Dana și Geta se uită la mine. Geta șoptește nefericită:

– Înseamnă că iarăși am pierdut orice urmă.

– Cam în cît timp sosea după ce îi telefona să-l cheme? îmi vine ideea să întreb.

– Repede. Repede, în cîteva minute.

– Avea bicicletă? vreau eu să stabilesc precis.

– Bicicletă? Nu.

În stradă, Sandu constată iarăși:

– Încă „un pas important înainte" a fost făcut! Pe misteriosul Billy îl cheamă de fapt Lică! Felicitări detectivului Radu Dima, felicitări și botaniștelor! Bun! Cum ieșim totuși din „dilemă", că, am impresia, ne-am împotmolit și mai rău?!

(Va urma)

Spirit revoluționar în gîndire, acțiune, creație

(URMARE DIN PAG. 3)

Realizarea practică pune nenumărate noi probleme mai mari sau mai mici. Unele care cer numai răbdare, dar altele care solicită din nou inventivitate și fantezie, noi încercări experimentale, care aduc și succese parțiale, dar și dezamăgiri. Realizarea practică este în fond **examenul moral** al creativității, căci aici se cere muncă perseverentă, încredere în forțele proprii și pasiune.

Oare este posibil ca un singur om să răzbată printre toate aceste greutăți? Aici intervine forța muncii în colectiv.

Mai întîi dezbaterea ideilor în grupul de creatori conduce mult mai sigur și mai repede la formularea corectă a problemei.

Apoi găsirea soluției, atît a „PROBLEMEI" urmărite, cît și a nenumăratelor mici probleme care apar, este mult ușurată de dezbaterea lor liberă între membrii colectivelor, într-o atmosferă de sinceră colaborare, fără veleități de comandant din partea vreunuia dintre cercetători. În colectiv se îmbină cunoștințele din diversele domenii, în colectiv se completează reciproc inventivitatea unora cu îndemînarea practică a altora, aici se ascute spiritul critic constructiv al tuturor participanților.

Și acum, probabil că veți întreba: și dacă totuși la un moment apare necesitatea stăpînirii unor cunoștințe pe care nu le are nici unul din grup, ce facem?

Nu este nici o nenorocire. Nu sînteți singuri pe lume. Nu trebuie să uitați niciodată că există și biblioteci, aceste uriașe memorii ale omenirii din toate timpurile și de pe toate meridianele. Nu ezitați să cereți sfatul celor mai competenți prieteni: cărțile și revistele. Sînt prieteni sinceri, de încredere, dar foarte discreți. Nu vin niciodată ei la voi, ci voi trebuie să îi căutați. Dar dacă îi veți întreba, vă vor destăinui toate secretele lor.

Și astfel, întregul colectiv, format din tineri, îndrumători și cărți, va reuși să ducă la bun sfîrșit construcția obiectivului propus. Oare acum sîntem gata?

Nu, mai sînt încă unele lucruri de făcut. Mai întîi de-abia acum puteți să calculați într-adevăr eficiența economică a dispozitivului. Și nu ar strica deloc dacă tinerii ar învăța încă de pe acum să calculeze cît mai corect **rentabilitatea** dispozitivelor confecționate. E bine să ne gîndim puțin și la **fiabilitatea** produselor noastre sau, cum s-ar spune pe românește, cît de mult să ne încredem în dispozitiv că nu ne va juca vreo festă defectîndu-se. După aceea, trebuie să ne preocupăm puțin și de design-ul dispozitivului, adică să reușim să îi dăm și un aspect plăcut,atrăgător. În sfîrșit, mai rămîne să redactăm instrucțiunile de funcționare și cu aceasta ne putem prezenta cu fruntea sus la concurs.

Succes!

LA 12 ANI – CAMPION REPUBLICAN LA MOTOCROS

– Atenție!... Start!

Fanionul în pătrățele alb-negru „taie“ brusc aerul limpede, dar rece al acestei zile de sfîrșit de noiembrie. Duduind din toată puterea celor... cîțiva cai putere, cele două „Mobre“ țîșnesc fulgerător din dreptunghiul desenat pe asfalt și se avîntă printre jaloanele poligonului. Pe una dintre ele – cea care evoluează pe pista din stînga – se află un tînăr de 24 de ani; pe cealaltă – cea de pe pista din dreapta – un băiat de 12 ani. Marea diferență de vîrstă dintre cei doi concurenți stîrnește în cel mai înalt grad curiozitatea numeroșilor spectatori. Care dintre ei va termina primul și cu mai puține greșeli traseul de îndemînare? Desigur, tînărul e avantajat. Doisprezece ani în plus nu sînt de neglijat. Dar cea care-și va spune cuvîntul pînă la urmă va fi măiestria piloților. Și la capitolul acesta nu se știe niciodată cine-i mai bun. Așa că... liniște! Să fim atenți și să vedem!

Trec doar cîteva secunde și, dintr-o dată, întreg stadionul izbucnește în strigăte. Sînt exclamații de uimire și de admirație. Puștiul, care, ca să ajungă cît mai bine la pedalele și la ghidonul motoretei, s-a lungit pe ea, se dovedește a fi mai bun pilot. Cu motorul tot timpul ambalat și în mare viteză, se învîrte ca un titirez printre

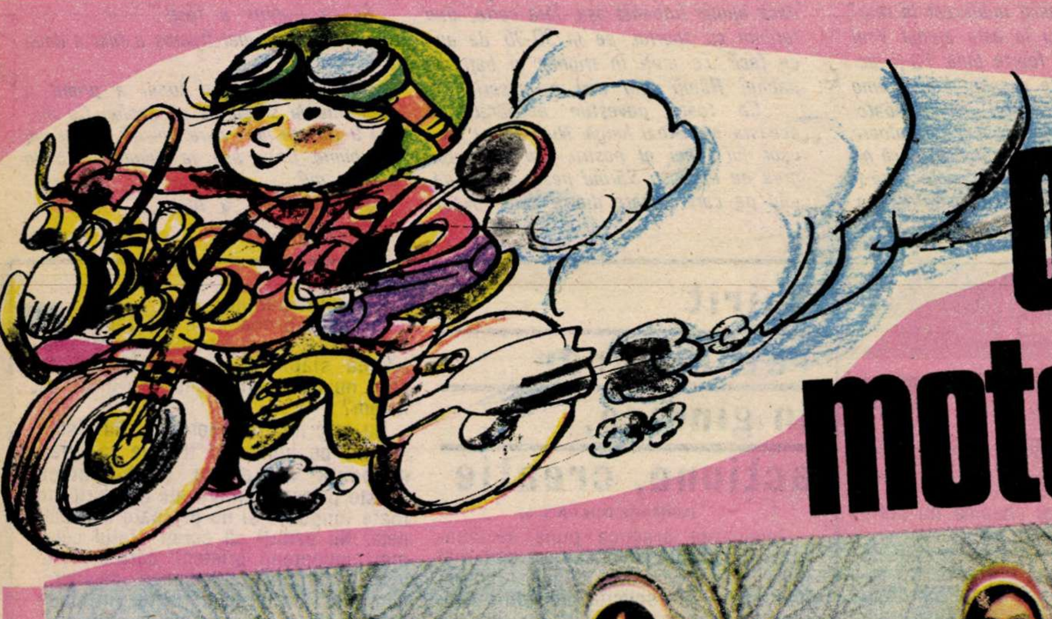

La școala curajului și măiestriei tehnice

O pasiune: motociclismul

jaloane, se apleacă cu precizie în curbe, se răsuceşte cu dezinvoltură în opturi ameţitoare şi parcurge pista dus şi întors fără greşeală în vreo 30 de secunde – performanţă extraordinară pentru vîrsta lui. Şi-n timp ce el frînează pe linia de sosire, în aplauzele tuturor spectatorilor, tînărul său partener e doar pe la jumătatea drumului de întoarcere. Diferenţa de timp dintre cei doi piloţi e substanţială: aproape 9 secunde în favoarea celui mic.

Cine să fie „asul" acesta între ale motoretei? De unde a răsărit?

Cînd îşi scoate casca de protecţie, avem în faţă un băieţel obişnuit, pe care, văzîndu-l în altă parte, n-ai putea nici să bănuieşti că ar fi în stare de asemenea virtuozitate. Se numeşte Mihai Feraru şi e elev în clasa a VI-a la Şcoala generală nr. 7 din Bucureşti. Cum se face că la vîrsta lui, cînd alţii abia învaţă să meargă pe bicicletă, el ştie şi poate să conducă atît de bine, desigur, motoreta?

– Aveam vreo şase ani, cînd am văzut pentru prima oară un concurs de motocros. Atît de mult mi-a plăcut că de-atunci n-am mai visat decît să devin motociclist.

Alţii, aşteptînd să mai crească, poate că s-ar fi mulţumit să viseze. Mihai însă, băiat întreprinzător şi de acţiune, s-a tot învîrtit pe lîngă taică-său, pe lîngă „Mobra" acestuia, şi l-a tot rugat pînă l-a convins să-l înveţe s-o conducă. Pînă la urmă l-a înduplecat. Pe la opt ani şi jumătate, sub supravegherea strictă a tatălui, era în stare să dea ocol curţii şi chiar să facă opturi. Apoi, cu aproape doi ani în urmă, auzind că la Clubul „Steaua" există un cerc de motocros, a dat fuga acolo şi s-a rugat să-l primească şi pe el. L-au primit şi acum e campion republican al anului 1983 pe „Mobra", la categoria lui de vîrstă.

– Aşa de repede ai ajuns campion republican? Cum ai reuşit?

– Antrenorii au văzut că mă pricep să conduc şi m-au băgat repede în concursuri. Numai în anul acesta am participat la şase sau şapte etape republicane. Am fost şi la Moreni, şi la Văleni, şi la Braşov, şi la Cîmpulung, şi la Cîmpina. Peste tot am ieşit primul, deşi am avut destui „adversari". Pentru că în ţară sînt mulţi copii care practică motocrosul.

Şi antrenorii, şi specialiştii din cadrul federaţiei spun despre Mihai Feraru că e un mare talent, o mare speranţă a noastră în acest sport. Şi că, dacă va continua să se pregătească şi în viitor la fel ca pînă acum, va ajunge departe. La rîndul nostru, convinşi pe deplin de calităţile lui deosebite, îi urăm deplin succes.

*

Sînt, în această zi, aici, pe Stadionul „Steaua" din cartierul Ghencea, unde se dispută cea de-a şasea etapă a Campionatului municipal de îndemînare, zeci şi zeci de motociclete de concurs de toate clasele şi mărcile: şi „Mobra", şi „C.S.", şi „B.M.W." şi „Honda", şi „Triumf". Zeci şi zeci de piloţi, în impresionantul lor echipament ce-i face să semene cu cosmonauţii, îşi aşteaptă, nerăbdători, rîndul să intre în concurs. Fiecare dintre aceste maşini şi dintre aceşti copii şi tineri, băieţi şi fete deopotrivă, îţi atrage atenţia. Dar dintre toţi îţi... sar în ochi, de la început, vreo opt sau nouă ţînci, cîteva fetiţe şi cîţiva băieţi între şase şi nouă ani care, pe gazonul de lîngă poligon, conduc, rînd pe rînd şi sub îndrumarea a patru bărbaţi, trei motociclete în miniatură, trei... jucării care duduie şi merg. Sînt cei mai mici motociclişti sportivi din ţară, poate – după cum ni s-a spus – şi din lume. Se numesc Roxana Marin (clasa a V-a, Şcoala generală nr. 86), Ionuţ Ciprian Marin (clasa a III-a, Şcoala generală nr. 196), Iliuţă Sandu (clasa a V-a, Şcoala generală nr. 113), Alis Cristina Gologan (clasa a V-a) şi Raluca Gologan (clasa a II-a, surori, amîndouă eleve la Şcoala generală nr. 54), Simona Daragiu (clasa a IV-a, Şcoala generală nr. 23). De unde au ei... jucăriile astea minunate şi cine i-a învăţat să le conducă?

– Noi, părinţii lor, le-am făcut – ne spune Ion Marin, unul dintre cei patru bărbaţi. Toţi lucrăm la „Automecanica". Ne pricepem şi la motoare, şi la tinichigerie. Acum trei ani ne-a venit ideea să le construim şi să-i învăţăm pe copiii noştri să meargă cu ele. Avantajul lor e mare: învaţă de mici şi regulile de circulaţie, şi conducerea motoretei, şi motorul. Toate acestea or să le folosească mai tîrziu, cînd vor fi mari.

O idee îndrăzneaţă. Mai ales că pe-atunci copiii lor erau mult mai mici – cei mai mari dintre ei aveau doar şase ani. Totuşi iniţiativa lor s-a dovedit inspirată şi realistă. Cînd micii motociclişti au ieşit pentru prima oară „în lume", cînd au prezentat, adică, o demonstraţie la un concurs, atît de mult i-au impresionat pe cei de la federaţie încît s-a creat pentru ei o nouă categorie, specială, şi au fost introduşi pentru prima oară, oficial, în campionatul municipal.

Mici-mici, dar ambiţioşi din cale-afară piloţii aceştia de-o şchioapă. Disputa dintre ei e la fel de dîrză şi de strînsă ca şi dintre cei mari. Mai ales că au de parcurs aceleaşi piste, întîmpină aceleaşi greutăţi. Se descurcă neaşteptat de bine pe motocicletele lor liliputane („Mini-minimobra", aceasta-i denumirea oficială a noii „clase" de motociclete). E adevărat, îi ajută şi părinţii, care aleargă pe lîngă ei pe poligon, dîndu-le sfat după sfat. Mai ating ici-colo cîte un jalon, mai pun din cînd în cînd piciorul jos, dar toţi, fără excepţie, termină cursa cu bine. După care, jos de pe „mini-minimotoretă" şi dă-o colegului şi prietenului, că „maşinile" sînt doar trei, iar ei de trei ori cîte trei. După mai bine de-o oră de dispută şi de spectacol inedit, urmărit cu mare interes de toţi cei prezenţi, se anunţă clasamentul final la această categorie: cel mai mare număr de puncte l-au acumulat, după cele şase etape ale concursului (disputate pe parcursul întregului an), cucerind titlul de campioni pe 1983, Roxana Marin la fete şi Iliuţă Sandu la băieţi. Bucurie mare pe cei doi, dar şi mai mare pe părinţii lor.

– Nu ţi se pare, Roxana, că pentru fete motociclismul e un sport greu?

– Mie îmi place atît de mult că de-abia aştept să mai cresc şi să trec pe o motocicletă adevărată. Atunci o să le dovedesc tuturor că e la fel de potrivit şi pentru noi, fetele, ca şi pentru băieţi.

*

Privim stadionul cu forfota lui de motociclete şi de piloţi. E geroasă ziua aceasta de început de iarnă. Dar frigul, care te face să te zgribuleşti şi să-ţi sufli în pumni, n-a putut să-i oprească din drumul lor pe zecile de copii şi de tineri aflaţi acum aici.

– Pasiunea lor pentru motociclism e atît de mare, ne spune inginerul pensionar Arman Vrînceanu, un binecunoscut şi apreciat specialist şi animator al acestui sport, că ar concura şi pe gheaţă sau pe zăpadă. Din pasiunea aceasta sperăm să răsară şi să crească, în anii următori, din rîndul copiilor de azi, mari maeştri, care să ne ducă şi în acest sport faima în lume.

După ce-am asistat la această întrecere, după ce i-am cunoscut pe unii dintre copiii-motociclişti, credem că-i o speranţă pe deplin îndreptăţită.

Fotografii şi text
CONSTANTIN DIACONU

Cutezătorii

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: HORIA ARAMĂ; Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU.

Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 Telex 11 226 Bucureşti.

Index 41838 12 pagini 1.50

Materialele nepublicate nu se înapoiază.

PLANETA MISTERIOASA

15

Scenariu de SORIN ȘTEFĂNESCU
Desene de I. și V. MIHĂESCU

Rezumatul episodului precedent: P37 evită în ultima clipă ciocnirea cu cele trei nave care au forme foarte ciudate.

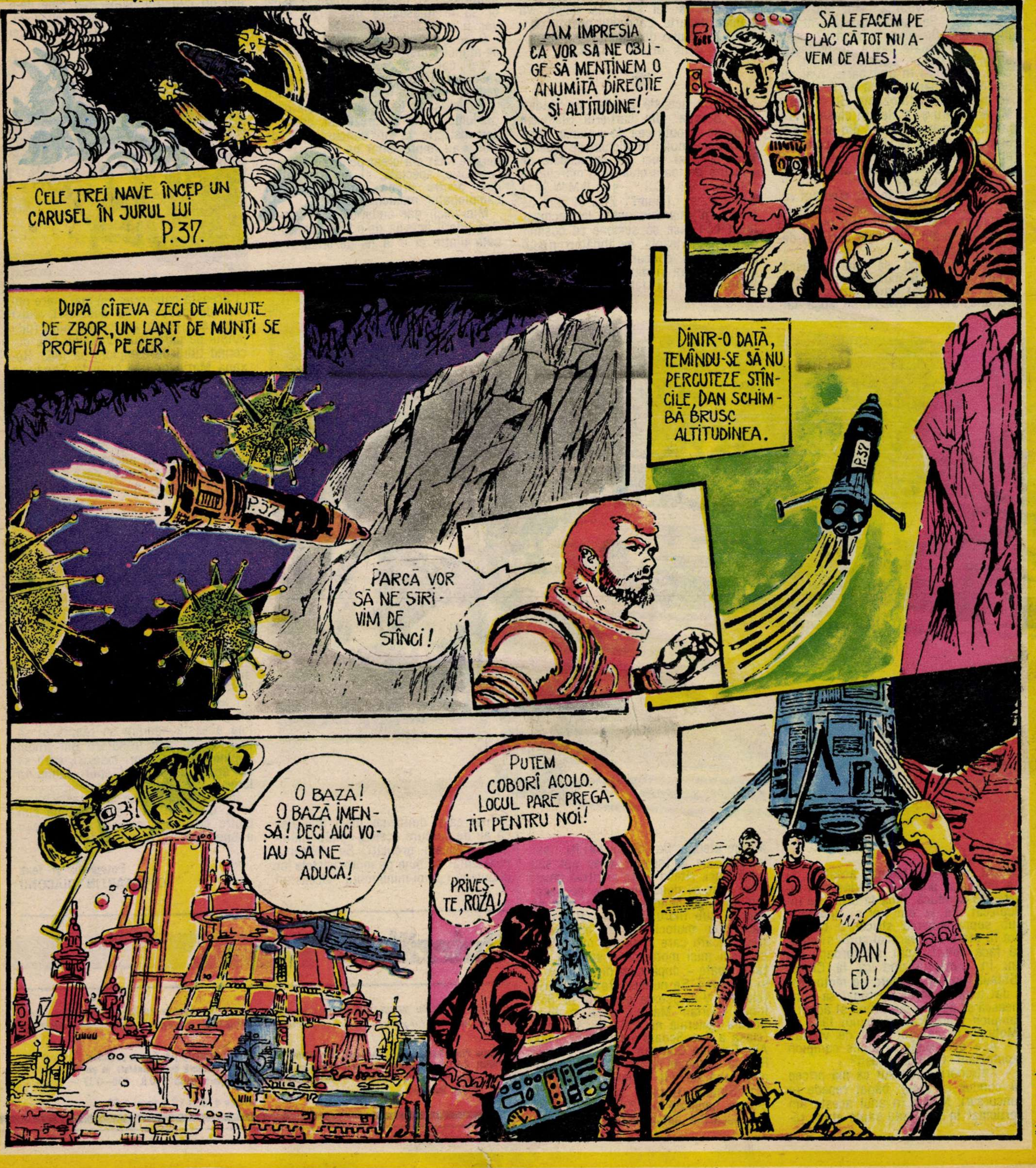
CELE TREI NAVE ÎNCEP UN CARUSEL ÎN JURUL LUI P.37.
AM IMPRESIA CĂ VOR SĂ NE OBLIGE SĂ MENTINEM O ANUMITĂ DIRECȚIE ȘI ALTITUDINE!
SĂ LE FACEM PE PLAC CĂ TOT NU AVEM DE ALES!
DUPĂ CÎTEVA ZECI DE MINUTE DE ZBOR, UN LANȚ DE MUNȚI SE PROFILĂ PE CER.
P.37
PARCĂ VOR SĂ NE STRIVIM DE STÎNCI!
DINTR-O DATĂ, TEMÎNDU-SE SĂ NU PERCUTEZE STÎNCILE, DAN SCHIMBĂ BRUSC ALTITUDINEA.
P.37
O BAZĂ! O BAZĂ IMENSĂ! DECI AICI VOIAU SĂ NE ADUCĂ!
PUTEM COBORÎ ACOLO. LOCUL PARE PREGĂTIT PENTRU NOI!
PRIVEȘTE, ROZA!
DAN! ED!

(Va urma)

Număr special pentru vacanța de iarnă

JOI, 22 DECEMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 845—846)

51
52

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Telegramă adresată tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU,
secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România

Mult iubite și stimate tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU,

În numele milioanelor de copii ai României socialiste, șoimi ai patriei, pionieri și școlari, participanții la Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor vă adresează, mult stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, din adîncul inimilor, cele mai calde și vii mulțumiri, profunda recunoștință pentru minunatele condiții de muncă și viață create celor mai tinere vlăstare ale țării, pentru atenția și grija părintească cu care vegheați zi de zi creșterea, educarea și formarea multilaterală a copiilor și tineretului, ca oameni înaintați, ca adevărați revoluționari, făuritori ai societății socialiste multilateral dezvoltate în scumpa noastră patrie.

Gîndurile noastre se îndreaptă totodată, cu adînc respect și caldă recunoștință, către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, ilustru savant de renume mondial, care, în cadrul înaltelor răspunderi pe care le are în conducerea partidului și statului nostru, acordă o grijă deosebită creșterii și educării patriotice, revoluționare, a tinerei generații din patria noastră.

Vă raportăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general, că plenara noastră, desfășurată în atmosfera de puternic entuziasm și înaltă mîndrie patriotică generată de sărbătorirea celei de-a 65-a aniversări a făuririi statului național unitar român, a analizat și dezbătut, cu exigență și spirit de răspundere, modul în care consiliile și comandamentele pionierești au acționat pentru educarea politico-ideologică a pionierilor și școlarilor, pentru însușirea de către aceștia a tezelor, ideilor și hotărîrilor cuprinse în documentele de partid și de stat, a normelor morale și de comportament ale societății noastre, în vederea formării în spirit revoluționar a tinerei generații.

Situînd la temelia întregii activități formarea comunistă a celor mai tinere vlăstare ale țării, consiliile și comandamentele pionierești au acordat o atenție deosebită acțiunilor pentru cunoașterea și prețuirea istoriei patriei, de omagiere a trecutului de muncă și luptă al poporului român, a realizărilor obținute în anii construcției socialiste, sub conducerea încercată a partidului, îndeosebi în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Avînd vii în minte sfaturile și îndemnurile dumneavoastră părintești, pionierii și școlarii obțin rezultate bune și foarte bune la învățătură și în activitatea practică, participă cu dăruire și entuziasm la acțiunile de muncă patriotică, la cercurile tehnico-aplicative.

Vă raportăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general, că, însuflețiți de exemplul clasei muncitoare, de puternicul avînt al întregului nostru popor pentru înfăptuirea neabătută a istoricelor hotărîri ale Congresului al XII-lea al partidului, purtătorii cravatelor roșii cu tricolor și-au îndeplinit și depășit cu o lună mai devreme angajamentul la muncă patriotică pe anul 1983.

Prin ample acțiuni de muncă patriotică, noi am colectat 45 380 tone fier, 20 250 tone hîrtie, 65,7 milioane sticle și borcane, 5 460 tone plante medicinale și 2 970 tone fructe de pădure. În perioada vacanței de vară și în campania agricolă de toamnă, activînd sub deviza „Fiecare pionier – o faptă de muncă pentru înflorirea patriei", peste 2 milioane pionieri și școlari au luat parte la strîngerea, sortarea și depozitarea a peste 1 260 000 tone produse agricole.

Vă raportăm, mult iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că plenara noastră a analizat în spirit critic și autocritic neajunsurile manifestate în activitatea unor consilii și comandamente pionierești, stabilind măsurile ce se impun pentru perfecționarea întregii activități și ridicarea pe o treaptă superioară a procesului de educare comunistă, patriotica, revoluționară a tuturor copiilor țării.

Născuți în anii cei mai frumoși ai României socialiste, copiii patriei – români, maghiari, germani și de alte naționalități – se angajează solemn în fața dumneavoastra, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, să vă urmeze întotdeauna exemplul strălucit de muncă și viață, să respecte neabătut îndemnul dumneavoastră de a învăța cu dăruire și pasiune spre a ne forma în spirit comunist, patriotic și revoluționar, de a ne însuși înaltele virtuți morale ale omului nou, dragostea de patrie, partid și popor, cinstea și hărnicia, omenia și dorința de pace și progres.

Noi, toți copiii țării, cunoaștem și admirăm fermitatea și consecvența cu care acționați pentru o politică de pace, de dezarmare, în primul rînd dezarmarea nucleară, pentru înlăturarea pericolului amenințător al războiului, și sîntem mîndri că numele dumneavoastră, mult stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, se bucură de cel mai înalt prestigiu pe toate meridianele planetei, că luminoasa dumneavoastră personalitate și activitate întruchipează cea mai strălucită solie a năzuințelor de pace și prietenie ale poporului nostru.

Exprimîndu-vă din toată inima profunda noastră recunoștință și omagiul fierbinte pentru impresionanta dăruire cu care vă dedicați slujirii idealului păcii în lume, vă mulțumim cu toată căldura sufletelor noastre pentru copilăria fericită pe care o trăim, azi, toți copiii României socialiste.

Urmînd strălucitul dumneavoastră exemplu de muncă și viață, de nețărmurit devotament față de cauza partidului și poporului, vă asigurăm, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, că noi, pionierii, toți copiii țării, iubindu-ne fierbinte patria, ne vom aduce prinosul faptelor la realizarea minunatei opere de construcție socialistă, așa cum, cu atîta înflăcărare patriotică, ne îndemnați dumneavoastră, drag conducător al partidului și al țării, prietenul cel mai apropiat al tinerei generații.

Vă rugăm să primiți, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, din partea milioanelor de copii ai țării, care vă poartă calde și nețărmurite sentimente de dragoste și respect, cele mai fierbinți urări de sănătate și putere de muncă, de noi și mari succese în magistrala activitate pe care o desfășurați pentru gloria și fericirea întregului popor, pentru pacea și viitorul luminos al României socialiste.

PARTICIPANȚII LA PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

SUB SOARELE REPUBLICII

De la înalta tribună a Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din decembrie 1982, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arăta că **„Proclamarea Republicii Populare Române la 30 Decembrie 1947 a constituit un eveniment revoluționar de importanță deosebită în istoria poporului nostru și a deschis o eră nouă, marcînd de fapt trecerea României la construcția societății socialiste".**

La 30 Decembrie, la cumpăna dintre ani, atunci cînd anul 1983 va deveni aproape pe de-a-ntregul istorie trăită și un nou an va fi gata să sosească, poporul român va cinsti pentru a treizeci și șasea oară ziua Republicii noastre. O va cinsti cu firești simțăminte de mîndrie patriotică fiindcă proclamarea Republicii a însemnat, pe drumul deschis la 23 August 1944, un nou pas spre împlinirea străvechii sale aspirații de „a-și fi sie însuși domn" într-o țară liberă, unită, demnă.

Într-adevăr, vechi era idealul republican, adînci și puternice – izvoarele gîndului și faptei din care acesta își trăgea sevele. Dăduseră glas acestei aspirații mințile luminate ale neamului, toți cei ce năzuiseră spre edificarea pe pămîntul țării a unor rînduieli mai bune și mai drepte. Aceleiași aspirații îi dădeau expresie acum 36 de ani marile, uriașele hore ale bucuriei ce s-au încins în Capitală, în multe alte așezări din țară, la aflarea știrii despre istoricul act de la 30 Decembrie 1947.

36 de ani au trecut de la acele istorice clipe. Și fiecare dintre acești ani a fost o nouă treaptă pe care poporul român, avînd în frunte partidul comunist, a urcat-o în drumul spre făurirea unei patrii tot mai puternice, mai unite, mai prospere. În fiecare dintre acești ani, poporul român a înscris în hronicul țării noi și mărețe împliniri, dovedind, prin tot ceea ce a înfăptuit în acești ani, ce puteri uriașe sălășluiesc într-un popor liber și stăpîn pe soarta sa, ce energii clocotitoare au descătușat anii socialismului. Țara întreagă a devenit un imens șantier, emblema reprezentativă a acestui timp eroic, incandescent, fiind creația, construcția, munca, sub semnul dragostei de țară, al încrederii profunde în partidul nostru comunist.

De la înălțimea celor 36 de trepte suite în anii Republicii, poporul român este adînc pătruns de adevărul că anii cei mai rodnici ai acestui răstimp, și, deopotrivă, ai întregii isto-

---

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Joi, 15 decembrie, a avut loc Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor care a analizat activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești pentru formarea în spirit revoluționar a tinerei generații, însușirea de către toți copiii a normelor morale și de comportament ale societății noastre socialiste, perfecționarea întregii activități educative, pe baza sarcinilor reieșite din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2—3 august 1983.

(Continuare în pag. 4)

rii a țării, sînt cei din perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, anii de cînd în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gîndirea sa cutezătoare, străbătută ca un fir roșu de adînca încredere în energiile națiunii noastre socialiste, în forța sa de creație, a deschis perspective limpezi, orizonturi largi muncii poporului român, care a fost astfel chemat să-și cunoască deplin uriașele-i puteri, să dea întreaga măsură a geniului său constructiv, să cuteze mereu mai sus. Vasta activitate organizatorică, de unire a forțelor națiunii pentru realizarea unor obiective de o măreție fără precedent, amplul și statornicul dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu făurarii bunurilor materiale și spirituale mobilizează astăzi energiile întregului nostru popor în marea operă de înflorire a țării. Sînt tot atîtea temeiuri pentru care poporul întreg a înscris în filele istoriei și în inima sa această perioadă cu numele alesului său fiu: „Epoca Nicolae Ceaușescu"; sînt tot atîtea temeiuri pentru care, la 28 martie 1974, prin votul său unanim, Marea Adunare Națională, dînd consacrare juridică voinței întregii noastre națiuni socialiste, l-a ales pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cea mai înaltă și de răspundere funcție în stat, aceea de președinte al Republicii Socialiste România; sînt tot atîtea temeiuri pentru care întregul nostru popor vede în tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, simbolul viu al unității sale, al hotărîrii sale de a merge mereu înainte, de a urca noi trepte spre culmile civilizației socialiste și comuniste.

Acești ani sînt cei mai rodnici ai istoriei noastre, căci au fost martorii celei mai ample și grandioase opere constructive în cursul căreia forțele de producție, avuția națională au cunoscut spectaculoase creșteri. Cei peste 18 ani de cînd în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost martorii unor realizări fără precedent. Cei mai rodnici – întrucît în acești ani s-a declanșat și s-a purtat cu o exemplară consecvență bătălia pentru nou, pentru introducerea largă a progresului tehnic, pentru înflorirea științei și culturii, creîndu-se condițiile materiale propice afirmării plenare aici, pe plaiul românesc, a personalității fiecărui cetățean al țării, a oricăror aptitudini și energii creatoare. In acești ani, visul lui Bălcescu „domnirea poporului prin popor" – s-a înfăptuit cu adevărat.

Pe temelia acestor realități s-au întărit și cimentat necontenit unitatea națiunii noastre socialiste, coeziunea societății românești, frăția oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Țara întreagă se înfățișează astăzi ca o mare, puternică, strîns închegată familie, unită prin aceleași aspirații și visuri, prin aceeași patriotică voință – a înălța pe noi culmi de progres și civilizație Republica noastră socialistă. S-a făurit în toți acești ani un nou renume țării, dîndu-se o nouă strălucire vocației noastre milenare de pace, bună înțelegere, prietenie și colaborare cu toate popoarele, pe temelia dreptului și dreptății, a respectului reciproc și a întrajutorării.

Ilustrează toate acestea patriotismul profund și fierbinte al secretarului general al partidului, preocuparea statornică a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru ca națiunea noastră să urce neabătut spre comunism, pentru prosperitatea și demnitatea țării. După cum stă mărturie acestor înalte țeluri sub semnul căror a fost și este trăită întreaga viață de revoluționar patriot a tovarășului Nicolae Ceaușescu, grija sa susținută pentru a se asigura minunate condiții de creștere, de învățătură, de educație, de viață tinerei generații, largi posibilități pentru afirmarea plenară a tuturor aptitudinilor și vocațiilor creatoare. La temelia acestei exemplare preocupări se află convingerea tovarășului Nicolae Ceaușescu că tineretul este viitorul unui popor, nădejdea sa de mîine, că acesta va trebui să preia și să ducă mai departe ștafeta muncii și construcției socialiste, că așa cum va crește tineretul, cum vor crește copiii patriei, va fi și viitorul României. Drept urmare, în România se fac uriașe eforturi materiale pentru ca tinerele vlăstare ale țării să se bucure nestînjenit de anii copilăriei; să crească fără grija zilei de mîine; să învețe și să se instruiască temeinic spre a deveni cetățeni de nădejde ai României socialiste, adînc convinși de adevărul că patriei trebuie să-i dăruiască întreaga lor putere de muncă, că în slujba progresului țării trebuie să pună toată priceperea, elanul generos al vîrstei lor. Indemnurilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, copiii patriei le răspund prin strădania neobosită de a sorbi lumina cărții, de a cunoaște noutățile științei, de a clădi în inima lor adînc făgaș iubirii de țară, de a ajuta după puterile lor efortul general de dezvoltare a României.

Unit, liber și demn, poporul român aduce suprem omagiu la sărbătoarea Republicii dragi această neabătută hotărîre, această nestrămutată voință – România scumpă să se înalțe mereu mai mîndră între statele libere, independente, prospere ale lumii.

SILVIU ACHIM

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

(Urmare din pag. 2)

Plenara a analizat in spirit critic și autocritic contribuția pe care Organizația Pionierilor o aduce la educarea comunistă, patriotică, revoluționară a pionierilor și școlarilor, la formarea omului nou al societății socialiste, și a stabilit măsuri pentru imbunătățirea intregii activități a Organizației Pionierilor de educare și formare in spirit revoluționar a elevilor, pentru însușirea și respectarea de către toți copiii patriei a normelor eticii și echității socialiste.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm tineresc, in numele tuturor copiilor țării, participanții la plenară au adresat o telegramă tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Din cuvîntul participanților

La Plenară au luat cuvîntul și numeroși participanți din rîndul pionierilor membri ai C.N.O.P., care au prezentat aspecte semnificative din activitatea consiliilor și comandamentelor pionierești din județele pe care le reprezintă, evidențiind totodată mijloacele prin care acestea au mobilizat colectivele pionierești pentru obținerea unor succese remarcabile.

Corina Dusceac, pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P. (Șc. gen. nr. 3 Suceava), s-a referit în cuvîntul ei la entuziasmul și interesul cu care pionierii suceveni participă la marea acțiune de educație patriotică „Patrie română - țară de eroi":

„Noi, pionierii suceveni, trăim, muncim și invățăm intr-un colț de țară unde istoria vorbește despre fapte mărețe la fiecare pas. Este o mindrie pentru noi, pionierii, care creștem ca viitori revoluționari să participăm la o acțiune prin care să cunoaștem istoria patriei, să-i cinstim trecutul.

Îmi amintesc cu emoție de cuvintele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care contura, la Consfătuirea de la Mangalia, in linii de o mare frumusețe și profunzime portretul comunistului zilelor noastre, al omului inaintat al acestei epoci fără egal, și mă simțeam datoare, ca pionier ce aparțin unei organizații revoluționare, să sper și să-mi doresc să ajung comunist, un comunist adevărat, așa cum ne-a invățat partidul să visăm. Acest vis frumos dorim să ni se implinească intr-o lume a păcii și demnității in care să ne putem bucura impreună de tot ceea ce infăptuim.

Am hotărit ca această ediție a acțiunii „Patrie română — țară de eroi" să o desfășurăm ca o intrecere. Cred că a te intrece in a cunoaște și in a cinsti trecutul, istoria este un act de patriotism și in același timp un mijloc de a dobindi mereu noi cunoștințe, noi succese la invățătură. Dacă la prima ediție a concursului pionierii suceveni au ocupat locul doi pe țară, actuala ediție ne-a mobilizat și mai mult forțele și pasiunile pentru cunoașterea istoriei și sintem hotăriți să acționăm pentru a ocupa locul intii pe țară."

Sorin Ursu (Șc. gen. nr. 10 Reșița,), pionier-locțiitor al președintelui C.N.O.P., județul Caraș Severin, s-a referit la preocuparea pionierilor din unitatea lui pentru cunoașterea și însușirea temeinică a politicii interne și externe a partidului. El a arătat cît de importantă este pentru fiecare pionier cunoașterea evenimentelor politice la zi, și a prezentat cîteva modalități prin care se realizează aceasta. **„Comandamentul unității noastre, a spus el, este permanent preocupat de găsirea unor forme cit mai eficiente a informărilor politice. Organizăm dezbateri, pentru desfășurarea cărora ne pregătim cu toții, dar adeseori invităm in mijlocul nostru și activiști de partid care răspund intrebărilor adresate de pionieri. Orizontul nostru de cunoaștere se imbogățește permanent și prin vizionarea unor filme documentare sau prin vizite pe care le efectuăm in marile unități economice din municipiu. În rea-**

OASPEȚI DRAGI LA REDACȚIE

În dimineața zilei de 16 decembrie, cei 41 de pionieri-locțiitori ai președintelui C.N.O.P. au fost oaspeții Redacției revistelor pentru copii din București. Vizitînd mai întîi cîteva din secțiile Combinatului poligrafic „Casa Scînteii", ei au avut prilejul să cunoască, aici, la fața locului, captivantul drum al tipăririi revistelor destinate vouă, copiilor — pionierilor și șoimilor patriei. În cadrul dialogului purtat cu mesagerii voștri, ne-am bucurat să aflăm și numeroase opinii, propuneri și sugestii deosebit de interesante și utile privitoare la îmbogățirea conținutului revistelor cu noi teme și rubrici. Purtătorii voștri de cuvînt ne-au vorbit apoi despre rezultatele înregistrate la învățătură în acest prim trimestru, precum și despre activitățile pionierești desfășurate de la debutul anului școlar pînă acum.

Ei au ținut de asemenea să ne relateze despre cîteva dintre manifestările și activitățile de succes înscrise sub cele patru generice ale amplei acțiuni de educație patriotică **„Tot inainte"**.

„Cred că una dintre cele mai pline de învățăminte acțiuni pe care le-am inițiat în cadrul actualei ediții a fost întîlnirea noastră, a pionierilor Școlii generale nr. 5, cu tovarășa inginer Rozalia Kiraly de la Întreprinderea de armături metalice din fontă și oțel-Zalău. Dar pentru că invitata noastră ne-a povestit atîtea lucruri interesante despre această mare uzină cu care se mîndrește orașul nostru, în săptămîna următoare am hotărît să continuăm acțiunea organizată sub genericul „Sîntem urmașii unui popor eroic" cu vizitarea acestei întreprinderi, din dorința de a-i cunoaște la locul lor de muncă pe comuniștii care lucrează aici, interesîndu-ne totodată și profilurile meseriilor pe care mulți dintre noi se gîndesc încă de pe-acum să le îmbrățișeze. Firește, le-am vorbit apoi gazdelor despre sîrguința noastră la învățătură, despre eforturile și pasiunea cu care ne pregătim în atelierele și cercurile tehnico-aplicative pentru viitoarele profesii. Și putem spune că ne bucurăm de rezultate frumoase acum cînd tocmai facem bilanțul primului trimestru. Detașamentul nostru, al clasei a VII-a, a reușit să cîștige din nou titlul de fruntaș pe unitate și prin de-acum „tradiționalul" procent al promovabilității de sută la sută — adaugă **Simona Sorina Sturza**, pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P, elevă la Școala generală nr. 5, Zalău, județul Sălaj.

lizarea celor ce ne propunem, de un real ajutor ne sint colegii membri ai cercului de dezbateri politico-ideologice din școală, precum și cei care activează la clubul de dezbateri din cadrul Casei pionierilor și șoimilor patriei.“

Pioniera **Ancuța Goran,** comandant de unitate la Școala generală Podul Vadului – Breaza, județul Prahova, a vorbit despre interesul pe care il manifestă pionierii prahoveni pentru cunoașterea tradițiilor de luptă ale poporului și clasei muncitoare, a marilor prefaceri care au avut loc pe meleagurile prahovene în anii luminoși ai socialismului. Ea a subliniat de asemenea valențele educative ale tradiționalei acțiuni pionierești de educație patriotică, revoluționară „Tot înainte“. **„Pentru realizarea unor activități cit mai frumoase, cit mai bogate,** a spus Ancuța, **comandamentul unității noastre s-a preocupat ca toți pionierii să cunoască scopul și obiectivele acțiunii, iar fiecare detașament să-și propună sarcini concrete.** La clasele a V-a și a VII-a, de pildă, sub genericul „Pionieri în anii de lumină“ a fost inițiat concursul „Grupa în acțiune“, care are în vedere întărirea climatului de ordine și disciplină, în scopul obținerii unor rezultate calitativ superioare la învățătură. Contribuind după puterile noastre la înfrumusețarea orașului, am participat la plantarea a 250 de pomi fructiferi și la marcarea traseului turistic Breaza – Vîrful Gurga.

Dintre numeroasele acțiuni realizate de noi pentru cunoașterea tradițiilor de luptă ale poporului și clasei muncitoare vreau s-o menționez pe aceea care, prin amploarea și conținutul ei, a devenit tradițională și pe care am numit-o „Trandafirii Doftanei“. În cadrul acestei acțiuni realizăm vizite la muzeu, evocări, intilniri cu vechi militanți ai mișcării muncitorești și revoluționare.“

Elena Panciu (Șc. gen. nr. 4 Buhuși), pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P, județul Bacău, a împărtășit participanților la plenară din experiența pionierilor din orașul ei privind respectarea Statutului organizației și a Codului etic al pionierului. **„Știind că succesul muncii noastre depinde de modul in care fiecare pionier înțelege să-și facă datoria, am urmărit să formăm o puternică opinie pionierească care să vizeze cunoașterea și respectarea regulamentului și normelor de conduită școlară. Ne-am preocupat in mod deosebit pentru cunoașterea și înțelegerea de către fiecare copil a Statutului Organizației Pionierilor și a Codului etic al pionierului. O inițiativă frumoasă preluată cu bune rezultate de majoritatea școlilor din oraș, am intilnit la Școala generală nr. 2. În această școală, săptăminal, sub genericul „Microfonul eticii pionierești“, sint prezentate prin stația de radio-amplificare aspecte concrete privind conduita pionierească, faptele de cutezanță, stimulindu-se preocupările comandamentelor pionierești pentru respectarea ordinei și disciplinei în școală, familie și societate. Pentru instaurarea unui climat de ordine și disciplină în unitățile de pionieri, sub generice ca: „Brigada civică in dialog cu pionierii“, „Copiii văzuți de copii“, „Pionierii intreabă — juristul răspunde“, „Codul etic in lumina faptelor“, s-au organizat acțiuni care au determinat cunoașterea legilor țării, a normelor de conduită morală, cultivarea cinstei, modestiei, curajului, spiritului de intrajutorare tovărășească. Spre regretul nostru, mai intilnim însă și comandamente care nu au conturat un sistem propriu și eficient de conducere a activităților programate. În orientarea tematică a adunărilor de detașament se neglijează luarea in dezbatere a unor probleme legate de viața grupelor și detașamentelor, cum ar fi: asigurarea unei bune frecvențe la ore, combaterea indisciplinei, a incălcării normelor de comportament civilizat ș.a.**

Elena Panciu a mai arătat că anul trecut in orașul lor au existat copii nepromovați, absențe nemotivate de la ore și note scăzute la purtare. Ea este convinsă că dacă membrii comandamentelor ar fi informat la timp familiile respectivilor copii, și ar fi invitat părinții la unele acțiuni pionierești, numărul colegilor care le fac greutăți ar fi fost mult mai mic.

*

Schimbul de opinii al pionierilor locțiitori ai președintelui C.N.O.P. a continuat și după încheierea lucrărilor plenarei. Desigur că, revăzîndu-se acum, după mai bine de patru luni de la Forumul național, fiecare a adus cu sine multe noutăți din județul pe care-l reprezintă, realizînd un bogat și util schimb de idei. Întorși acasă, ei, ca și ceilalți pionieri membri ai C.N.O.P. care au participat la lucrările plenarei, sînt hotărîți să-și mobilizeze colegii din comandamentele și consiliile pionierești, pionierii tuturor unităților la realizarea bogatului program de măsuri adoptat de plenară, în vederea ridicării activităților pionierești pe noi trepte ale calității.

Cinci minute cu Flavia

Printre oaspeții redacției noastre, în zilele Plenarei Consiliului Național al Organizației Pionierilor, s-a aflat și Flavia-Casandra Vasile, din județul Constanța, pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P. Flavia învață la Școala generală Nr. 1 din localitatea Valu lui Traian. Cu prilejul întîlnirii noastre i-am luat un interviu.

Reporter: — Flavia, te rugăm să ne vorbești despre activitățile voastre pe care le-ați apreciat cel mai mult in ceea ce privește buna lor organizare, in cadrul actualei ediții a acțiunii „Tot inainte“.

Flavia: — *O să încep cu menționarea unor activități desfășurate sub genericul „Sîntem urmașii unui popor eroic“. Am făcut mai mult vizite la Muzeul de istorie națională Constanța și am organizat întîlniri cu vechi combatanți pe frontul antihitlerist. O activitate care s-a bucurat de asemenea de-o foarte bună participare a fost concursul nostru pe care l-am dedicat aniversării marii Uniri.*

R: — În ce a constat, după opinia voastră, reușita acestui concurs?

Flavia: — *Toate detașamentele s-au pregătit în mod deosebit, astfel încît competiția a fost foarte strînsă și emoționantă. În final concursul a fost cîștigat de detașamentul clasei a VIII-a A, la o diferență de numai un punct față de detașamentul clasei a VII-a B.*

R: — Am dori să aflăm și realizările voastre mai importante in cadrul activităților desfășurate sub genericul „Pionieri in anii de lumină“.

Flavia: — *Încă de la începutul trimestrului am căutat să-i convingem pe acei colegi care avuseseră dificultăți la învățătură în anii școlari trecuți să facă de la bun început eforturi pentru a le depăși. De asemenea am pornit cu toții o „campanie“ împotriva mediocrității la învățătură, în care se complăceau unii colegi capabili să învețe bine și chiar foarte bine.*

R: — Ne interesează să ne dai și exemple concrete in acest sens, cu atit mai mult cu cit avem acum un trimestru școlar incheiat.

Flavia: — *Este chiar o bucurie pentru mine să am acest prilej de a-i face cunoscuți pe acei colegi care au dat dovadă de cutezanță la învățătură:* **Daniela Dobrilă,** *din clasa a VII-a A,* **Rodica Vlaicu** *din clasa a V-a A,* **Claudia Din** *și* **Nicoleta Cișmașu,** *din clasa a VII-a B; și aș avea un cuvînt din inimă pentru colega noastră dintr-a VII-a B, Agimola Negila, care atunci cînd era în clasa a V-a avea destule necazuri în catalog. Astăzi ea este o elevă... de 9 și 10!*

R: — Ne bucurăm la rindul nostru de aceste izbinzi in catalog. Firește, sintem nerăbdători să aflăm ce nouă „Ștafetă a generațiilor“ ați inițiat recent?

Flavia: — *Un părculeț pentru prietenii noștri mai mici – șoimii patriei. În centrul comunei, chiar lîngă grădinița Nr. 1, se afla un teren viran. O propunere a fost să-l amenajăm, turnînd beton, dar cei mai grijulii dintre noi și-au dat seama că-i mai bine și mai plăcut să plantăm gazon.*

R: — Este o realizare care se va păstra peste ani. Dorim să aflăm și despre acțiunile voastre desfășurate sub genericul „Cinstim patria, partidul și poporul“.

Flavia: — *Am prezentat spectacolul omagial intitulat „Unirea – ideal de veacuri al poporului“, pe scena căminului cultural, în fața părinților, a țăranilor cooperatori. Printre formațiile artistice mult aplaudate s-a aflat și brigada artistică, laureată la Festivalul național „Cîntarea României“. Acum pregătim un mare spectacol artistic închinat celei de-a 36-a aniversări a Republicii, pe care l-am intitulat „36 trepte de lumină“. Vor participa formațiile artistice de la cele două școli și șoimii patriei din localitatea noastră. Prin frumusețea și caracterul impresionant al acestui spectacol, noi vrem din toată inima să încheiem sărbătorește acest an.*

R: — Iar noi vă dorim multe succese in noul an, 1984!

M. MICU

DESCOPERITORII DE PE DEALUL BOBULUI

Cu gîndul înaripat la lecția de patriotism pe care ne-o oferă faptele înaintașilor noștri, am pornit și noi, membrii cercului de arheologie, de la Casa pionierilor și șoimilor patriei Huși, să cercetăm istoria atît de bogată a meleagurilor natale, organizînd o tabără de cercetare arheologică la cetatea geto-dacică de la Bunești.

Zonă de deosebit interes istoric, cetatea Bunești, situată la 25 km de orașul Huși, ne-a oferit prilejul de a afla noi date despre civilizația materială a triburilor geto-dacice care, cu mii de ani în urmă, au ridicat cetăți și așezări – temelii pentru civilizațiile următoare.

Ne-am desfășurat activitatea pe șantierul național de arheologie de la Bunești, aflat la 600 m altitudine, pe dealul Bobului, unde am luat parte la lucrările din campania arheologică 1983, alături de specialiști de la Muzeul „D. Cantemir" din Huși. Munca noastră de arheologi începea dimineața, pe răcoare. Cu migală și atenție, participam la săpături pînă la ora prînzului. După-amiezile erau dedicate activităților gospodărești și cunoașterii împrejurimilor cetății, pădurii bătrîne, a poienilor și luminișurilor încîntătoare. Noaptea, cînd cerul se încărca de stele, aprindeam focul de tabără. Atunci ni se părea că sub tălpile noastre se înfioară o lume necunoscută pe care urma s-o descoperim prin săpăturile noastre. Și am trăit, într-adevăr, bucuria de a face cîteva descoperiri deosebite. Astfel, activitatea noastră s-a concretizat în scoaterea la lumină a unei vetre neolitice, cu o splendidă ceramică de tip Cucuteni, în dezvelirea unor locuințe geto-dacice, avînd în inventarul lor fusaiole (greutăți de pescuit și pentru războiul de țesut), ceramică geto-dacică cu brîu alveolar și butoni tronconici, obiecte de podoabă autohtone și grecești.

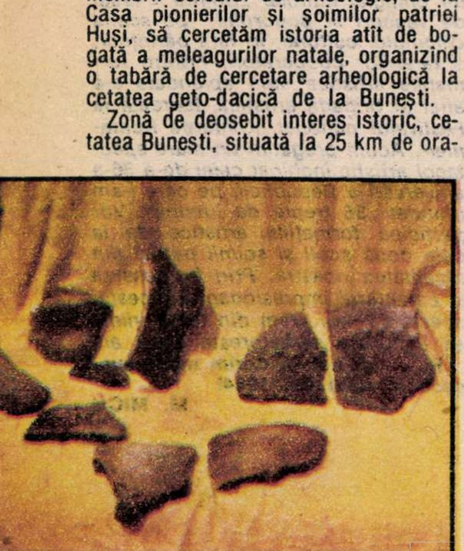

Cu deosebită atenție curățam bucățile de ceramică de pămîntul care le acoperea de mii de ani și le împachetam apoi în saci de hîrtie. Mare ne-a fost uimirea, dar și bucuria cînd într-una din zile colegul nostru Gigi Costin, din echipajul Școlii generale nr. 2, a descoperit un capăt de sceptru neolitic, atestat de specialiști ca unicat pentru săpăturile de la Bunești. Acest obiect de excepție constituie una din mîndriile activității noastre de arheologi desfășurată în tabără.

La deschiderea noului an de activitate a Casei pionierilor și șoimilor patriei am fost bucuroși să prezentăm colegilor din Huși cîteva aspecte din munca noastră de la Bunești, unde am cunoscut noi mărturii ale civilizației materiale și spirituale rămase de la triburile neolitice și geto-dacice care au trăit pe aceste meleaguri cu mai bine de 2 400 de ani în urmă.

Simona Căciulă, clasa a VII a,
Școala generală nr. 2, Huși

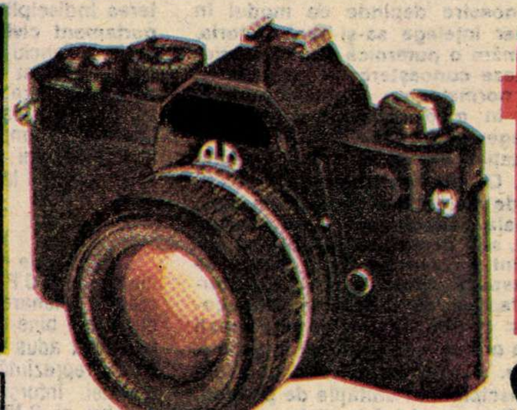

foto SEMNAL

Vă anunțăm că pe adresa noului nostru concurs sosesc tot mai multe imagini realizate de cititori, semn că arta fotografică are printre pionieri mulți prieteni. Printre aceștia se numără și mulți membri ai subredacțiilor pionierești din **Giurgiu**, **Alexandria**, **Deva**, **Hunedoara**, **Cîmpulung-Argeș**, **București**.

Fapt îmbucurător, la concurs și-au anunțat participarea cu imagini inspirate și bine realizate din punct de vedere tehnic pionieri care activează în cadrul unor **fotocinecluburi**. În imaginea **„Ce gustoasă este zmeura"**, **Ignat Dorel**, de la fotocineclubul Casei pionierilor și șoimilor patriei **Tg. Mureș**, ne trimite cu gîndul la bucuriile verii (foto 1), în timp ce colegul lui, **Emil Pașcan**, își surprinde colegii **„Agrobiologii"** într-o frumoasă scenă de lucru în laborator (foto 2).

Fotocineclubul pionierilor din Deva ne trimite un frumos fotoreportaj pe care-l puteți vedea în paginile de față. La fel și pioniera **Simona Căciulă** din Huși.

Din **Bolintin-Vale** aflăm că noul cerc foto, înființat la Casa pionierilor și șoimilor patriei, reunește mulți copii pasionați de arta fotografică din localitate. Deși se află la începutul activității lor, pionierii din Bolintin-Vale se străduiesc să realizeze imagini cît mai reușite. „Ne-am bucura nespus de mult, scriu ei, dacă vreuna dintre imaginile trimise de noi ar fi publicată. Acest fapt ar constitui pentru toți membrii cercului un imbold spre continuă perfecționare". Le satisfacem dorința prezentînd două dintre fotografiile trimise la concurs. Îi invităm, totodată, și pe alți începători să-și trimită lucrările.

1

2

Și acum iată cele două imagini realizate de pionierii bolintineni: **Iliuță Albu** surprinde pe peliculă pe una dintre micile vizitatoare ale crescătoriei de iepuri de la Casa pionierilor și șoimilor patriei. Ea îl ține cu gingășie în brațe pe urecheatul **„Bocănilă"** (foto 3). **Monica Dobrișan** debutează în concurs cu imaginea pe care o intitulează **„Păpușa"** și care reprezintă o secvență din activitatea cercului de artă decorativă (foto 4).

ATENȚIE! Către toți participanții la concurs!

Vă rugăm ca pe versoul fiecărei imagini să menționați numele autorului, școala și clasa, dînd, totodată, și cîte o scurtă explicație cu privire la conținutul imaginii.

Revedeți cu atenție regulamentul concursului publicat în nr. 41 al revistei noastre, pen-

FREAMĂT DE CODRU

Pădurea Bejan, cu luminişurile şi poienile ei, a devenit pentru pionierii Devei unul din cele mai îndrăgite locuri. De mai mulţi ani, la fiecare sfîrşit de toamnă se întîlnesc aici cu miile pentru a petrece o frumoasă duminică prin îndrăgite acţiuni cultural-educative, sportive şi turistice.

În acest an, la acţiunea noastră „Freamăt de codru 1983" au participat peste 3 000 de pionieri din toate şcolile municipiului. Cu toţii s-au pregătit pentru această frumoasă zi, cu cîntece şi poezii, cu dansuri populare, cu costume viu colorate pentru marele carnaval al toamnei. Componenţii fiecărei echipe sportive s-au antrenat cu seriozitate pentru a avea o condiţie fizică cît mai bună la întreceri. Chiar şi... „bucătarii iscusiţi" s-au pregătit cu reţete ingenioase pentru concursul la care urmau să participe.

Nerăbdători, copiii Devei au început să se îndrepte spre pădure dimineaţa devreme. Participanţii şi-au început manifestările printr-o impresionantă paradă pionierească „Trec detaşamentele", urmată de pitoreasca defilare a sutelor de copii care purtau costume şi măşti ale unor îndrăgite personaje din basmele noastre. Pădurea şi împrejurimile au început, la scurt timp, să răsune de glasurile vesele ale copiilor, de cîntece şi de strigătele de îmbărbătare ale suporterilor care-şi încurajau echipa preferată.

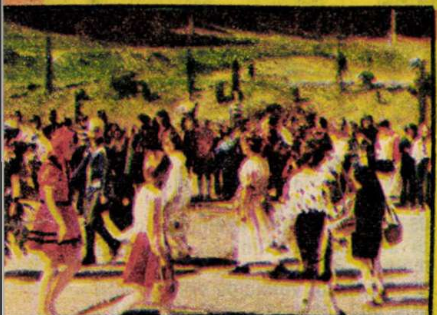

Ne-am reîntîlnit bucuroşi pe platoul de lîngă cabană cu laureaţi ai Festivalului Naţional „Cîntarea României", de la şcolile generale nr. 2, nr. 4, nr. 6 şi nr. 8 Deva. I-am aplaudat pe membrii echipajului Şcolii generale nr. 8 care, alături de alţi 800 de copii, au participat la un palpitant concurs de orientare turistică prin pădure şi s-au clasat pe locul I. Am admirat picturile realizate în aer liber la concursul „Culorile toamnei" şi am fost alături de echipele participante la întrecerile de minifotbal. Aplauze furtunoase şi cascade de rîs au stîrnit întrecerile de fugă în... saci. Surpriza au oferit-o însă „bucătarii iscusiţi" care, la focul de vreascuri aduse din pădure, au pregătit gustoase preparate de pui, aperitive şi deserturi din fructe.

Pentru noi, această frumoasă şi veselă manifestare a copilăriei fericite, aflată acum la a XIV-a ediţie, rămîne de neuitat şi an de an este aşteptată cu aceeaşi nerăbdare.

Imaginile realizate de colegii noştri fotocineclubişti sperăm să vă convingă.

Mihaela Hălăştăoan,
Emilia Zsigmond *şi* **Cristina Bota,**
Subredacţia „Voci tinere", Deva

Foto: Gh. Vinţilă

3

tru a vă reaminti tematica cerută.

Nu uitaţi: concursul se desfăşoară pe trei etape. Prima etapă se încheie la 31 decembrie a.c. Succes tuturor!

4

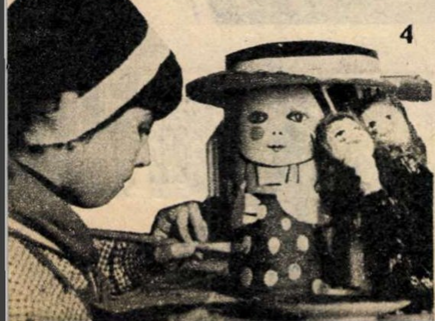

SĂ
DESCOPERIM
ÎMPREUNĂ

Metroul bucureștean

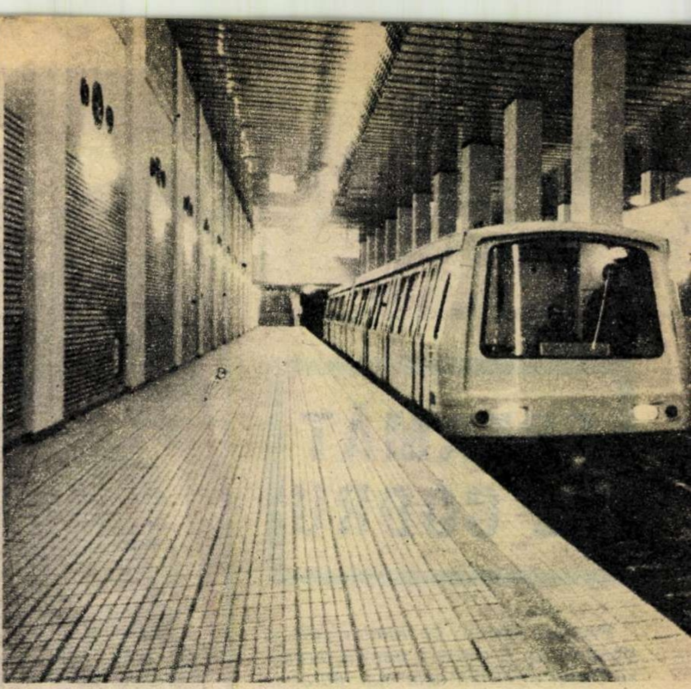

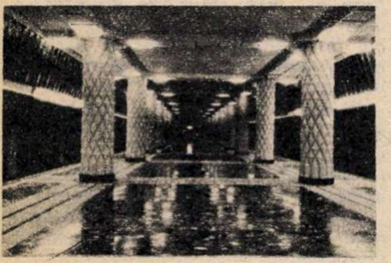

Dacă ne gîndim că Bucureștiul este printre puținele metropole din lume așezate între munți, fluviu și mare; dacă ne mai gîndim că această metropolă în patruzeci de ani de revoluție socialistă a devenit una dintre cele mai moderne și îndrăgite capitale; și dacă mai adăugăm că aceeași metropolă – Bucureștiul nostru – este printre puținele capitale din lume dotate cu un metrou atît de modern și luminos, și cald, și prietenos, ne putem mîndri pe drept cuvînt cu o cetate civilizată, în plină devenire.

De reținut că pînă la această oră, cîteva zeci de milioane de cetățeni au și călătorit cu nava noastră subpămînteană. Pentru fiecare om, intrarea în metrou este egală cu intrarea într-un palat sau într-un spațiu și teritoriu din care te aștepți să fie lansate trenuri ale păcii cosmice spre alte planete. Lumină, peroane, săli, îngrijire, perfectă, liniște, ordine, politețe, căldură, cupe cu flori, marmură, scări și iar liniște; nicăieri nu-i atîta liniște ca în sălile și peroanele, ca în trenurile metroului. După ce-a ieșit de la un spectacol de la „Opera Română", încă din stația „Eroilor" – pînă să ajungă la stația „Republica" –, Valentin Călăuz, pionier în clasa a VII-a, a avut ideea să deschidă casetofonul și să reasculte „Flautul fermecat" de Mozart – în perfectă liniște, în timp ce călătorea cu trenul metroului. Și nu era singurul care se bucura de farmecul muzicii. Dar poate oricine observa că în metrou lumea e mai gînditoare parcă, mai liniștită, călătoria e un fel de odihnă și bucurie civilizată; pe de altă parte ai senzația că ajungi cu el mai repede în viitor. Iată ce i-a scris pe o vedere mamei sale, Marioara Tomuleț, din comuna Bălușeni, județul Botoșani: „Dragă mamă, îți trimit îmbrățișări chiar din trenul metroului. Simt că zbor. În metrou mă simt bucureșteancă; așa se simt toți oamenii în el. Cum merg, într-o viteză extraordinară, mi se pare că peste o jumătate de oră am și ajuns la noi în sat. Oare te salut de lîngă lună? Ba nu, de sub adîncurile Bucureștiului". Închipuiți-vă asemenea mesaje transmise cu miile și miile în fiecare zi, închipuiți-vă fascinația fiecărui copil intrînd pentru întîia dată în metroul românesc! Dintr-o dată parcă ești în alt timp și în alt spațiu, pe alt tărîm. În realitate sîntem în propria noastră izbîndă, în propria noastră civilizație și, de ce nu, în propria noastră hărnicie și cutezanță.

INSCRIPȚII PE TUNELUL TIMPULUI

Și totuși pentru fiecare om care încă n-a călcat în metrou, el reprezintă un adevărat mister. Castelele din basme sau din realitate sînt cu mult mai lipsite de mister decît metroul nostru.

Dar ne putem lămuri puțin cîte puțin. În primul rînd, trebuie să știți că „aventura" din marele tunel se desfășoară la o adîncime de cel puțin 15 metri de la suprafață, așa încît Dîmbovița și tot Bucureștiul nici nu simt că în adîncul Pămîntului se petrece o extraordinară luptă cu... pămîntul, cu timpul. Ceea ce s-a făcut pînă acum, este la dispoziția fiecărui călător... Ceea ce se face însă...

Hai să escaladăm adîncul chiar în viața unor eroi cu adevărat. De altfel, cînd scriem aceste rînduri, marea campanie modernă de realizare a metroului este în plină desfășurare.

Ne aflăm, așadar, în sectorul de lucrări miniere nr. 1 al metroului bucureștean, respectiv în traseul din Magistrala a II-a (Nord-Sud). Pentru curioși, dar și pentru cei care au plăcerea de a trăi „în viteză" tip-metrou, le putem spune că actualul traseu este de-a dreptul impresionant. Pornim de la stația „Apărătorii patriei", trecem prin Piața Sudului – respectiv Brâncoveanu –, urmează Pieptănari – Tineretului –, Piața Unirii și tot așa pe sub Universitate, și pe sub Bulevardul Magheru pînă la Piața Romană, Piața Victoriei spre Piața Aviatorilor. Închipuiți-vă că transcriu aceste rînduri după ce am ieșit, de fapt, din „abatajele" ciudatelor adîncuri de sub București.

Sînt copleșit, afară-i ger și iarnă grea, zgomot, circulație în toate sensurile, grabă, lume multă; „Orășelul copiilor", în calitatea lui de „gazdă" a șantierelor despre care vorbim, este și el în mare și repede devenire; parcă ar exista un fel de întrecere între constructorii Orășelului și cei ai metroului... De altfel, aici va fi și o stație de metrou pentru copii. Dar să ne întoarcem la mineri. Intrăm în tunelul tinereții și-al curajului, al inteligenței și talentului. Acest tunel cu un diametru de 6,50 m este făcut din prefabricate de beton armat – prinse între ele cu șuruburi, executat cu scutul semimecanizat – minerii îl numesc cîrtiță. Evacuarea pămîntului către suprafață se face cu vagonete tractate de locomotive electrice pe-o cale ferată îngustă. Ei, bine, în acest tunel lucrează peste 300 de oameni, maiștri, ingineri, tehnicieni, mineri, tuneliști, injectoriști, mecanici, electricieni, izolatori, hidrogeologi, topometriști, escavatoriști, ostași, macaragii, șoferi, buldozeriști – toți tineri sub 30 de ani. Majoritatea sînt în subteranele bucureștene încă de la prima zi de asalt a metroului. Acești oameni vorbesc altfel decît sîntem noi obișnuiți – cei de-afară; acești oameni vorbesc despre picamere, benzi, locomotive, chei dinamometrice, care se exprimă prin hărnicie și curaj, prin multă veselie și sănătate muncitorească –, sînt niște eroi, niște cu adevărat stăpîni ai civilizației tehnice; niște făuritori de omenie și frumusețe. Iată-l, spre exemplu, umblînd prin stomacul Pămîntului, pe minerul Gheorghe Benchea (din comuna Oțeleni – Iași), un voinic de vreo 2 metri – foarte bun meseriaș, iubit de toată lumea. „Bătrînul" are (chiar azi a împlinit) 23 de ani și, cu toate că acum e la faza „minerului", ne spune că prin 1988 va fi inginer. De altfel majoritatea băieților sînt fie elevi printr-a XII-a sau studenți la seral. Șeful acestei formații de tuneliști, ing. Alexandru Martin, este un fel de frate mai mare cu ei, împarte tinerețea și entuziasmul lor. Încă de pe acum, tunelul care înaintează cu aproape 3 metri pe

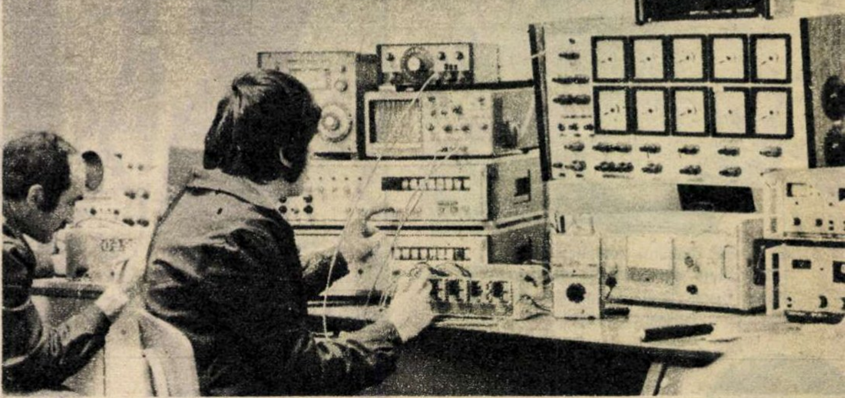

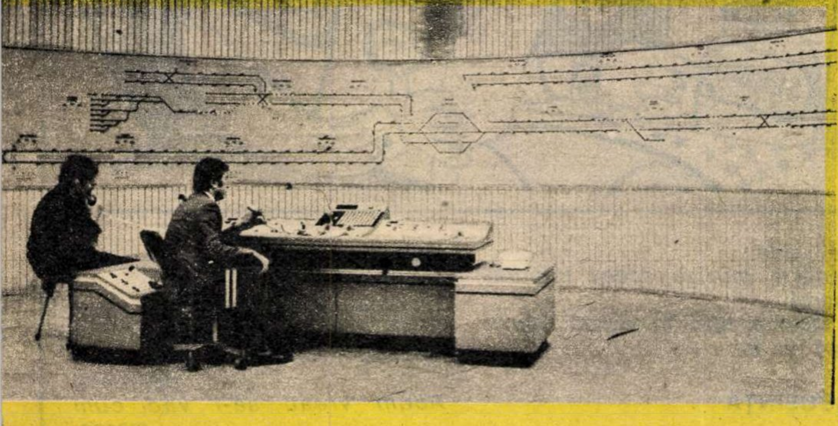

zi și-a incrustat numele ortacilor fruntași, cum sînt: G. Gîtlan, Al. Bodoran, Costică Apetri, P. Bereș, Andrei Bereș, Mitică Ulian, P. Dubălaru, V. Stuparu, Octavian Groza, Ion Petrescu, Ion Buftea, Ion Gorcioaia sau Mihai Burduhosu, om de mare omenie.

FLORIN ȘI BOLȚARII

Să nu credeți că numai Benchea e grozavul metroului. Cine l-a cunoscut pe minerul Florin Diaconu se poate lăuda că a cunoscut un tînăr de nădejde. Băiatul are 22 de ani, e ca o zvîrlugă, harnic și emoționat că în curînd va deveni student, la seral, la Institutul pentru construcții. El face parte din echipa de aur a minerilor și-i tot numai energie și suflet luminos; rîde cît cinci deodată și face loc prin pămînt bolțarilor – printre mașini pare mai curînd lansat într-o nesfîrșită... filmare, nu chiar atît de artistică, ci mai curînd tehnică și științifică. N-aș zice că lui Florin Piersic nu i-ar da tîrcoale invidia dacă l-ar vedea pe Diaconu: băiat chipeș, sprinten, bine legat, mobil ca un spadasin și plin de-o cuceritoare veselie și lumină sufletească. Piersic e „Pintea cel Viteaz", Diaconu e minerul făuritor de metrou; nu-mi dau seama care-i mai artist – pentru că și unul și altul sînt iubiți la fel de marele public. Tunelul înaintează, iar tînărul nostru miner dă zilnic autografe pe frumoasele pagini ale muncii de la metrou. Numai că...

OPRIȘOR NE DĂ EMOȚII

Cine putea crede acum cîțiva ani că o mogîldeață de băiat, **frate cu alți 8 frați** din comuna Plopșoru – Gorj, va deveni tunelist la metrou și licențiat al Academiei de Studii Economice? Dar a fost așa: Pompiliu Oprișor escaladează treptele învățăturii cu o încredere și o hărnicie de fier, încă de prin clasa a VI-a comandant de detașament și as la materiile științifice și cercurile tehnico-aplicative, termină Liceul de informatică, intră student – dar îl fascinează metroul. În paralel cu studenția devine miner bucureștean – studiul universitar îl absolvă cu medie mare – iar azi... Azi este tunelist și din nou student, de data aceasta la Institutul de Construcții Hidrotehnice. Spre deosebire de Florin, Pompiliu pare aparent timid, blajin, deși e la fel de romantic, plin de voie bună.

– Îmi place să mă consider un miner consacrat, un constructor clasic al metroului, ne spune el.

– Oprișor ne dă emoții... plăcute, ne explică tînărul inginer-miner Alexandru Martin. Numai că, rețineți, asemenea satisfacții ni le procură la fel aproape toți cei peste 150 de băieți de la toate punctele de lucru ale acestui sector. Prin ei, metroul se află la cota de vîrf a devenirii sale.

A + B = 35

Credeți cumva că-i vorba despre o formulă algebrică? Nu. În cazul nostru A + B = 35 are semnificație... sportivă. Tocmai coborîsem din trenul de metrou la stația „Eroilor", cu sufletul îmbogățit de cele descrise mai sus cînd...

Deodată, atenția îmi este atrasă de două stoluri de fete de la Școala generală nr. 150. E vorba despre clasa a VI-a A și clasa a VI-a B care, întrunite în sala de gimnastică a școlii, dau împreună... 35 de gimnaste una și una... Rînd pe rînd ele coborîseră..., bineînțeles din metrou, și se îndreptau spre sala de gimnastică. Dar pînă la începerea programului mai este destul timp, suficient ca să putem conversa despre multe lucruri interesante. Printre altele aflu că de curînd Smaranda Betrosian de la B a fost aleasă comandantă de detașament și că împreună cu noile ei partenere Tana Teișanu, Monica Chiricuță și Cristina Buta vor organiza cu tot „detașamentul" o „ofensivă către media generală 10" la învățătură, evident provocate de fetele din clasa a VI-a A. Amîndouă detașamentele sînt pe cale să organizeze un club de gimnastică și o „culegere de teze cu note de 9 și 10", ediția 1983–1984, pe care s-o depună drept mărturie la serbarea de sfîrșit de an. Cum aceste fetițe călătoresc și cu metroul mai ales, din dragoste pentru acest tren al civilizației, au hotărît ca în zilele acestui an să facă împreună cu toată școala un adevărat miting al păcii la stația „Eroilor", iar în primăvară să preia, în îngrijire, parcul cu cei 5 000 de trandafiri de-aici. Angelica Mihalache și Oana Moraru sau Ioana Nedeleanu, dimpreună cu Monica Dragotă și Mihaela Stănoiu au și început pregătirea programului artistic ce va fi prezentat într-una din zile chiar pentru muncitorii metroului bucureștean. A + B = 35 de frunți harnice și tot atîtea inimi care bat în ritmul muncii despre care v-am vorbit mai sus. Oamenii metroului, copiii metroului, anii viitori ai metroului. Această epopee națională care se ridică pe culmi este fără sfîrșit și ea face parte din conștiința integului București, din conștiința României.

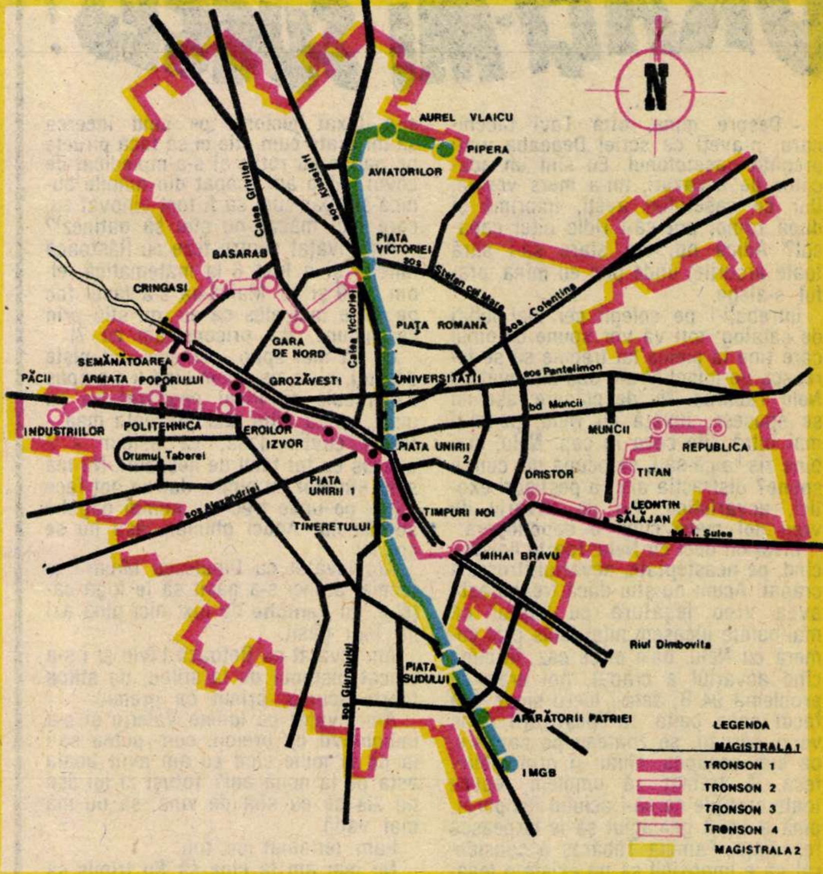

PE ULTIMA SUTĂ DE SECUNDE

Iată, la această oră, metroul nostru, care este cel mai rapid și confortabil mijloc de transport în comun, este în plină desfășurare a devenirii sale. Fiind subteran, el nu mai este expus nici frigului și nici căldurii de-afară, și-i asigură omului nu numai programul, dar este mai silențios decît oricare mijloc de transport de la suprafață. Realizat la nivelul tehnicii mondiale, el n-are vibrație și nici nu deranjează viața orașului de-afară, avînd o perfectă suspensie bazată pe perne de aer. Cînd scriem aceste rînduri, metroul bucureștean dispune de 16 stații și o lungime totală de 25 km. Cum acțiunea este în plină desfășurare, mulți dintre pionierii de azi, peste foarte puțin timp, vor deveni constructorii metroului, ceea ce nu-i orice. Astăzi circulă aproape 300 000 de oameni pe zi, în viitor se prevede o punere pe rol a unei capacități de 50 000 de călători pe oră și pe sens, intervalul dintre două trenuri cu cîte 6 vagoane fiind de 90 de secunde. Aceste date pot părea amețitoare... Însă cînd te gîndești că la începutul acestui secol Bucureștiul avea tramvaie trase de cai... iar în 1985 metroul va dispune de cel puțin 35 de kilometri pe care să circule trenurile sale... În mai puțin de 8 ani s-a relizat ce nu s-a putut imagina. „Perla bucureșteană" a civilizației noastre tehnice, opera de gradul cel mai înalt artistic care este metroul, a fost și este realizată de popor, pentru întregul popor. Prin aceasta sîntem cu mult mai devreme sosiți în viitor; cu metroul românesc am ajuns cu mult mai devreme în platformele de lansare spre mileniul al III-lea de pace și fericire pe pămîntul patriei.

ION CRÎNGULEANU

URAȚI-MI SUCCES!

– Despre mine, oftă Tavi Ciochinaru, n-aveți ce scrie! Degeaba v-ați pregătit casetofonul. Eu sînt un aducător de necazuri, mi-a mers vestea. Dar ce casetofon aveți, imprimă și după radio, pot să-i ridic nițel capacul? Adică nu, e-n stare să-i sară toate arcurile; unde pun eu mîna, praful s-alege.

Întrebați-i pe colegii cei mai iubiți de catalog: toți vă vor spune că omul care ține la pielea lui trebuie să se ferească de mine! M-am dus să învăț cu Nelu Tăbăraș. Nu de plăcere: așa mi se spusese, învață cu Nelu, poate-ți mai intră cîte ceva în cap. Nelu, mai bine zis taică-său, se ocupă de, cum îi spune? distracția aia cu peștișori exotici, acvaristică. Au un acvariu de vreo doi metri cubi, o capodoperă.

Învățam deci cu Nelu, foarte liniștiți, cînd, pe neașteptate, acvariul, trosc! A crăpat. Acum nu știu dacă treaba asta avea vreo legătură cu faptul că mai-nainte jucasem nițel tenis prin cameră cu Nelu, da'n orice caz, în clipa cînd acvariul a crăpat, noi eram la problema 94 B, ăsta-i lucru sigur. S-a făcut casa baltă, iar peștișorii roșii, verzi, tărcați, se zbăteau pe covoare, pe sub canapea, chiar și prin bibliotecă. A trebuit să umplem repede toate cratițile ca să-i aciuim temporar, pînă a venit geamgiul să le cîrpească reședința. Familia Tăbăraș a considerat că e imposibil să nu existe o legătură între venirea mea și catastrofa peștișorilor, așa încît mi-a interzis să-i mai trec pragul.

Mereu pățesc așa! Am învățat cu Voicilă Silvia și i s-au ars cozonacii în cuptor, și a doua zi era ziua ei. M-a dat afară.

Am învățat cu Stănciulescu Emil și și-a luxat piciorul pe cînd încerca să-mi arate cum știe el să facă piruete pe patine cu rotile și s-a-mpiedicat de covor. Abia am scăpat din mîinile bunică-sii. Dar cum să fi fost vinovat eu, care nici măcar nu știu să patinez!?

Am învățat pentru teze cu Răstoacă Mircea și a luat 6 la matematică, el, om de 9 și 10. Maică-sa s-a făcut foc pe mine mai ales că eu, nu știu prin ce minune, mă pricopsisem cu 7!

Ce să mai spun... Colegii sînt niște drăguți, n-au zis nimic cînd li s-a spus că trebuie să învăț neapărat ba cu unul, ba cu altul, dar prezența mea – foarte cuviincioasă, vă asigur – a coincis cu tot felul de necazuri. Nu mă simt vinovat cu nimic, dar ce pot face dacă, pe unde trec eu, numai pagube se-ntîmplă. Aduci ghinion, așa mi se spune!

Am învățat cu Dinulescu Mioara și tocmai atunci s-a găsit să le fugă cățelul, un **caniche** de lux; nici pînă azi nu l-au găsit.

Am învățat cu Boțoacă Liviu și i s-a blocat pistonul de la stilou, un stilou foarte scump, primit ca premiu.

Am învățat cu Ionete Valeriu și s-a îmbolnăvit de oreion; cum putea să-l ia de la mine cînd eu am avut boala asta pe la nouă ani? Totuși ai lui așa au zis că eu sînt de vină, să nu mă mai vadă.

I-am terminat pe toți.

Nu mai am la cine să fiu trimis să m-ajute.

Trebuie să învăț singur, fiindcă sînt singurul care mai cred în mine însumi și resping cu hotărîre ideea că aduc ghinion.

Fac toate eforturile.

Urați-mi succes!

OVIDIU ZOTTA

DUET LA STUDIU... INDIVIDUAL

de MIRCEA SÂNTIMBREANU

Cei doi colegi, Aurel și Petrică, musafir și gazdă, stau în odaia „dinainte", la masa mare de nuc, pe scaunele plușate, cu cîte o pernă la spate. Ling amîndoi lingurițele cu șerbet, iar musafirul își tot cască ochii la tablourile de pe pereți. Se înțelege, nu pentru asta se află cei doi în odaia „dinainte" – această oază de liniște a casei. Și nici ca să-și frece tîrlicii de covorul înflorit ce îmbracă toată podeaua. Copiii învață! Sst! Mama calcă rufe în vestibul și doar din cînd în cînd – și numai în vîrful picioarelor – trece ca o umbră prin spatele lor, spre șifonierul deschis.

– Citește!... sînt atent, zice solemn Aurel, mutîndu-și ochii de pe tablouri pe o scoarță cu un păun, prinsă deasupra patului.

Petrică izbește de cîteva ori cu pumnul cotorul cărții ca să stea deschisă – și începe răspicat:

– „Richard Inimă de Leu era un rege foarte viteaz. De aceea contemporanii i-au zis și „Inimă de leu".

– Apropo, îl întrerupe celălalt, știi că ai să-mi dai un leu?

– Eu ție?

– Da, tu mie. Te faci că nu știi? Păi n-am fost noi odată la ștrand cu Ghiță și cu Dinu, și cu Mișu, și cu Docu...

– Care Docu?

– Docu, fratele lui Lică.

– Care Lică, mă? mormăie scos din sărite presupusul datornic.

– Care are un pieptene de os... și ochelari cu sticle fumurii, precizează necruțător creditorul.

– De cînd are sticle fumurii?

– De cînd? „Din 1189, din timpul cruciadei a treia, cînd împreună cu împăratul Frederic Barbă Roșie..."

– Aiurea, mai ții tu minte din 1189.

– Pss!... E mama în spate. Nu te uita...

Mama scotocește în șifonier.

– Lică, mă, băiatul geamgiului care are trei copii, unu' la noi la școală, unu' la militărie și unu' (ridică Petrică deodată vocea întorcînd pagina) „care a murit în anul 1194 la asediul unei cetăți din Franța". Nu te mișca, se uită mama la noi... S-a dus, răsuflă ușurat băiatul. Se poate să nu-l cunoști tu pe Lică? Al de-a căzut din nuc...

– Aha... Și avea o trotinetă și un cîine cu coada tăiată...

– Și i-a pus clacson...

– Zău, mă? La cîine?

– Cum la cîine? La trotinetă. „Și-a făcut minuni de vitejie sub zidurile cetăților unde, dintr-o singură lovitură de spadă, spinteca pe adversari de la cap pînă la brîu..."

– Lică, mă? se miră Aurel cu ochii pe pereți. Auzi, auzi!

– Psst, mama! avertizează șuierat gazda. Fă-te că înveți! „Executînd două mii de prizonieri pentru că sultanul n-a trimis..." astă-vară la ștrand un leu pentru înghețată...

– Două mii de prizonieri pentru o înghețată? repetă năuc celălalt și dă s-apuce cartea pentru confruntare.

– Nu fi caraghios, a plecat mama. Nu e vorba de Richard Inimă de Leu... E vorba de leul pe care ți l-am împrumutat la ștrand... „Și cu toate acestea, cruciada a treia n-a învins!"

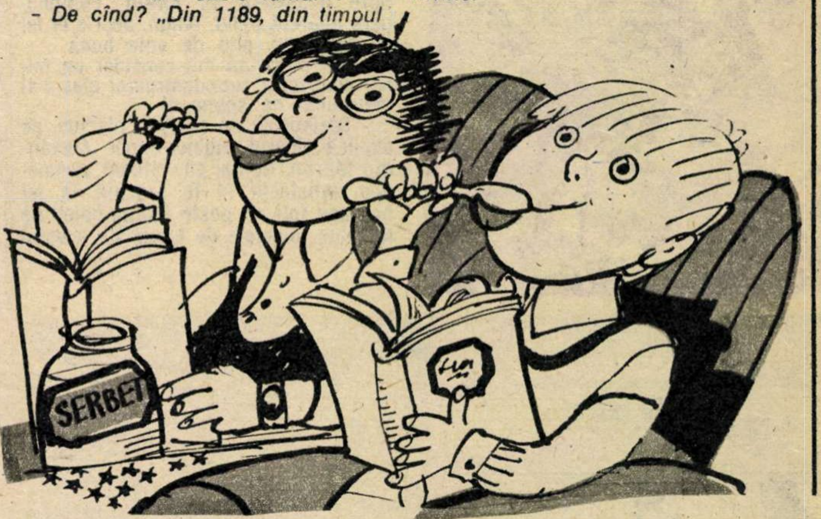

OGLINZI POLIEDRICE

Microschițe de VASILE BĂRAN

FOLK

Din cauza prea frumoasei sale chitare,
nu și-a auzit niciodată
vocea.

ECHIPĂ

– Dar ce v-a făcut?
– Nimic.
– Și-atunci?
– Păi, tocmai nefăcînd nimic ne împiedică pe noi.

CONCERT

– Aș vrea să-i văd neapărat vioara.
– De ce?
– L-am ascultat. Țin mult să văd de unde
țîșnește muzica aceea tulburătoare!
– Muzica nu-i în vioară. Muzica-i în el!

ISCUSINȚĂ

Amîndoi
au ajuns
în același vîrf de munte.
Numai că unul – cățărîndu-se,
iar celălalt –
cu telefericul.

CURIOZITATE

L-am auzit:
e un mare meșter.
Repară, inventează, pune totul pe roate.
Acum vreau să-l văd cum merge.

IDEE

Sub formă de ghindă
poți să ții în palmă
copacul întreg.

Băiatul care şi-a pierdut RECREAŢIILE

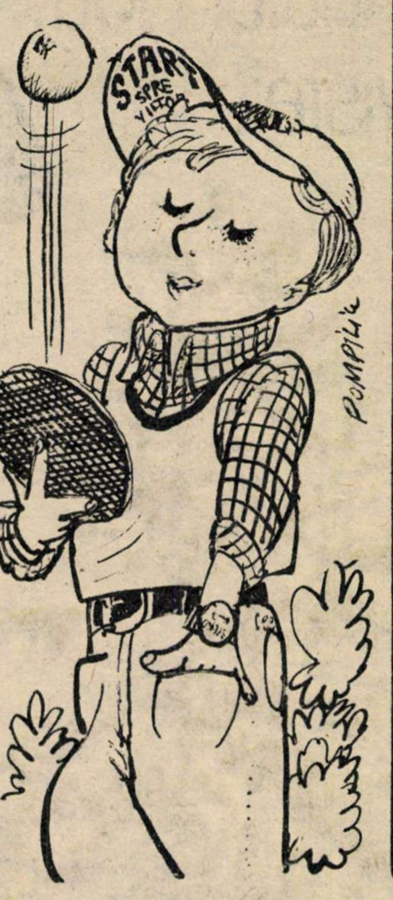

Ca să-l cunoşti bine pe Rică Irimescu trebuia să-i fii prieten, să locuieşti pe aceeaşi stradă cu el, în acelaşi bloc, pe acelaşi palier sau cu un etaj mai sus, să-i fii coleg de clasă şi, bineînţeles, şi de bancă. Eu îndeplineam toate aceste condiţii, cu un mic, foarte mic amendament. Nu-i eram prieten. Prin asta nu trebuie să se înţeleagă că stăteam unul cu spatele la celălalt tot timpul, că ne certam din clipă în clipă, din minut în minut, din ceas în ceas... Nu! Nici vorbă. Fiindcă, dacă mă gîndesc, ceva, puţină prietenie tot ne lega. Însă această prietenie era subţire ca un fir de paianjen ori ca firele acelea albe şi diafane care plutesc toamna, adică în dimineţile şi amiezile oricărei toamne prin aerul înmiresmat de puzderia fructelor coapte, firele acelea cărora li se spune funigei, şi după care alergam în prima dimineaţă de şcoală. Eram nou în orăşelul acesta de munte, poposisem numai de cîteva zile, tata e inginer mecanic, lucrase pe mai multe şantiere şi-acum venise să instaleze nişte maşini la Fabrica de hîrtie. Eu, elev în clasa a VII-a B, mă îndreptasem spre şcoală. Făceam, dacă se poate spune aşa, primul pas spre o şcoală nouă şi mă încerca acelaşi sentiment de teamă sau de emoţie cunoscut şi răscunoscut — de parcă mă îndreptam nu spre şcoală, ci spre o scenă pe care trebuia să cînt ceva la flaut. Flautul era marele şi unicul meu hoby, îl purtam tot timpul cu mine, în ghiozdanul cu cărţi, însă cînd trebuia să urc pe o scenă, oricît de mult aş fi repetat, aveam trac. Emoţiile mă năpădeau, se strîngeau ghem ca un arici pe care trebuia să-l port, uneori în sîn, alteori în spate, între umeri. E o poveste lungă cu emoţiile acestea, n-are nici un rost să vorbesc mai mult despre ele. Destul că în dimineaţa aceea mă îndreptam spre şcoală cu flautul în ghiozdan şi ca să îndepărtez emoţiile strînse ca un arici în spate, între umeri, alergam după funigei. Rică păşea undeva înainte. Încă nu ştiam că vom fi colegi de clasă. Nu ştiam nici că stăm în acelaşi bloc, pe aceeaşi scară. L-am văzut oprindu-se lîngă gardul înalt din plase de sîrmă al parcului zoologic şi m-am oprit şi eu. Dar eu m-am oprit nu pentru că se oprise el, ci din alt motiv, din cu totul alt motiv. În clipa în care băiatul acela subţirel, cu părul bălai tuns frumos şi pieptănat într-o parte, se apropia de gard, dincolo s-a produs aproape instantaneu mişcare. Puii de urs (trei sau patru) au ridicat frunţile somnoroşi, au adulmecat aerul, apoi au alergat sprinteni ca nişte căţelandri. Băiatul s-a aplecat, a scos din buzunar un covrig şi l-a rupt în bucăţi, pentru fiecare ursuleţ o bucată şi un zbenghi în frunte. S-a îndreptat apoi spre locul unde îl aşteptau căprioarele. Credeam că are pregătit ceva şi pentru cele două căprioare care se lipiseră de gard şi-l aşteptau. Rică a întins doar palma, le-a mîngîiat cu delicateţe, întrebîndu-le cu un glas aproape şoptit: „Ce mai faceţi voi, ochi aurii?“ Mai încolo îl aşteptau: un mistreţ sur şi batrîn, trei veveriţe, un lup, un cocoş de munte. Numai rîsul nu se mişcase de pe locul în care dormita, deşi Rică scoase din servietă o paletă de tenis de masă şi o minge mică, albă, pe care o pusese pe paletă şi începuse s-o ţăcăne. L-am întrebat: „Vrei să joci tenis cu rîsul?“ M-a privit lung, dezaprobator şi a spus sec: „Nu, aş fi vrut să ne împrietenim. Dar nu vrea să accepte prietenia mea.“ Am întors capul spre creanga pe care stătea rîsul. O boare uşoară care cobora dinspre munte îi răscolea blana roşcată. „În ce clasă eşti?“ l-am întrebat fără să-mi dezlipesc ochii de pe blana roşcată a rîsului. Nu mi-a răspuns în prima clipă, nici în următoarele. Şi cred că nici nu-mi auzise întrebarea. Cînd am întors capul spre el, nu mai era lîngă mine. Se îndepărta cu paşi mari pe lîngă gardul înalt din plase de sîrmă. Am vrut să-l strig, dar la capătul gardului strada cobora şi-n aerul roşietic al dimineţii, Rică părea că se scufundă într-o farfurie uriaşă cu şerbet de trandafiri sau de zmeură.

Am alergat după el, dar am alergat degeaba. Rică avea potecile şi drumurile lui neştiute încă de mine. L-am revăzut totuşi peste o jumătate de oră la şcoală, în clasă. Cum ghemul de emoţii pe care-l purtam ca pe-un arici în spate, între umeri, mă făcuse să nu mai văd nimic, nici pe unde calc, m-am trezit într-o bancă. „Aha! Vasăzică sîntem colegi!", am auzit o şoaptă veselă. Şi, deşi emoţiile încă nu mă părăsiseră, am recunoscut glasul lui Rică. Peste cîteva clipe i-am văzut ochii mari, albaştri şi moţul auriu căzut pe frunte. „Splendid! Înseamnă că o să fim şi prieteni“, am auzit iarăşi şoapta lui veselă. Şi ca să pecetluiască acest început de prietenie, am simţit un ghiont nu tocmai prietenesc între coaste. Am zîmbit şi l-am asigurat tot în şoaptă: „O să fim, bineînţeleş“.

Însă am fost pripit. Fiindcă prietenia dintre mine şi Rică, iscată în prima oră de şcoală, a rămas legată multe săptămîni şi luni doar de acel fir subţire, ca de funigel. Motivele? Multe, imprevizibile. O să dau un singur exemplu: recreaţiile. Pentru Rică recreaţiile erau noţiuni abstracte. Să nu vă închipuiţi cumva că Rică Irimescu dintr-a 7-a B era as la matematică şi că descoperise o formulă în care să cuprindă timpul, mai exact cele patru recreaţii dintr-o zi de şcoală, abstractizîndu-le astfel. Nu. Lucrurile erau mult mai simple. Rică nu era as la matematică şi nici la celelalte materii, dintr-o eroare. Nu de calcul. Ci din orgoliu. Un orgoliu încurajat de timiditatea mea, de indiferenţa colegilor, la care s-ar putea adăuga o lipsă totală de energie în organizarea timpului şi, bineînţeles, o nemaipomenită poftă de joacă. Orgoliul îl făcea pe Rică să aibă despre el o părere foarte bună. „Eu, dacă sînt atent la lecţii, nu-mi mai trebuie nimic", spunea ridicînd un deget ca profesorul de istorie, cu o siguranţa care nu admitea nici cea mai mica obiecţie. „Chiar nimic? întrebam eu cu timiditate. Lui Rică îi plăcea timiditatea mea. Spunea cu înţelegere şi cu generozitate: „Ei, nu chiar nimic. Însă mie recreaţiile îmi ajung. Eu dacă rămîn în recreaţie în clasă şi mă uit peste notiţe sau peste manual...“

Ştiam ce vrea să spună şi nu-l mai ascultam. Ieşeam frămîntîndu-mă cum să-l fac să vadă eroarea. Însă mă frămîntam degeaba. Rică avea timpul împărţit, ba aş putea zice retezat cu o secure imaginară aproape milimetric: cinci ore de şcoală cu tot cu recreaţii şi restul, joacă, şotii, şi, de ce să nu fiu corect şi colegial, delăsare şi lene. Bine, pentru fiecare, Rică avea alte cuvinte, unele chiar frumoase pentru că erau îmbrăcate în poleială ca bomboanele care sînt agăţate în pomul de iarnă. Pregătire fizică, antrenament. Tenisul de masă, pentru care avea opt palete şi trei cutii cu mingi, era marea pasiune a lui Rică. Însă nu juca decît cu adversari redutabili de la care putea să înveţe ceva, elevi dintr-a 11-a sau a 12-a. Cîte ore? Cu prudenţă, ca să nu facă vreo întindere de ligament, patru, cinci ore. În rest, pentru relaxare o oră de înot, o oră de şah, o jumătate de oră lîngă ursuleţi şi căprioare, iar la sfîrşit, amintindu-şi că port flautul cu mine şi ca să facă trecerea spre programul de la televizor, mă ruga să-i cînt ceva la flaut.

Ajungeam acasă tîrziu şi frînt de oboseală. Nici nu vedeam ce mănînc. Mă repezeam apoi în camera mea şi mă apucam îndîrjit de lecţii.

După prima zăpadă, Rică a uitat de tenis. A uitat că vroia să ajungă campion naţional la juniori. Acum marea lui pasiune, de fapt marile lui pasiuni erau: sania şi schiurile. Spera... Dar cîte nu spera Rică?! Eu însă nu mai speram nimic de la el. Începusem încet-încet să mă retrag, să-mi văd la timp de lecţii şi să-l urmăresc, da, să-l urmăresc de sub fereastra clasei cum se chinuie în fiecare recreaţie să înveţe, adică „să-şi reamintească unele noţiuni“, cum îi plăcea lui să-şi motiveze rămînerea în clasă.

Totul ar fi fost bine, dacă mîndria şi orgoliul lui Rică nu ar fi fost lezate. Într-o zi, la sfîrşitul orelor, în timp ce încercam să mă strecor spre uşă, am simţit o mînă pe umăr: „Ce faci? Unde te grăbeşti? Am găsit o pîrtie grozavă. Am şi o pereche de schiuri care ţi se potrivesc în mod sigur.“ N-am avut curaj să-l privesc în ochi. Am mormăit repede: „Îmi pare rău, Rică, dar trebuie să ajung acasă... La ora...“ Nu m-a lăsat să isprăvesc. „La ora asta, acasă!? s-a mirat el. Şi cu schiurile pe care ţi le-am pregătit, ce fac?“ „Nu ştiu, îmi pare rău. Caută alt coleg.“ „Păi, nu. Eu le pregătisem pentru tine. Vroiam să te învăţ să schiezi.“ „Am de învăţat la matematică“. Rică s-a oprit şi m-a privit lung de parcă ar fi căzut atunci de pe Lună. „La matematică? Tu! Păi, ce nu poţi să schimbi programul?!“ M-am îndepărtat repede, înălţînd din umeri şi bolborosind: „Nu pot, Rică“... Dar pe buze îmi stăteau alte cuvinte: „De ce să-l schimb? Schimbă-ţi tu programul. Sau fă-ţi un program şi nu mai pierde recreaţiile.“

Însă nu am avut tăria să rostesc acele cuvinte şi m-am îndreptat spre casă cu un sentiment neplăcut de vinovăţie.

C ANTON

EPIGRAME

GHEORGHE ZARAFU

NEPOTUL ŞI BUNICA

O văzui cu trei sacoşe
Că abia păşea mătuşa,
— Bunicuţo, zise dînsul,
Vino că-ţi deschid eu uşa!

INADAPTARE

Pentru ce colegul Igrec
E atît de răvăşit?
A luat şi el un zece
Şi nu e obişnuit!

LENEA

Şi la uşa noastră a sunat
„Mă primiţi în vizită la voi?“
I-am răspuns c-avem de învăţat
Şi-a plecat mofluză înapoi.

PRAŞTIA

Praştia mi-a spus aseară:
„Supărată-s pe Costel!
Ne-a minţit că trage-n cioară...
Şi-a rănit un porumbel!“

BILETELE I.T.B.

— Pentru ce din roz eşti roşu?
Măi tichetule, vecine!
— M-a mai perforat o dată
Un şcolar şi mi-e ruşine!

Cu prilejul Anului Nou, redacția revistei **Cutezătorii** vă urează, dragi cititori să fiți sănătoși, harnici, fericiți, să învățați bine și să aduceți numai bucurii părinților voștri, profesorilor și tuturor celor care se ocupă de voi.

La mulți ani!

CALENDAR 1984

IANUARIE						
L.		2	9	16	23	30
M.		3	10	17	24	31
M.		4	11	18	25	
J.		5	12	19	26	
V.		6	13	20	27	
S.		7	14	21	28	
D.	1	8	15	22	29	

FEBRUARIE					
L.		6	13	20	27
M.		7	14	21	28
M.	1	8	15	22	29
J.	2	9	16	23	
V.	3	10	17	24	
S.	4	11	18	25	
D.	5	12	19	26	

MARTIE					
L.		5	12	19	26
M.		6	13	20	27
M.		7	14	21	28
J.	1	8	15	22	29
V.	2	9	16	23	30
S.	3	10	17	24	31
D.	4	11	18	25	

APRILIE						
L.		2	9	16	23	30
M.		3	10	17	24	
M.		4	11	18	25	
J.		5	12	19	26	
V.		6	13	20	27	
S.		7	14	21	28	
D.	1	8	15	22	29	

MAI					
L.		7	14	21	28
M.	1	8	15	22	29
M.	2	9	16	23	30
J.	3	10	17	24	31
V.	4	11	18	25	
S.	5	12	19	26	
D.	6	13	20	27	

IUNIE					
L.		4	11	18	25
M.		5	12	19	26
M.		6	13	20	27
J.		7	14	21	28
V.	1	8	15	22	29
S.	2	9	16	23	30
D.	3	10	17	24	

IULIE						
L.		2	9	16	23	30
M.		3	10	17	24	31
M.		4	11	18	25	
J.		5	12	19	26	
V.		6	13	20	27	
S.		7	14	21	28	
D.	1	8	15	22	29	

AUGUST					
L.		6	13	20	27
M.		7	14	21	28
M.	1	8	15	22	29
J.	2	9	16	23	30
V.	3	10	17	24	31
S.	4	11	18	25	
D.	5	12	19	26	

SEPTEMBRIE					
L.		3	10	17	24
M.		4	11	18	25
M.		5	12	19	26
J.		6	13	20	27
V.		7	14	21	28
S.	1	8	15	22	29
D.	2	9	16	23	30

OCTOMBRIE					
L.	1	8	15	22	29
M.	2	9	16	23	30
M.	3	10	17	24	31
J.	4	11	18	25	
V.	5	12	19	26	
S.	6	13	20	27	
D.	7	14	21	28	

NOIEMBRIE					
L.		5	12	19	26
M.		6	13	20	27
M.		7	14	21	28
J.	1	8	15	22	29
V.	2	9	16	23	30
S.	3	10	17	24	
D.	4	11	18	25	

DECEMBRIE						
L.		3	10	17	24	31
M.		4	11	18	25	
M.		5	12	19	26	
J.		6	13	20	27	
V.		7	14	21	28	
S.	1	8	15	22	29	
D.	2	9	16	23	30	

UNDE COBOARĂ păsările din zbor?

Ştiţi cum se face o barză din conuri de brad şi beţişoare subţiri? Dar un şarpe din alune şi castane? Sau un purcel din ghindă? Despre toate acestea v-ar putea povesti pionierii de la Şcoala „Hristo Smirnenski" din Dimitrovgrad. Ei au cîştigat această îndemînare cu ajutorul tovarăşei Sotirova, profesoara lor. Aşa s-a născut şi dragostea lor pentru natură. Au înţeles şi au văzut frumuseţea şi verdeaţa copacilor, au ascultat corul dulce al păsărelelor, au admirat splendoarea multicoloră a florilor.

Cînd au observat că în păduricea din apropiere cineva a rupt vîrful unui brăduţ, şi-au dat cuvîntul să apere brazii împotriva răufăcătorilor. Apoi au curăţat ramurile uscate şi, fiindcă se apropia iarna, s-au gîndit şi la păsărelele care nu pleacă în ţările mai calde.

- Desigur că nu le va fi uşor să-şi găsească hrană - a spus îngrijorată Julieta.

- Dar unde se vor adăposti!? - s-a întrebat Hatidje.

- Am vrut să vă daţi seama singuri - a răspuns tovarăşa profesoară Sotirova. Să ne gîndim din ce să facem cutiuţe pentru hrana lor şi căsuţe.

A doua zi s-au adunat la şcoală atîtea cutii de bomboane, sforicele, scîndurele şi şipci, încît se părea că pionierii vor face cîte o căsuţă pentru fiecare vrăbiuţă... Cutiile pentru hrana păsărelelor se confecţionau uşor. Se făceau cîte patru găuri la colţurile cutiilor, se introduceau sforile şi se făcea cîte un nod solid la capătul sforii. Dar ca să faci o căsuţă pentru păsări era mult mai greu. Şi poate că nu reuşeau dacă nu intervenea nenea Mladen de la atelierul de tîmplărie din apropiere. El avea o căsuţă frumoasă.

- Veţi privi, veţi face, veţi depune stăruinţă pînă cînd şi celelalte vor semăna cu aceasta - le-a spus meşterul alegînd şipci şi scîndurele.

- Vrem să fie poate şi mai frumoase! - au spus pe un ton vesel pionierii.

Iar atunci cînd au început, la orele de practică, să taie cu atenţie, să bată şi să ornamenteze cu un ac încins, tovarăşa Sotirova a înţeles că au avut dreptate. Căsuţele pentru păsărele erau frumoase şi confortabile. Le-au agăţat de ramurile unor copaci bătrîni, unde păsărelele erau deprinse să se aşeze. Şi au urmărit ore întregi dacă vreo înaripată s-a mutat în casa ei cea nouă.

Nu de mult, Elvan şi Tanea au găsit o vrăbiuţă cu o aripioară rănită şi s-au îngrijit de ea pînă cînd a început să zboare prin cutia în care o ţineau. Parcă le spunea: „Daţi-mi drumul, m-am însănătoşit". Fetiţele au urmărit-o în zbor pînă la cutiuţa cu hrană din apropiere şi au sărit de bucurie că a reuşit.

MARIANA VASILEVA
redactor la revista **„Septemvriice"**,
R.P. Bulgaria

ACASĂ LA COPIII DIN

Bratislava

Fulgii de nea se aştern pe cîmpii, pe case, pe copaci, dar nu şi pe amintirile unei săptămîni de toamna însorită petrecută în R.S. Cehoslovacă, la Bratislava. Îmi apar adesea în minte imaginea modernului turn al televiziunii, a Podului peste Dunăre, a Muzeului Naţional de Artă, a noilor cartiere cu locuinţe confortabile, cu spaţioasele lor şcoli, dar mai cu seamă imaginea oamenilor harnici, primitori, a copiilor slovaci care, ca şi copiii de la noi — ca şi copiii de pretutindeni — sînt iubitori de învăţătură, de munca, de joaca, de prietenie, de soarele dătător de viaţă, de pace.

...O interesantă convorbire am purtat cu Anna Klauszova, preşedinta Organizaţiei Centrale a Pionierilor şi secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Slovac. Am aflat, printre altele, că pionierii slovaci, grupaţi în 1 700 de detaşamente, desfaşoara activităţi foarte variate şi frumoase, sadesc flori, pomi şi arbuşti, colectează materiale refolosibile, organizează acţiuni dedicate luptei pentru pace. Am mai aflat că anul acesta pionierii slovaci au sarbătorit două mari evenimente: 35 de ani de la înfiinţarea Organizaţiei de pionieri şi 40 de ani de la Răscoala naţionala slovacă. În cinstea acestor aniversări, sub deviza „Să trăim, să muncim, să învaţăm, precum ne cere cinstea pionierească" (în fiecare an ei îşi desfaşoară activitatea sub o deviză) s-au organizat întîlniri cu primii pionieri ai organizaţiei, s-au alcătuit monografii ale satelor, oraşelor natale, evidenţiindu-se schimbările survenite în decursul acestor ani, s-au facut vizite la monumente ale eroilor, drumeţii pe urmele unor eroi şi multe altele.

Dupa ce am aflat despre toate acestea, am pornit la drum să-i cunosc pe pionierii din Bratislava mai îndeaproape.

Primele noastre cunoştinţe sînt pionierii care activează la Casa centrala a pionierilor şi tineretului din Bratislava. Tinerii turişti, micii cosmonauţi, membrii cercului de carting, de radiotehnică, dansatori, membrii corului sînt antrenaţi într-o activitate febrilă. Acest loc de petrecere a timpului liber este frecventat săptamînal de 1 300 de copii. Pe lînga numeroasele activităţi frumoase pe care le desfăşoara copiii aici, şi despre care mi-au povestit, mi-a reţinut atenţia în mod deosebit formaţia corală şi succesele obţinute de aceasta. Ea este cunoscuta şi în Belgia şi Anglia, unde a ocupat locul I în cadrul unor concursuri internaţionale. Însăşi Casa centrala a pionierilor şi tineretului din Bratislava organizează din 3 în 3 ani cîte un concurs internaţional al corurilor pionioreşti.

...La şcoala de pe Strada Dolinski (în Slovacia şcolile nu au numar, ci sînt denumite dupa numele străzii

AKO SME SÚŤAŽILI V RUŽOMBERKU A NA MALINOM BRDE?... KTO DOSTAL MEDAILY?... (DOZVIETE SA NA STR. 6, 8 a 9.)

Kamarat — revista pionierilor din Bratislava, R.S. Cehoslovacă.

pe care se află) am nimerit la o frumoasă activitate desfașurată pe unitate sub deviza: „Nu! războiului". Invitatul de onoare, Anton Repik, directorul școlii profesionale a uzinei patronatoare (Uzina de automobile) le-a vorbit celor prezenți despre copilăria sa, despre faptul că tatăl său a pierit pe front, în cel de-al II-lea război mondial, iar mama sa a rămas cu 5 copii.

Ca oaspete, la rîndul meu, am fost curioasă să aflu ce și-ar dori copiii de pe Strada Dolinski dacă ar fi să aibă trei dorințe, ca-n poveste.

— În primul rînd: **să fie pace pe Pămînt!** mi-a răspuns Bibiena Rychla. Apoi: **să-mi pot continua cu rezultate bune studiile și, în cele din urmă, să-mi realizez visul de a deveni grafician.**

Libusa Tichanska, Ivan Havalda au avut diverse dorințe, însă și la ei prima dorință a fost aceeași: „Sa fie pace pe Pămînt!"

Trei fetițe — Alexandra Munkova, Veronika Malgakova și Bojena Borgulova, toate trei în clasa a IV-a D a Școlii de pe Strada Nedleho, m-au întîmpinat cu un cîntec minunat:

„Ca omul să trăiască mult/, Ca păstorul să aibă lapte,/ Ca peștilor să nu le sece rîul,/ În satul meu și peste tot/ Cînt cîntecul păcii./Copiii să se joace cu balonul-soare,/ Cu cristalele stelelor,/ Să poată învăța fără grijă,/ Să aibă terenuri de joacă, / Să fie îmbrăcați frumos,/ Cînt cîntecul păcii".

Impresionată de aceste cuvinte, am început să mă interesez de viața și preocupările celor 965 de copii care învață în această școală. Am aflat că au un tradițional și foarte activ cerc de Prieteni ai pompierilor, au echipă de dansuri, cerc de automodele, o mulțime de sportivi buni. De altfel, în clasa a VII-a toți copiii urmează în mod obligatoriu cursuri de schi în Munții Tatra. Schiul este deci un obiect de studiu. De harnici, sînt harnici foc: în 3 zile au strîns 8 900 kg de hîrtie, iar la programul de radioficare al școlii au și fost lăudați cei mai buni la munca patriotică.

La întrebarea ce vor să le transmită pionierilor din România, ei au răspuns astfel:

— Le dorim să obțină rezultate bune la învățătură și în activitățile pionierești, să aibă multe succese, să se ajute între ei, să-și asculte părinții și profesorii, să fie în continuare prieteni ai tuturor copiilor din lume, doritori de pace pe întreaga noastră planetă.

Cred că sînt în asentimentul vostru, dragi cititori, să le dorim, și noi, la rîndul nostru, copiilor din Slovacia aceleași gînduri frumoase și folositoare.

ECATERINA BOKOR

Pace

Mă joc
Cu aripile vîntului
Cu florile de cais
Și spun PACE!

Învăț
Să cunosc fericirea,
Să nu știu ce-i războiul
Și să spun PACE!

Mă legăn
Pe razele soarelui
Cu toți copiii lumii
Și spunem PACE!

Ramona Mihaela Grebla,
clasa a VII-a,
Cenaclul literar
„Porți de cristal", Jibou

Copii din lumea-ntreagă

Copii din lumea-ntreagă,
veniți în țara mea.
Cînd veți sosi
vă vor întîmpina
zîmbete,
zîmbetele dulci,
ale prietenilor mei,
miresme,
miresmele parfumate
ale codrilor,
porumbeii,
porumbeii albi...
Copii din lumea-ntreagă,
veniți în țara mea
să ne jucăm cu soarele
și cu fulgi albi de zăpadă.
Să luăm în mînă porumbei albi
și să-i aruncăm
spre largul cerului senin.
Copii din lumea-ntreagă,
dacă veți veni în țara mea
vă vor întîmpina
zîmbete,
zîmbete dulci
ale prietenilor mei,
miresme,
miresmele parfumate
ale codrilor,
porumbei,
porumbeii albi...

Lidia Balțar, Casa pionierilor și șoimilor patriei
Vlădeni, Iași

POVESTEA UNEI CĂLĂTORII CU TRENUL

Șeful de gară ridică paleta: drum liber! Un țiuit scurt, după care trenul se pune în mișcare.

Pînă aici, nimic deosebit. Mai departe însă...

Trenul nu-i ca toate celelalte trenuri: o locomotivă „Diesel" pitică trage după ea, pe o cale ferată îngustă, șapte-opt vagoane pe măsură, fără pereți laterali și fără compartimente. Și nici șeful de gară nu-i ca toți ceilalți: dacă te uiți cu atenție la el, descoperi sub cozorocul șepcii de uniformă o față de copil de zece, cel mult patrusprezece ani.

– Vă rugăm să prezentați biletele la control!

Vocea, a cărei sobrietate voită e mult îndulcită de un timbru cristalin, aparține unei fetițe care, strînsă în curelele cu o mulțime de catarame lucitoare ale uniformei, trece, calmă și foarte serioasă, printre canapele, verificînd, rînd pe rînd, biletele călătorilor.

– Mulțumesc!

După care se adresează unui tînăr care s-a săltat pe balustrada vagonului și, ținîndu-se cu o mînă de bară, s-a aplecat mult în afară și stă de vorbă cu cineva aflat în vagonul din față:

– E periculos ce faceți! Vă rog să coborîți de acolo și să luați loc pe canapea!

O clipă, două, tînărul se uită nedumerit și intrigat la fetița aceasta, ai cărei cîrlionți blonzi izbucnesc rebeli pe sub marginile șepcii. Dar uniforma și, mai ales, severitatea din glasul ei îl conving repede și se conformează, cuminte, indicației primite.

Șerpuind tot timpul în curbe strînse, trenul urcă și tot urcă, străbătînd aici, la doi pași de Budapesta, un neașteptat, surprinzător peisaj montan: trece prin păduri cu arbori seculari, prin defileuri stîncoase, peste un viaduct aflat la o înălțime amețitoare și sub care vuiește, în cascadă, apa unui rîu. „Înarmați" cu binocluri și cu aparate de fotografiat sau pur și simplu bazîndu-se doar pe agerimea privirilor, pasagerii – de toate vîrstele, de la copii pînă la bătrîni – admiră, din mers și de la înălțime, panorama vastă care li se oferă cînd de o parte, cînd de cealaltă. Una cîte una, gările – și ele integrîndu-se, prin dimensiuni, acestei „lumi liliputane – rămîn în urmă și, după vreo 30 de minute, iată-ne ajunși la cap de linie, unde o altă garnitură, identică, dar cu locomotiva deja întoarsă, e gata să pornească înapoi, pe același drum.

La conducerea taberei de pionieri Csillebérc, aflată în imediata apropiere a capitalei Ungariei, primim informații detaliate despre acest tren mai puțin obișnuit. E un „tren-școală" și aparține – cu garnituri, cu cale ferată, cu stații, cu totul, de fapt – pionierilor. Dovadă că, în afară de mecanicii locomotivelor, tot personalul acestei căi ferate – casieri, controlori de bilete, impegați, șefi de gară, tehnicieni care mînuiesc instalațiile și aparatele cu care sînt dotate stațiile – e format numai din copii. Sînt cei mai pasionați membri ai cercurilor pionierești de „căi ferate" din întreaga țară care, drept recompensă pentru rezultatele lor bune și pentru a-și consolida cunoștințele teoretice, sînt trimiși aici, în perioada vacanței de vară, pentru a face, timp de două-trei săptămîni, practică pe trenul lor. Și cum nu-i un trenuleț de... joacă, de divertisment, ci cu adevărat un „tren-școală", funcțional din toate punctele de vedere, mulți dintre acești copii se familiarizează atît de bine cu meseria de lucrător în căile ferate, încît nu se mai despart de ea, după cîțiva ani trecînd pe trenurile obișnuite.

C. DIACONU

Pajtás — revista pionierilor din R.P. Ungară

UJ FORMAK,
KISÉRLETEK,
ÖTLETEK!
P

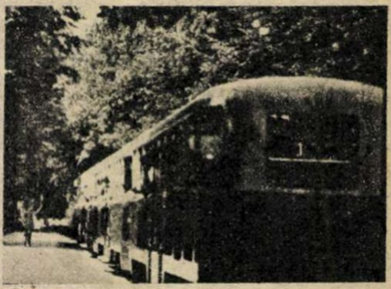

Ziua de 6 noiembrie 1983 va rămîne, fără nici o îndoială, înscrisă cu litere de aur în istoria sportului nostru de performanță.
În seara acelei zile, agențiile internaționale de presă transmiteau în toată lumea o știre senzațională despre un eveniment deosebit petrecut în arena sportului.

Ajunsă în finala Supercupei campionilor mondiali și olimpici, în urma a patru victorii din tot atîtea partide disputate, echipa de handbal (băieți) a României a învins, pentru a doua oară în această competiție, într-un meci dramatic, cu prelungiri, reprezentativa Uniunii Sovietice, deținătoarea titlului de campioană mondială, handbaliștii români cucerind acest trofeu de mare prestigiu și dovedindu-se astfel cei mai buni din lume la ora actuală.

Povestea unei super-cupe

Vestea despre acest nou și răsunător succes internațional al sportului nostru, care venea să se adauge altora, recente și asemănătoare, pe care le-am trăit și le știm bine cu toții, ne-a umplut tuturor inimile de bucurie și de mîndrie patriotică. În plus, pe noi ne-a determinat ca, după reîntoarcerea lor în țară, să-i „abordăm“ pe supercampioni, rugîndu-i, în numele cititorilor revistei noastre, să ne ofere amănunte despre felul în care au reușit să realizeze această izbîndă a lor care-i aureolează azi cu gloria unora dintre cei mai mari sportivi ai lumii.

„Bătălia“ de la Dortmund, descrisă de către unul din principalii ei eroi

Dumitru Berbece. Un tînăr de 23 de ani, înalt și bine legat, dar cu suplețe de felină în mișcări, cu ochi limpezi și privire caldă, de moldovean liniștit și bun la suflet. Băiatul acesta, care în urmă cu doar cîțiva ani era pionier la Școala generală din comuna Dămienești, județul Bacău, e considerat azi, îndeosebi după evoluția lui în Supercupă (unde, între altele, a înscris șapte goluri în finala cu echipa Uniunii Sovietice), ca unul dintre cei mai buni handbaliști ai lumii. Agilitatea lui extraordinară, tot timpul combinată cu o energie care parcă nu are limite și cu o forță în șut pur și simplu năprasnică, l-au făcut temut și, în egală măsură, respectat de adversarii de întrecere care îi desemnează cu regularitate cîte o „umbră“, cu sarcina de a-l urmări și anihila. Dar e o sarcină care, de fiecare dată, se dovedește imposibil de realizat...

– Cum a fost acolo, la Dortmund?

– Cum să fie. Foarte greu. Un maraton de meciuri extrem de tari.

– Din care ați ieșit învingători, fără să cunoașteți nici o înfrîngere. Cum ați putut realiza așa ceva, care-i explicația acestei victorii de prestigiu?

– Ca să înțelegeți cît mai bine, ar trebui să vă spun toată... povestea. Numai că e tare lungă și destul de complicată. Dar am s-o scurtez cît am să pot.

Ne-am prezentat la Supercupă într-un moment bun pentru noi. Echipa noastră, în care mulți jucători sînt tineri (și printre aceștia mă număr și eu), în urma pregătirilor și competițiilor din acest an preolimpic, în care privirile și gîndurile tuturor sînt îndreptate spre Jocurile Olimpice de la Los Angeles, era deja bine sudată și atinsese un nivel tehnic și moral destul de bun. Noi eram conștienți de acest fapt, numai că nu avusesem încă ocazia să-l dovedim. Iar acum ni se ivea un prilej potrivit. Eram hotărîți ca în compania elitei handbalului mondial să dăm, în fiecare meci, tot ce sîntem în stare, în așa fel încît să dovedim că facem parte, într-adevăr, din rîndul celor mai buni.

Cu hotărîrea aceasta fermă am intrat în competiție. Și, deși cu excepția unuia singur – meciul cu echipa R.F.G. II, pe care l-am cîștigat la o diferență confortabilă –, toate celelalte – cu echipele Uniunii Sovietice, R.D. Germane și Cehoslovaciei – au fost foarte grele, am ieșit victorioși din toate și am ajuns în finală cu echipa Uniunii Sovietice.

Firesc, handbaliștii sovietici erau dornici și hotărîți să-și ia revanșa față de noi, care-i învinsesem în primul meci cu o diferență de trei goluri. Numai că și noi eram hotărîți să demonstrăm că proaspăta victorie asupra lor nu fusese o întîmplare. Așa se face că a fost un meci cum nu știu dacă voi mai avea prilejul să joc altul vreodată. Ambiție și dorință de victorie nemăsurate și angajare totală de ambele părți.

La început, șansele n-au fost de partea noastră. Ne-am cam „bîlbîit“ în apărare și, pe acest fond, jucătorii sovietici au reușit să se detașeze bine. După doar cîteva minute, ne conduceau cu 4–0. Cu toate eforturile noastre, nu reușim totuși să-i ajungem din urmă pînă la pauză, prima repriză încheindu-se cu scorul de 13–9 în favoarea lor. După pauză însă, în urma discuției cu antrenorii, ne-am mobilizat și mai mult și, profitînd de faptul că portarul Munteanu, care l-a înlocuit pe Buligan, a apărat cîteva mingi aproape imposibile, prin minutul 47 sau 48 egalăm și, imediat, luăm conducerea cu un gol. Ne menținem tot așa, la diferență de un gol, pînă spre sfîrșitul meciului. Cînd mai erau doar cîteva secunde pînă la fluierul final, la scorul de 22–21 pentru noi, arbitrii acordă șapte metri în favoarea sovieticilor. Două secunde mai erau și în acestea două, jucătorii sovietici egalează...

Au urmat, firesc, prelungirile, două reprize a cîte cinci minute fiecare. În prima repriză, noi reușim să înscriem un gol. În cea de-a doua însă, chiar de la începutul ei, colegul nostru Drăgănescu este eliminat pentru trei minute. Dar, deși în inferioritate numerică, teribil de supărați și de ambiționați de arbitrajul părtinitor, reușim să înscriem încă două goluri, fără să primim nici unul. Cu două minute înainte de fluierul final, scorul era de 26–23 pentru noi. Apoi au înscris ei un gol din atac obișnuit, după care, în timp ce noi aveam mingea și atacam, arbitrii ne-au penalizat cu... pași. Au venit ei în atac, dar au greșit și-am reluat noi mingea, dar am ratat atacul și au revenit ei la poarta noastră și au înscris. Mai erau doar vreo 30–35 de secunde și scorul era acum de 26–25 pentru noi și noi aveam mingea. Dar arbitrii ne iau atacul, pe motiv că eu aș fi forțat, drept care sînt eliminat. Jucătorii sovietici ratează însă ultimul lor atac și fluierul final îl surprinde pe Stîngă cu mingea în mînă, în timp ce era faultat... Eram învingători și supercampioni, și bucuria, și satisfacția noastră nu mai cunoșteau margini...